

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

STRATEGIJA RAZVOJA LOVNOG I RIBOLOVNOG TURIZMA KARLOVAČKE ŽUPANIJE DO 2020. GODINE

Izdavač

Karlovačka županija

Koordinator izrade

Razvojna agencija Karlovačke županije – KARLA d.o.o.

Viktor Šegrt, dipl. ing. šum.

Martina Dvoržak, dipl. pol.

Radna skupina – lovni turizam

Viktor Šegrt, voditelj – Razvojna agencija Karlovačke županije – KARLA d.o.o.

Martina Dvoržak, članica – Razvojna agencija Karlovačke županije – KARLA d.o.o.

Vilim Magdić, član – Karlovačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i turizam

Marko Bićanić, član – Općina Saborsko

Marijan Mateša, član – Općina Bosiljevo

Nebojša Andrić, član – Općina Vojnić

Željko Car, član – Općina Ribnik

Sara Požar, članica – Grad Karlovac, Upravni odjel za poduzetništvo, poljoprivredu i turizam

Dina Begić, članica – Turistička Zajednica Karlovačke županije

Dubravko Halovanić, član – Turistička Zajednica Grada Karlovca

Albert Ofner, član – Hrvatske Šume d.o.o., Uprava šuma – Podružnica Karlovac

Robert Gorišek, član – Lovački savez Karlovačke županije

Denis Tot, član – KA-LOV DID d.o.o.

Mirjana Ivasić, članica – Strukovna udruga stručnih osoba za provedbu lovnogospodarskih osnova, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači

Josip Ribar, član – Lovačko društvo "Lisica" Skakavac

Zlatko Britvec, član – Lovačko društvo "Šljuka" Lasinja

Marin Jarnjak, član – Klub športskih ribolovaca "Korana" Karlovac

Krunoslav Pintur, član – Veleučilište u Karlovcu

Radna skupina – ribolovni turizam

Goran Jakšić, voditelj – Grad Karlovac

Viktor Šegrt, član – Razvojna agencija Karlovačke županije – KARLA d.o.o.

Martina Dvoržak, članica – Razvojna agencija Karlovačke županije – KARLA d.o.o.

Željko Capan, član – Klub športskih ribolovaca "Korana" Karlovac, predsjednik

Tihana Bakarić, članica – Turistička Zajednica Grada Karlovca

Dina Begić, članica – Turistička Zajednica Karlovačke županije

Ivan Mužar, član – Ekološko društvo Pan - Karlovac

Valentina Mesarić, članica – Ekološko društvo Pan - Karlovac

Martina Petrak, članica – Natura Viva za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Karlovačke županije

Krešimir Kuri, član – Klub športskih ribolovaca "Korana", Karlovac

Roland Stanković, član – Klub športskih ribolovaca "Korana", Karlovac

Zlatimir Kostelić, član – Športsko ribolovno društvo "Ogulin", Ogulin

Branko Petković, član – Športsko ribolovno društvo "Slunjčica", Slunj

Anđelko Grman, član – Klub športskih ribolovaca "Mrežnica", Duga Resa

Branko Pečaver, član – Športsko ribolovno društvo "Ozalj", Ozalj

Mladen Potesak, član – Športsko ribolovni klub "Štuka", Lasinja

Božidar Fajs, član – Klub podvodnih aktivnosti Karlovac

Dino Babić, član – Klub spasilaca na vodama Karlovac

Lektura

Draženka Polović, prof.

Naklada

Broj primjeraka

Priprema za tisak

Naziv poduzeća/obrta

Tisak

Naziv poduzeća/obrta i godina izdanja

Sadržaj

PREDGOVOR	5
POLAZIŠTA.....	6
METODOLOGIJA IZRADE	6
LOVNI TURIZAM KARLOVAČKE ŽUPANIJE	8
1. UVOD	9
2. TRADICIJA LOVNOG TURIZMA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJ I	11
3. ANALIZA/OcjENA STANJA RAZVOJA	14
3.1. PRIRODNE KARAKTERISTIKE LOVIŠTA KARLOVAČKE ŽUPANIJE	14
3.2. VRSTE DIVLJAČI U LOVIŠTIMA KARLOVAČKE ŽUPANIJE.....	20
3.3. MINSKI SUMNJIVA PODRUČJA U LOVIŠTIMA	26
3.4. STRUKTURA LOVACA I LOVOOVLAŠTENIKA KARLOVAČKE ŽUPANIJE	27
3.5. POTENCIJALI ZA RAZVOJ LOVNOG TURIZMA	29
INFRASTRUKTURA ZA RAZVOJ LOVA I LOVNOG TURIZMA	31
LOVNA KINOLOGIJA	36
LOVNO STRELAŠTVO.....	38
ODRŽIVI NAČINI LOVA.....	38
Sokolarenje – lov s pticama grabljivicama.....	38
Utakmice pasa ptičara bez odstrela divljači - "prodaja mirisa divljači"	42
Foto-lov.....	43
3.6. OČUVANJE PRIRODE I ZAŠTITA OKOLIŠA	44
3.7. ANALIZA REZULTATA ANKETNOG UPITNIKA O RAZVOJU LOVNOG TURIZMA	45
Ponuda divljači sukladno lovnogospodarskoj osnovi i infrastrukturi	45
Odstrel trofejnih grla krupne divljači.....	47
Ponuda divljači u svrhu lovnog turizma.....	48
4. SWOT ANALIZA LOVSTVA I LOVNOG TURIZMA KARLOVAČKE ŽUPANIJE	52
5. VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI.....	54
6. PRIORITETI I MJERE.....	56
7. DODACI	58
Dodatak 1. AKCIJSKI PLAN – Lovni turizam Karlovačke županije.....	58
Dodatak 2. INDIKATORI ZA MJERENJE USPJEŠNOSTI PROVEDBE	66
RIBOLOVNI TURIZAM KARLOVAČKE ŽUPANIJE	69

1. UVOD	70
2. TRADICIJA SPORTSKOG RIBOLOVA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI	72
3. ANALIZA/OCJENA STANJA.....	74
3.1. OSNOVNA PRIRODNA OBILJEŽJA RIJEKA KARLOVAČKE ŽUPANIJE	74
3.2. MINSKI SUMNJIVA PODRUČJA U RIBOLOVNIM ZONAMA.....	75
3.3. RIBLJE VRSTE	75
3.4. OVLAŠTENICI RIBOLOVNOG PRAVA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI	77
Demografska struktura ribiča	78
Male škole ribolova.....	78
3.5. POTENCIJAL ZA RAZVOJ RIBOLOVNOG TURIZMA	81
RIBOLOVNE VODE KOJIMA GOSPODARE OVLAŠTENICI RIBOLOVNOG PRAVA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI.....	81
Ribolovne vode kojima gospodari KŠR "KORANA" Karlovac.....	81
Ribolovne vode kojima gospodari KŠR "MREŽNICA" Duga Resa	84
Ribolovne vode kojima gospodari ŠRD "OZALJ", Ozalj	86
Ribolovne vode kojima gospodari ŠRD "OGULIN", Ogulin.....	87
Ribolovne vode kojima gospodari ŠRD "SLUNJČICA" Slunj.....	90
Ribolovne vode kojima gospodari ŠRK "ŠTUKA" Lasinja.....	93
Ribolovne vode kojima gospodari ŠRD "DRAGANIĆ" Draganić	94
Broj izdanih ribolovnih dozvola	94
RIBOLOVNA NATJECANJA	96
Analiza ulova sportskih ribolovaca KŠR-a "Korana" Karlovac od 2007. do 2011. godine	98
ODRŽIV NAČIN RIBOLOVA – "ULOVI I PUSTI"	101
3.6. OČUVANJE PRIRODE I ZAŠTITA OKOLIŠA	108
3.7. SLATKOVODNA AKVAKULTURA	109
4. SWOT ANALIZA RIBOLOVNOG TURIZMA KARLOVAČKE ŽUPANIJE	112
5. VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI.....	114
6. PRIORITETI I MJERE.....	116
7. DODACI	118
Dodatak 1. AKCIJSKI PLAN – Ribolovni turizam Karlovačke županije	118
Dodatak 2. INDIKATORI ZA MJERENJE USPJEŠNOSTI PROVEDBE	124
POPIS KRATICA.....	126

PREDGOVOR

Poštovani lovci, ribolovci i svi ostali ljubitelji prirode,

Pred nama se nalazi Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije do 2020. godine. Izrada ove Strategije imala je nekoliko važnih ciljeva. Prvi cilj je bio istaknuti da su lov i ribolov veliki potencijali Karlovačke županije, koji mogu čitavu godinu dovesti domaće i strane turiste zainteresirane za ove oblike turizma, i tako oživljavati naš ruralni prostor. Oživljavanje ruralnog prostora i stvaranje novih te vrednovanje postojećih vrijednosti ujedno je i prvi cilj strategije razvoja naše županije.

Nadalje, kako je ribolovni i lovni turizam prepoznat kao prvi i drugi strateški prioritet Karlovačke županije do 2020. godine u Strategiji razvoja turizma Republike Hrvatske, nužno je bilo što kvalitetnije napraviti ovakvu specijaliziranu strategiju koja će dati odgovor na pitanje kako ovaj ogromni potencijal realizirati na terenu. Treći i najvažniji cilj je da ova Strategija bude temelj na kojem naši vrijedni lovci i ribolovci, ugostitelji, privatnici, OPG-ovi i drugi mogu u ovom vrlo unosnom sektoru povući financijska sredstva s nacionalne i europske razine za unaprjeđenje svojih aktivnosti za lovne i ribolovne turiste, ali da i oni sami u budućnosti mogu nesmetano uživati i prakticirati ono što najviše vole – lov i ribolov.

Kao i do sada, sa svojim stručnim službama svima vama stojimo na raspolaganju kako bi vam pomogli u pripremi projekata i povlačenju novca za unaprjeđenje svih gradova i općina s područja Karlovačke županije.

Srdačno vaš,

župan Karlovačke županije

Ivan Vučić, dipl. ing.

POLAZIŠTA

Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije do 2020. godine (dalje u tekstu Strategija) sektorski je dokument kojim je obuhvaćen razvoj lovnog i ribolovnog turizma. Karlovačka županija je prva županija u Republici Hrvatskoj koja donosi Strategiju razvoja lovnog i ribolovnog turizma.

Cilj i svrha Strategije je da se predlože realno ostvarivi i mjerljivi ciljevi, prioritete i mjere kojima će se doprinijeti ne samo razvoju cjelogodišnje lovne i ribolovne turističke ponude već i provedbi ruralnog razvoja.

U nastojanju jačanja prednosti ruralnog prostora Karlovačke županije kao prostora s izrazito bogatom prirodnom resursnom osnovom za razvoj ovakve vrste turizma, pri izradi Strategije vodila se posebice briga o ujednačenom razvoju cijelog područja Županije. Također, analizom postojećeg stanja potvrđena je komparativna prednost koju Županija posjeduje, a koja je još uvijek nedostatno iskorištena.

Strategija je dugoročno usmjerena na kontinuiranu provedbu aktivnosti kojima se utječe na pozitivne gospodarske promjene u Županiji, a srednjoročno - do 2020. godine, na razvoj lovnog i ribolovnog turizma te povećanje broja dionika koji pokreću poduzetničke aktivnosti u ovom sektoru.

Strategija je podijeljena na dva dijela: Lovni i Ribolovni turizam. Svaki od tih dijelova sadrži svoju Analizu/Ocjenu stanja, SWOT analizu, Viziju, Strateške ciljeve, prioritete i mjere te Akcijski plan i (okvirne) Indikatore za mjerenje uspješnosti provedbe.

METODOLOGIJA IZRADE

Strategija je izrađena na temelju prikupljenih i obrađenih podataka iz relevantnih izvora koji su osigurali kvalitetnu osnovu za izradu.

Za izradu **Analize/Ocjene** stanja korištena je statistička i analitička osnova, odnosno svi dostupni relevantni dokumenti, statistička baza, analize, upitnici itd. U Analizi/Ocjeni stanja sadržana su najvažnija razvojna obilježja, trendovi, problemi, potrebe i ocjene, potkrijepljene činjenicama, pokazateljima, argumentima i komentarima. Tako izrađena Analiza/Ocjena stanja poslužila je kao temelj SWOT analizi, koja je rezultat *inputa* članova radne skupine za izradu Strategije, odn. struke.

SWOT analiza podrazumijeva istraživanje važnih karakteristika, kako vanjskog tako i unutarnjeg okruženja, sa svrhom identifikacije strateških čimbenika koji će odrediti budućnost promatranog predmeta ili područja. U nazivu SWOT analize kriju se četiri kategorije analiziranih informacija: S – *strengths* (snage), W – *weaknesses* (slabosti), O – *opportunities* (prilike) i T – *threats* (prijetnje). SWOT analiza sadrži procjenu snaga i slabosti (unutarnji čimbenici), prilika i prijetnji (vanjski čimbenici) bitnih za razvoj predmetnog područja. Svojim elementima obrazlaže i tumači koji su i kakvi stvarni čimbenici razvoja i potencijali za razvoj, ali i ograničenja i prepreke razvoju.

Na temelju Analize/Ocjene stanja i SWOT analize, izrađeni su Ciljevi, Prioriteti i Mjere Strategije. **Vizija** razvoja je sažeta i jasna zamisao o željenom i predvidljivom postignuću u razvoju. Zasniva se na rezultatima osnovne analize, SWOT analize, razvojnih trendova u užem i širem okružju te idejama o budućnosti razvoja. **Strateški ciljevi** razvoja su konzistentan i sažeti opis namjeravanih ishoda razvoja, jasno izraženih i mjerljivih, a vremenski su povezani s razdobljem trajanja Strategije. Hijerarhija strateških ciljeva određuje se tako da dugoročno usmjerava razvoj i to tako da optimalno iskorištava razvojne snage i prilike te prevladava i zaobilazi slabosti i prijetnje.

Prioriteti razvoja sadrže razradu strateških ciljeva, a logično proizlaze iz vizije i strateških ciljeva. Oni konkretiziraju i utvrđuju sve sastavnice strateških ciljeva. **Mjere** za razvoj su intervencije i aktivnosti i predstavljaju okvir za pripremu i izradu konkretnih razvojnih projekata. Mjere proizlaze iz prioriteta i strateških ciljeva i s njima tvore hijerarhijsku strukturu.

Usklađenost Strategije s nadređenim dokumentima

Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije do 2020. godine u skladu je sa sljedećim nadređenim dokumentima:

- *Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine*
- *Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. godine*
- *Razvojna strategija Karlovačke županije za razdoblje 2011. - 2015. godine*
- *Strateški plan Ministarstva poljoprivrede za razdoblje 2015. - 2017. godine*
- *Strateški plan Ministarstva turizma za razdoblje 2013. - 2015. godine*

LOVNI TURIZAM KARLOVAČKE ŽUPANIJE

1. UVOD

Sudeći prema navikama nama najbližih vrsta, lov je star kao i čovječanstvo. Od manje nego 1 % do gotovo 8 % populacije stanovništva u Europi su lovci, uglavnom s puškama, ali i tradicionalno sa psima, treniranim pticama grabljivicama, vretnama (afrički tvorovi za lov kunića iz rupa), klopka, pa do lova lukom i strijelom i skupljanjem jaja pernate divljači. U zemljama s najviše lovaca i ribolovaca, u kombinaciji s najvećim BDP-om, status zaštite vrsta je vrlo visok. Broj lovaca je najveći u zemljama gdje je populacija stanovništva niža, te postoji više poluprirodnog staništa koje daje odlične uvjete za divljač. Studije pokazuju da lovci gospodarskim zahvatima u staništu stvaraju ekološke doprinose za divljač, društvene doprinose na način odgovornosti prema okolišu te ekonomsku dobit kroz trošenje novca koje čine zbog svoje strasti prema lovu, a ona iznosi 16 milijardi eura godišnje. U kombinaciji dobre organizacije i visoke individualne potrošnje lovci nadmašuju sve ostale oblike korištenja prirode koji ovise o prirodnim dobrima (divljači)¹.

Lovni turizam predstavlja izrazito isplativi dio ruralnog turizma. Istraživanja provedena u Europi u sklopu Šestog okvirnog programa za znanost - FP6 *Governance and Ecosystem Management for the Conservation of Biodiversity* (www.gemconbio.eu) došla su do rezultata da je u 2006. godini 23 milijuna ribolovaca, 7 milijuna lovaca i 6 milijuna promatrača ptica na te aktivnosti potrošilo 40 milijardi eura. Unutar te iskazane vrijednosti od 40 milijardi eura postavljen je omjer s 331 milijunom ruralnih neobrađenih hektara u Europi koji su pogodni za takve aktivnosti, te iz toga proizlazi da svaki takav neobrađeni hektar u Europi vrijedi 121 euro. Agencija *Countryside Alliance* je 2008. godine napravila istraživanje u kojem je došla do podataka da održivi lovni i ribolovni turizam godišnje donosi 1,6 milijardi funti (oko 14,5 milijardi kuna) samo engleskom gospodarstvu. Isto istraživanje donosi podatke da u Velikoj Britaniji takav turizam pruža 70 000 radnih mjesta na ruralnom prostoru, od čega je 31 000 direktnih radnih mjesta za provođenje lovni i ribolovnih aktivnosti i 39 000 indirektnih radnih mjesta (smještaj i popratne aktivnosti) u ruralnom dijelu Engleske. Posljednje istraživanje u okviru FP7 (7. okvirnog programa za znanost) pokazuje da lovci uvelike doprinose ekologiji zbog gospodarenja staništem, donose opću društvenu korist zbog povećanja svijesti o okolišu te pomažu u ostvarivanju velike ekonomske dobiti, koja u Europi iznosi oko 16 milijardi eura godišnje (*Natural Alliance*, 2012.). U svakom slučaju, da bi se ostvario i dio navedenih brojki, potrebno je posjedovati resurse, u ovom slučaju divljač, koja može privući klijentelu spremnu da potroši novac na te aktivnosti. S tog aspekta i u Hrvatskoj postoje resursi sitne i krupne divljači, koje se može ponuditi u svrhu lovnog turizma².

Lov je glavni motiv i glavna aktivnost lovnog turizma. Lovstvo je Zakonom o lovstvu RH (NN 140/05 i 75/09) stavljeno u istovjetan odnos s poljoprivredom i šumskim gospodarstvom, što svakako djeluje na razvoj i unapređenje odnosa u lovu.

¹ http://www.count-staging.eu/teme_lov_bqxipxf_yrxicqwp_zrxgqwp.aspx

² Šegrt, V.; Res, D.; Jarnjak, I. 2009. Karlovac – lov nekada i danas. *Lovočubar* 3. 82-84.

Lovište je određena površina zemljišta koje predstavlja zaokruženu prirodnu cjelinu u kojoj postoje ekološki i drugi uvjeti za uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova.

Divljač su zakonom određene životinjske vrste koje slobodno žive u prirodi, na površinama namijenjenim za intenzivni uzgoj divljači ili za njezin uzgoj i razmnožavanje. Divljač je dobro od interesa za RH i ima njezinu osobitu zaštitu (Ustav, članak 52 stavak 1 i Zakon o lovstvu, čl. 4).

Lovni turizam je sastavni dio lovnog gospodarenja s karakteristikama ponude i potražnje. Karakteristika lovnog turizma nije masovnost, već elitnost. Specifičnost lovno-turističke usluge je lovljenje divljači, aktivan odmor i rekreacija, boravak u zdravom prirodnom okruženju, uživanje u prirodnim ljepotama kraja-lovišta ili, bolje rečeno, egzotičnom prostoru lovišta sa specifičnom biocenozom i atraktivnim vrstama flore i faune. To je i cjeloživotna edukacija u prirodi i s prirodom.

U financijskom smislu lovni turizam očituje se kroz cjenik odstrela divljači i usluga u lovu te smještaj lovaca i osoba u pratnji u specijaliziranim lovačkim kućama, domovima, restoranima i sl. na atraktivnim destinacijama u neposrednoj blizini samog lovišta.

Doprinos lovstva polazi od koncepta održivog razvoja koji se očituje kroz proizvodnju, uzgoj, zaštitu, racionalno korištenje divljači i njezinih dijelova te osobito zaštitu staništa divljači i ostale flore i faune u lovištu, a sve je definirano kroz planski akt za razdoblje od 10 godina, koji se zove lovnogospodarska osnova.

Za realizaciju lovnog turizma potrebno je savladati lovačku etiku te poslovnu etiku - marketinški miks (lovnoturistički proizvod, cijena, promocija, kanali prodaje i dr.).

Na uspjeh u lovnom turizmu značajno utječe i osoba koja se profesionalno bavi poslovima lovnog turizma, a posebice osoba koja radi na organizaciji i neposrednom provođenju turističkog lova (pratioci, vodiči, lovnici). Ponašanje mora biti profesionalno, korektno i neemocionalno, s manirima vrsnog ophođenja prema gostima-lovcima, a tako i ukupan izgled i način odijevanja te poštivanja lovačkog kodeksa (osobito ako je propisan Pravilnikom o lovu lovoovlaštenika ili tvrtke).

Trajni opstanak i respektabilnu perspektivu lovni turizam imat će samo pod naprijed iznesenim uvjetima, odnosno realnih pretpostavki u sferi ukupne gospodarske/društvene nadgradnje. Naravno, lovni turizam definiran je u RH, tko i kako se smije uključiti u realizaciju istog i to su svi lovoovlaštenici, odnosno tvrtke koje su u sustavu PDV-a, kao i lovačke udruge koje nisu u sustavu PDV-a. S obzirom da udruge koje nisu registrirane za tu djelatnost, odnosno za pružanje turističkih usluga, ne ulaze u sustav poreza, potrebno je to pitanje sustavnije definirati. Siva ekonomija ne pridonosi razvoju lovnog turizma, već mu šteti!

Lov, lovstvo, lovni turizam, odnos čovjeka prema životinjama/divljači, lovačka etika, organiziranost i normativno-pravna uređenost lovstva, poslovna etika i dr. je široka lepeza sastavnica u realizaciji lovnog turizma, jer i samo lovstvo je interdisciplinarna znanost koja pripada struci, a na prvom mjestu su: poljoprivreda, šumarstvo i veterinarstvo, slijede pravo, ekonomija i dr. Uz lovni turizam vezana je i tradicijska gastronomija Karlovačke županije, a jela od divljači naša su komparativna prednost prema Strategiji razvoja turizma RH do 2020. godine. Upravo tradicijska kuhinja zauzima visoko mjesto u paleti turističkih proizvoda na kojima Karlovačka županija treba graditi svoju prepoznatljivost.

2. TRADICIJA LOVNOG TURIZMA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

Lovstvo je oduvijek u Karlovcu i čitavom kraju igralo važnu socijalno-ekonomsku ulogu, a tako je i danas. Dokaz tome je i Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine, u kojoj su ribolovni i lovni turizam za Karlovac određeni kao primarni i sekundarni turistički proizvod.

Za Karlovačku županiju geografski je karakterističan spoj ravnice na prijelazu u brdske terene, što je samo mali dio specifičnosti karlovačkog kraja u odnosu na ostale dijelove Hrvatske koji su u osnovi bazirani na jedan tip nizinskog, brdskog ili planinskog terena. Dodatak tome su četiri rijeke te veći broj manjih pritoka, potoka, rječica i bajera koji daju mogućnost dodatnog atraktivnog lova na močvarice širom Karlovačke županije. Tako u Karlovačkoj županiji postoje klasični ravničarski poljski tereni idealni za lov na poljsku jarebicu ili trčku, fazana, prepelicu i zeca pa preko brdskih dijelova koji su pogodni za lov svih vrsta sitne divljači zajedno sa šumskom kraljicom šljukom te divljom svinjom, srnećom divljači, jelenskom divljači i medvjedom. Sve ovo ranije navedeno oduvijek je Karlovac činilo izrazito privlačnim za domaću i stranu lovnu klijentelu.

Tako prema dostupnim informacijama lako utvrđujemo kako je tradicija lovnog turizma u karlovačkom kraju duga i bogata.

U razdoblju od 1962. do 1970. godine tvrtka "Zelenilo" navodena je kao glavna za uzgoj fazanske divljači i trčke na prostru farme "Šumbar", a u svrhu lovnog turizma. Tvrtka "Zelenilo" je s fazanerijom trebala biti vezana uz hotel "Korana", koji je izgrađen kako bi postao generatorom razvoja za lovni turizam u karlovačkom kraju³. Osim fazanerije na farmi "Šumbar", radio je i "Patkarnik" u neposrednoj blizini, također na Šumabru, koji je služio za uzgajanje i ispuštanje divljih pataka za lov, što je dodatno generiralo veliku financijsku dobit. Konkretnom prodajom usluga lovnog turizma tada su se još bavile turističke agencije "Kvarner Express", "Vidra" te hotel "Korana" s područja grada Karlovca, a uz strane agencije koje su također nudile usluge lovnog turizma na području današnje Karlovačke županije.

Prema riječima dipl. oec. Damira Resa, tadašnje osobe zadužene za financijski dio oko provođenja lovnog turizma, nakon 1967. godine se formiralo Lovačko društvo "Karlovac" s 13 lovnih jedinica na desnoj obali rijeke Kupe te Lovačko društvo "Kupčina" na lijevoj obali rijeke Kupe s 5 lovnih jedinica. Svako od njih moralo je osigurati dio kvote od 30 % divljači za potrebe lovnog turizma. U tu svrhu se dodatno ispuštala sitna divljač koja je bila najprofitabilnija te su ljudi, tada zaduženi za provedbu lovnog turizma, poslani na tečajeve talijanskog jezika s obzirom da su Talijani bili najčešća lovna klijentela. Također, prema riječima gospodina Damira Resa, bio je organiziran otkup divljačine (meša divljači), koja je išla na završnu obradu u klaonicu u Karlovcu, a distribuciju obrađene divljačine po tadašnjoj državi i u inozemstvu obavljala je tvrtka "Vajda Export", koja je vršila i konačan otkup mesa.

Zanimljivi podaci iz toga vremena pokazuju i veliku brigu lovoovlaštenika prema gospodarenju i korištenju kako stanišnog tako i tranzicijskog položaja karlovačkog kraja kao lovnog odredišta bliskog Europi (Italija, Austrija, Slovenija, Francuska, Engleska). Uz strane goste, lovcima iz ostalih dijelova Hrvatske Karlovac je uvijek bio jedna od točaka do koje se lako dolazilo iz svih smjerova.

³Alegro, Antun; Radovinović, Radovan. 2012. *Zelenilo u Karlovcu – Povijesni pregled i parkovna flora*.

Strani lovci-turisti ispred hotela "Korana" tijekom 1970-ih i 1980-ih nakon uspješnog lova (fotoarhiva: Ivan Jarnjak)

Činjenice i podaci lovnog gospodarenja iz tog razdoblja karlovačkog lovstva su vrlo zanimljive. Ako se samo govori o broju ispuštanja fazana, podaci su sljedeći i odnose se na lovište "Karlovac" koje je bilo podijeljeno na 12 lovnih jedinica (danas lovačkih društava ili lovačkih udruga), ne uzimajući u obzir lovišta koja su se nalazila van tog područja i ispuštala dodatni broj sitne pernate divljači; podaci se odnose na četverogodišnje razdoblje od 1983. do 1987. godine:

fazanski pilići unošeni su godinama po cijelom lovištu, a ne samo na najpovoljnijim terenima za tu vrstu divljači te na terenima prethodno očišćenim od predatora: lisica, jazavaca, divljih mačaka itd.

Krajnje brojke analize površine tadašnjeg lovišta "Karlovac" i unutar njega lovnih jedinica na području Karlovca, Sjeničkaka i Banskog Kovačevca (kao granica čitavog terena) od 1983. – 1987. godine je sljedeće:

ispušteno fazanskih pilića – 4810 kljunova

matični fond iznosio je – 1816 kljunova.

Ovdje se fazan, što je apsolutno logično i normalno, pokazao kao idealna i najprofitabilnija vrsta divljači za lovni turizam, što je ostala i do danas. To se prvenstveno odnosi na jednostavnu kupovinu i ispuštanje po želji lovoovlaštenika na gotovo sve vrste terena (u obzir treba uzeti da je fazan izvorno ptica koja dolazi iz šumskih dijelova Kine).

U istom razdoblju odstrijeljeno je još i 475 trčki, koje su također dodatno unašane u lovišta, te 772 repa zeca.

Ono što je povrh ovoga, uz ovako kvalitetno ispuštanje i gospodarenje, bilo dodatno ostvareno je i lovni turizam. Posljednji podaci koji se odnose na 1988. godinu govore sljedeće: na području 12 lovnih jedinica unutar lovišta "Karlovac" samo 1988. godine je prodana kvota od 115 repova zečeva, 340 kljunova fazana, 120 kljunova trčki, 340 kljunova prepelica i 29 grla srneće divljači. Ova kvota za 1988. godinu je svakoj lovnoj jedinici donijela 4000 DEM, s time što se ugovor uvijek uplaćivao

unaprijed. Kvota odstrela srneće divljači u prosjeku je iznosila pet grla srnjaka po lovnoj jedinici i vrijednost tadašnjeg odstrela za 1988. godinu iznosio je 50 000 DEM. Ovako realizirana sredstva koristila su se dalje za izgradnju prihvatilišta za fazane i trčke, kupovinu fazanskih pilića i trčki u parovima te obnovu lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata.

3. ANALIZA/OCJENA STANJA RAZVOJA

3.1. PRIRODNE KARAKTERISTIKE LOVIŠTA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

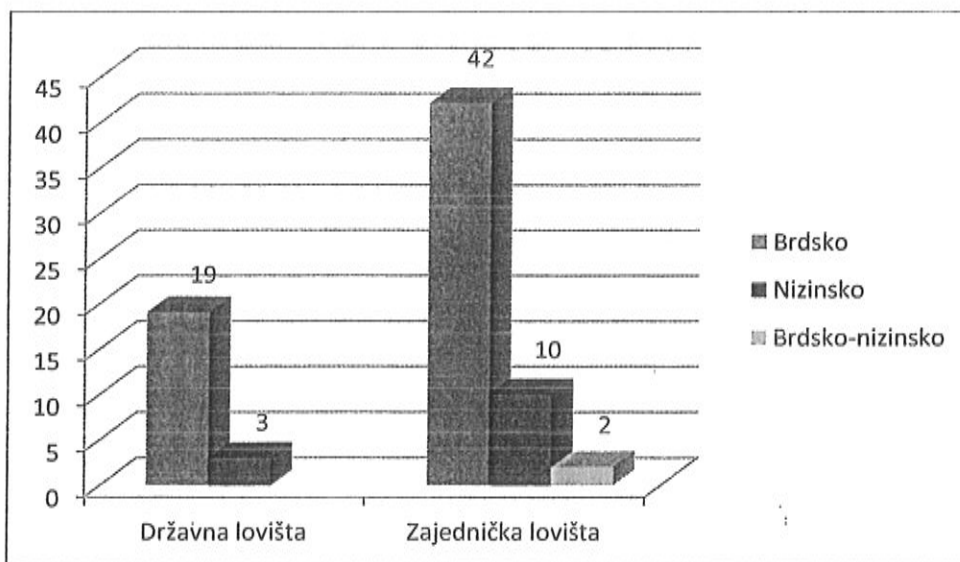
Karlovačka županija smještena je na prijelazu između panonske i planinske poljoprivredne regije, a s obzirom na vrlo raznolik reljef, nadmorske visine, umjereno kontinentalnu klimu i bogatstvo vodom, možemo izdvojiti tri prirodna agroekološka rajona:

- nizinsko područje uz rijeke,
- brežuljkasto - brdsko područje i
- brdsko - planinsko područje⁴.

Lovački savez Karlovačke županije (LSKŽ) krovna je neprofitna organizacija koja na dobrovoljnoj osnovi okuplja lovozakupnike-koncesionare koji gospodare lovištima na području Karlovačke županije. Savez je ustrojen kroz pet lovnih ureda - Duga Resa, Karlovac, Ogulin, Ozalj i Slunj.

Na području Karlovačke županije lovišta su administrativno podijeljena na državna i zajednička županijska lovišta, te tipski na nizinska, brdska i brdsko-nizinska lovišta⁵.

Grafički prikaz 1: Konfiguracija državnih i zajedničkih lovišta na području Karlovačke županije

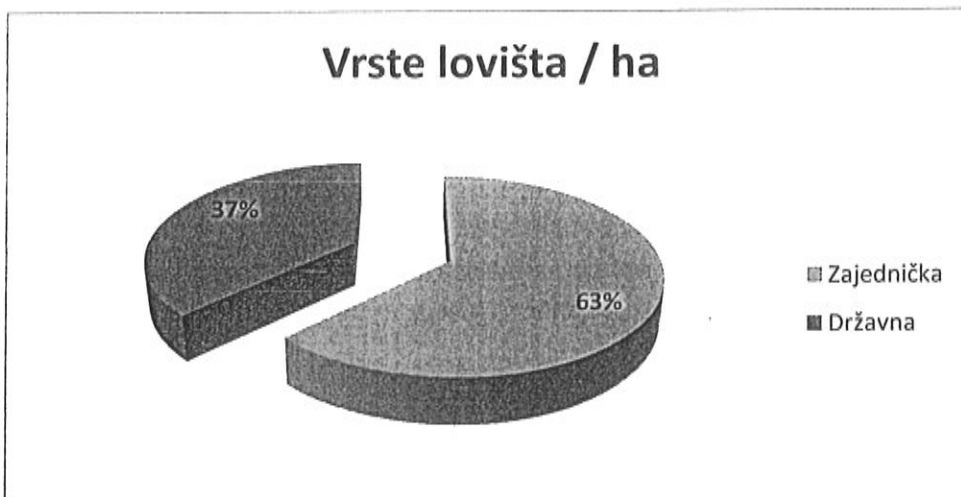
Izvor: obrada autora

⁴ Karlovačka županija, 2010.

⁵ Sukladno Pravilniku o sadržaju, načinu izrade LGO-a i Stručnoj podlozi za bonitiranje (NN 40/06) lovišta su podijeljena u nizinska (poplavna i bez poplava) i brdska (bez krupnih predatora i s krupnim predatorima).

Prema vrstama lovišta na području Karlovačke županije ustanovljeno je ukupno 76 lovišta na površini od 363 343 ha. Od toga su 22 državna lovišta na ukupnoj površini od 135 164 ha i 54 zajednička lovišta na 228 179 ha.

Grafički prikaz 2: Udio lovišta u Karlovačkoj županiji prema vrsti i površini (ha)

Izvor: obrada autora

Državna lovišta ustanovljava ministarstvo nadležno za poslove lovstva, dok zajednička lovišta ustanovljava županija, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove lovstva⁶.

Na području Karlovačke županije ustanovljena su **22 državna lovišta**, od kojih je 21 u zakupu ili koncesiji fizičkih i pravnih osoba⁷.

Tablica 1: Državna lovišta Karlovačke županije

R. Br.	Broj lovišta	Naziv	Površina (ha)	Vrsta/Tip	Lovoovlaštenik
1.	IV/1	BABINA GORA	5448,000	Otvoreno, brdsko	LD VEPAR Josipdol
2.	IV/2	BRŠLJANOVICA	8494,000	Otvoreno, brdsko	LD MEDVJED Rakovica
3.	IV/3	BUKOVAČA	7432,000	Otvoreno,	TOM PLAVA LAGUNA

⁶ U razdoblju izrade ove Strategije, ministarstvo nadležno za poslove lovstva je Ministarstvo poljoprivrede u kojem je, prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede (NN 80/13), za poslove lovstva ustrojena Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, u okviru koje je ustrojen Sektor lovstva, a unutar njega Služba za upravljanje lovištima i divljači i Služba za praćenje i razvoj lovstva.

⁷ Sukladno odredbama Zakona o lovstvu, ustanovljena lovišta daju se putem javnog natječaja u zakup, odnosno koncesiju, pravnoj ili fizičkoj (samo obrti) osobi. Zakup omogućuje pravo lova na idućih 10 lovnih godina, a koncesija na idućih 30 lovnih godina, što podrazumijeva gospodarenje određenim lovištem u navedenom razdoblju uz mogućnost prodaje svih lovnih usluga u sklopu lovišta. Ovlaštenik prava lova dužan je plaćati određenu novčanu naknadu za koncesiju ili zakup lovišta. Državna lovišta mogu biti ili u zakupu ili u koncesiji, dok su zajednička lovišta samo u zakupu.

4.	IV/4	CETINGRAD	2137,000	brdsko Otvoreno, brdsko	Poreč -
5.	IV/5	KLEK	6370,000	Otvoreno, brdsko	LD KLEK Ogulin
6.	IV/6	KRPEL	4531,000	Otvoreno, brdsko	LD KLEK Ogulin
7.	IV/7	MALA KAPELA I	7684,000	Otvoreno, brdsko	LU JELEN Mala Kapela
8.	IV/8	PERJASIČKA KOSA	2587,000	Otvoreno, brdsko	LU VEPAR Poloj
9.	IV/9	POKUPSKI BAZEN	8852,000	Otvoreno, nizinsko	HRVATSKE ŠUME d.o.o.
10.	IV/10	SKRADSKA GORA	2951,000	Otvoreno, brdsko	LU HRVI HRVATSKI SOKOL Zagreb
11.	IV/11	VELIKA KAPELA	5398,000	Otvoreno, brdsko	V GRUPA d.o.o. Zagreb
12.	IV/12	VELIKO BRDO	1729,000	Otvoreno, brdsko	STROJNA OBRADA METALA TRGOVINA LOVSTVO Jastrebarsko
13.	IV/14	ŠUMBAR	2153,000	Otvoreno, nizinsko	INSTITUT ZA MEDICINSKA ISTRAŽIVANJA I MEDICINU RADA Zagreb
14.	IV/15	DRAGANIĆI	424,000	Uzgajalište, nizinsko	RIBNJACI KUPA d.o.o. Zagreb
15.	IV/16	EUGEN KVATERNIK	22363,000	Otvoreno, brdsko	MINISTARSTVO OBRANE RH
16.	IV/17	CRNI VRH	12507,000	Otvoreno, brdsko	GAMA LOV d.o.o. Zagreb
17.	IV/18	DEBELI VRH	8050,000	Otvoreno, brdsko	GAMA LOV d.o.o. Zagreb
18.	IV/19	MALA JAVORNICA	5039,000	Otvoreno, brdsko	LD KUNA Drežnica
19.	IV/20	CRNA DRAGA	1823,000	Otvoreno, brdsko	Obrt MIMA LOVSTVO Ogulin
20.	IV/21	KREMEŠNICA	1555,000	Otvoreno, brdsko	LU LANE Velika Gorica
21.	IV/22	PETROVA GORA	14010,000	Otvoreno, brdsko	HRVATSKE ŠUME d.o.o.
22.	IV/23	KRIVI JAVOR I	3627,000	Otvoreno, brdsko	LD KUNA Saborsko
UKUPNO: 22			135.164 ha		

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i turizam Karlovačke županije i Ministarstvo poljoprivrede: Središnja lovna evidencija, 2014.

Sukladno Zakonu o lovstvu, Karlovačka županija donosi i provodi odluke iz njene nadležnosti, te provodi kontinuiranu skrb o zaštiti lovišta na županijskom području te divljači i njezinog okoliša.

Na području Karlovačke županije ustanovljena su **54 zajednička otvorena lovišta** koja su u zakupu fizičkih i pravnih osoba, kako s područja Karlovačke županije tako i iz najbližeg okruženja⁸.

Tablica 2: Zajednička lovišta Karlovačke županije

R. Br.	Broj lovišta	Naziv	Površina (ha)	Vrsta/Tip	Lovoovlaštenik
1.	IV/101	OZALJ	4934,000	Otvoreno, nizinsko-brsko	LD FAZAN Ozalj
2.	IV/102	JAŠKOVO	4974,000	Otvoreno, brdsko	LD JAZAVAC Jaškovo
3.	IV/103	RIBNIK	4484,000	Otvoreno, brdsko	LD SRNJAK Ribnik
4.	IV/104	ŽAKANJE	3872,000	Otvoreno, nizinsko	LD TRČKA Žakanje
5.	IV/105	VIVODINA	3187,000	Otvoreno, brdsko	LD KUNA Vivodina
6.	IV/106	VRHOVAC	1672,000	Otvoreno, nizinsko	LD ZEC Vrhovac
7.	IV/107	DRAGANIĆ	1856,000	Otvoreno, nizinsko	LD DRAGANIĆ Draganići
8.	IV/108	BRUSNIK	1608,000	Otvoreno, nizinsko	LD BRUSNIK Draganići
9.	IV/109	POKUPLJE	2757,000	Otvoreno, nizinsko	LD FAZAN Tuškani
10.	IV/110	DUBOVAC	5239,000	Otvoreno, brdsko	LD DUBOVAC Karlovac
11.	IV/111	ORLOVAC	1930,000	Otvoreno, nizinsko	LD ORLOVAC Karlovac
12.	IV/112	REČICA	3446,000	Otvoreno, nizinsko	LD REČICA Rečica
13.	IV/113	ŠIŠLJAVIĆ	1952,000	Otvoreno, nizinsko	LD ZEC Šišljavić
14.	IV/114	KARLOVAC	5509,000	Otvoreno, nizinsko	LU KARLOVAC Karlovac
15.	IV/115	SKAKAVAC	5954,000	Otvoreno, brdsko-nizinsko	LD LISICA Skakavac
16.	IV/116	BANSKI KOVAČEVAC	6392,000	Otvoreno, brdsko	LD FAZAN Banski Kovačevac
17.	IV/117	TUŠILOVIĆ	5003,000	Otvoreno, brdsko	LD SRNJAK Vukmanić
18.	IV/118	SKRAD	3580,000	Otvoreno, brdsko	LU HRVI HRVATSKI SOKOL Zagreb
19.	IV/119	KRNJAK	6755,000	Otvoreno,	LD VEPAR Krnjak

⁸ Karlovačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i turizam Karlovačke županije

20.	IV/120	NETRETIĆ	5836,000	brdsko Otvoreno,	LD SRNJAK Netretić
21.	IV/121	PRILIŠĆE	4137,000	brdsko Otvoreno,	LD ŠLUKA Prilišće
22.	IV/122	DUGA RESA	3727,000	brdsko Otvoreno,	LD DUGA RESA Duga Resa
23.	IV/123	DRUŽAC	3567,000	brdsko Otvoreno,	LD DRUŽAC Bosiljevo
24.	IV/124	RAVNO	1393,000	brdsko Otvoreno,	LD HVIDRA VUK Generalski Stol
25.	IV/125	BOSILJEVO	5523,000	brdsko Otvoreno,	LD DRUŽAC Bosiljevo
26.	IV/126	ZVEČAJ	3460,000	brdsko Otvoreno,	LD GAJ Zvečaj
27.	IV/127	BELAJ	5649,000	brdsko Otvoreno,	LD BELAJ Barilović
28.	IV/128	BREZETINAC	4095,000	nizinsko Otvoreno,	LD BREZETINAC Zvečaj
29.	IV/129	GENERALSKI STOL	3888,000	brdsko Otvoreno,	LD GENERALSKI STOL Generalski Stol
30.	IV/130	BOSILJEVAC	3892,000	brdsko Otvoreno,	LD SOKOL Perjasica
31.	IV/131	PERJASICA	3704,000	brdsko Otvoreno,	LD SOKOL Perjasica
32.	IV/132	MEĐUVOĐE	4697,000	brdsko Otvoreno,	LD SRNJAK Tounj
33.	IV/133	ZALIJE	5874,000	brdsko Otvoreno,	LD SRNJAK Tounj
34.	IV/134	VELJUN	2937,000	brdsko Otvoreno,	LD SRNJAK Zagorje Ogulinsko
35.	IV/135	DREŽNICA	5257,000	brdsko Otvoreno,	LD KUNA Drežnica
36.	IV/136	TROJVRH	3777,000	brdsko Otvoreno,	LD VEPAR Josipdol
37.	IV/137	JANJA GORA	3011,000	brdsko Otvoreno,	ZRNO d.o.o. Plaški
38.	IV/138	BLAGAJ	3668,000	brdsko Otvoreno,	LD TRČKA Cvitović
39.	IV/139	GLINA	5148,000	brdsko Otvoreno,	LD TRČKA Cvitović
40.	IV/140	CVITOVIĆ	5952,000	brdsko Otvoreno,	LD TRČKA Cvitović
41.	IV/141	SLUNJ	6628,000	brdsko Otvoreno,	LD KORANA Slunj
42.	IV/142	PRIMIŠLJE	6298,000	brdsko Otvoreno,	LD SOKOL Slunj
43.	IV/143	BATNOGA	6112,000	brdsko Otvoreno,	LD KUNA Cetingrad

44.	IV/144	CETINGRAD	5441,000	Otvoreno, brdsko	LD KUNA Cetingrad
45.	IV/145	MAŠVINA	4976,000	Otvoreno, brdsko	LD MEDVJED Rakovica
46.	IV/146	RAKOVICA	3265,000	Otvoreno, brdsko	LD MEDVJED Rakovica
47.	IV/147	NOVA KRŠLJA	3270,000	Otvoreno, brdsko	LD GOLUB Drežnik Grad
48.	IV/148	GRABOVAC	3411,000	Otvoreno, brdsko	LD MEDVJED Rakovica
49.	IV/149	DREŽNIK GRAD	3430,000	Otvoreno, brdsko	LD GOLUB Drežnik Grad
50.	IV/150	KUPLENSKO	5943,000	Otvoreno, brdsko	JOSIP BEDEKOVIĆ d.o.o. Zagreb
51.	IV/151	RADATOVIĆ	4277,000	Otvoreno, brdsko	LD LISICA Radatovići
52.	IV/152	VOJNIĆ	7761,000	Otvoreno, brdsko	LD ŠLJUKA Lasinja
53.	IV/153	RAVNO ZAPAD	1672,000	Otvoreno, brdsko	OBRT TONKOVIĆ Hrvatski Leskovac
54.	IV/154	HUM	1399,000	Otvoreno, brdsko	UO GRADINA Josipdol
UKUPNO: 54			228.179 ha		

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i turizam Karlovačke županije, 2014.

Prema površinama lovišta (ha) Karlovačka županija nalazi se na 5. mjestu u Republici Hrvatskoj, a prema broju ustanovljenih lovišta nalazi se na visokom 4. mjestu.

Tablica 3: Lovišta Karlovačke županije u odnosu na lovišta RH po županijama, prema površini (ha) i prema broju ustanovljenih lovišta

Rang u RH	%	Br.	Županija	ha	Državna	Zajednička	Broj lovišta	Rang u RH
1	9,00	IX	Ličko-senjska	492.986	341.167	151.819	62	7
2	8,18	XVII	Splitsko-dalmatinska	448.183	149.749	298.434	83	2
3	7,89	III	Sisačko-moslavačka	432.065	187.021	245.044	66	6
4	7,53	XIV	Osječko-baranjska	412.674	113.916	298.758	108	1
5	6,65	IV	Karlovačka	364.343	135.164	228.179	76	4
6	6,63	XIII	Zadarska	363.429	141.343	222.086	55	10
7	6,51	VIII	Primorsko-goranska	356.584	175.361	181.223	57	9
8	5,44	I	Zagrebačka	298.225	46.386	251.839	83	3
9	5,10	XVIII	Istarska	279.756	18.698	261.058	46	11
10	5,00	VII	Bjelovarsko-bilogorska	273.930	113.001	160.929	62	8
11	4,77	XV	Šibensko-kninska	261.529	73.009	188.520	38	14
12	4,52	XVI	Vukovarsko-srijemska	247.959	83.190	164.769	73	5
13	3,62	X	Virovitičko-podravska	198.266	79.773	118.493	34	15

14	3,51	XII	Brodsko-posavska	192.229	70.663	121.566	40	13
15	3,08	XIX	Dubrovačko-neretvanska	169.032	27.000	142.032	31	17
16	3,07	VI	Koprivničko-križevačka	168.471	52.793	115.678	14	20
17	2,84	XI	Požeško-slavonska	156.004	55.748	100.256	43	12
18	2,33	V	Varaždinska	127.739	11.263	116.476	32	16
19	2,23	II	Krapinsko-zagorska	122.639	2.679	119.960	31	18
20	1,36	XX	Međimurska	74.763	3.561	71.202	21	19
21	0,63	XXI	Grad Zagreb	35.022	2.282	32.740	12	21
100			UKUPNO	5.475.828	1.883.767	3.591.061		

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede: Središnja lovna evidencija, 2014.

Iz podataka prikazanih u tablici vidljivo je kako su također visoko rangirane i županije s kojima Karlovačka županija graniči: Zagrebačka, Primorsko-goranska, Ličko-senjska i Sisačko-moslavačka županija, što otvara mogućnost zajedničke suradnje i dodatnog jačanja potencijala u svrhu lovnog turizma.

3.2. VRSTE DIVLJAČI U LOVIŠTIMA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Divljač se razvrstava na:

1. **glavne vrste** – divljač koja se prema namjeni zemljišta prvenstveno uzgaja ili se planira uzgajati ili za koju je lovište ustanovljeno;
2. **ostale vrste** – divljač koja prirodno obitava na zemljištu.⁹

Tablica 4: Pregled državnih lovišta Karlovačke županije i glavnih vrsta divljači koje se u lovištu može uzgajati prema Odluci o ustanovljenju

LOVIŠTE	FAZAN	TRČKA	PREPELICA	ŠLIJKA	BEKASINA	DIVLJA PATKA	DIVLJI GOLUB	ZEC	SRNEĆA DIVLJAC	DIVLJA SVINJA	JELENSKA DIVLJAC	MEDVJED
IV/1									✓	✓		✓
IV/2									✓	✓	✓	✓
IV/3									✓	✓	✓	✓
IV/4												
IV/5								✓	✓	✓	✓	✓
IV/6									✓	✓	✓	✓
IV/7									✓	✓		✓

⁹ Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva RH; Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači

IV/1		✓	✓		
IV/2		✓	✓		
IV/3		✓	✓	✓	✓
IV/4	✓	✓	✓		
IV/5	✓ + liska				
IV/6		✓	✓	✓	✓
IV/7		✓	✓	✓	✓
IV/8		✓	✓	✓	✓
IV/9		✓	✓	✓	✓
IV/20					
IV/21		✓	✓		
IV/22		✓	✓		
IV/23		✓	✓		✓

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i turizam Karlovačke županije i Ministarstvo poljoprivrede: Središnja lovna evidencija, 2014.

Lovišta Karlovačke županije, idealna staništa za srneću divljač
(fotoarhiva: Marin Jarnjak)

Tablica 5: Pregled zajedničkih lovišta Karlovačke županije i glavnih vrsta divljači koje se u lovištu može uzgajati prema Odluci o ustanovljenju

LOVIŠTE	FAZAN	TRČKA	PREPELICA	ŠLUKA	BEKASINA	DIVLJA PATKA	DIVLJI GOLUB	ZEC	SRNEĆA DIVLJAČ	DIVLJA SVINJA	JELENSKA DIVLJAČ	MEDVJED
IV/101	✓							✓	✓			
IV/102	✓	✓	✓					✓	✓			
IV/103	✓	✓	✓					✓	✓		✓	
IV/104	✓	✓	✓					✓	✓			
IV/105	✓	✓	✓					✓	✓	✓		
IV/106	✓	✓	✓					✓	✓			
IV/107	✓	✓	✓					✓	✓			
IV/108	✓	✓	✓					✓	✓			
IV/109	✓	✓	✓					✓	✓			
IV/110	✓	✓	✓					✓	✓			
IV/111	✓	✓	✓			✓		✓	✓			
IV/112	✓	✓	✓					✓	✓	✓		

IV/141	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/142	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/143	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/144	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/145	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/146	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/147	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/148	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/149	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/150	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/151	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/152	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/153	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IV/154	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i turizam Karlovačke županije i Ministarstvo poljoprivrede: Središnja lovna evidencija, 2014.

Lov na trčke u karlovačkim poljima (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

Tablica 6: Lovišta po broju glavnih vrsta divljači

Glavnih vrsta divljači	Lovišta	%
2 vrste	10	13,15
3 vrste	7	9,21
4 vrste	10	13,15
5 vrsta	30	39,47
6 vrsta	15	19,73
7 vrsta	1	9,21
Ukupno	74	97,36
Nema LGO	2	2,8

Izvor: obrada autora

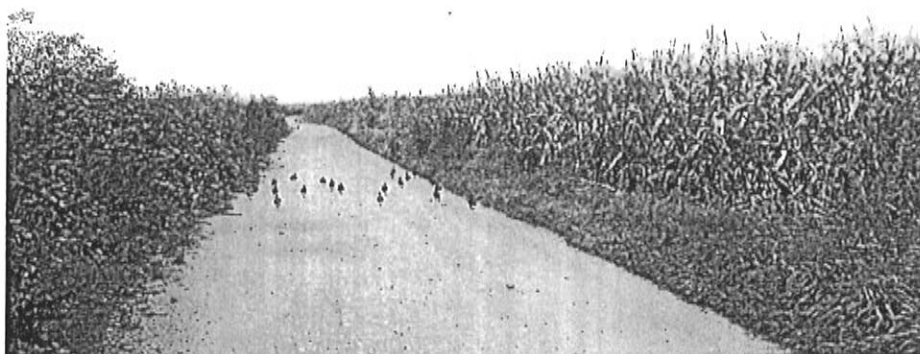
U najvećem broju lovišta Karlovačke županije (30 od 74) gospodari se s pet glavnih vrsta divljači. Sa šest glavnih vrsta gospodari 15 lovišta, dok sa sedam glavnih vrsta gospodari samo jedno lovište. U preostalih 25 lovišta gospodari se s manjim brojem glavnih vrsta, dok dva lovišta nemaju lovnogospodarsku osnovu (Tablica 6).

Tablica 7: Broj lovišta s glavnim vrstama sitne divljači

Vrsta divljači	Državna lovišta	Zajednička lovišta	Ukupno
FAZAN		21	21
TRČKA		47	47
PREPELICA		46	46
ŠLJUKA			
BEKASINA			

DIVLJA PATKA	2	1	3
LISKA	1		1
ZEC	1	50	51

Izvor: obrada autora

U Karlovačkoj županiji se nalaze idealni tereni za daljnji uzgoj najprofitabilnije vrste sitne divljači – trčke skvržulje (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

Tablica 8: Broj lovišta s glavnim vrstama krupne divljači

Vrsta divljači	Državna lovišta	Zajednička lovišta	Ukupno
SRNEĆA DIVLJAČ	19	54	73
DIVLJA SVINJA	19	45	64
JELENSKA DIVLJAČ	9	3	12
MEDVJED	12	3	15

Izvor: obrada autora

Sa **sitnom divljači** kao glavnom vrstom gospodari se najviše sa: zecom (50 lovišta), trčkom (47), prepelicom (46), fazanom (21), divljom patkom u tri lovišta i liskom tek u jednom lovištu (Tablica 7). Najzastupljenija od **krupne divljači** je srneća divljač u 73 lovišta, a slijedi ju divlja svinja koja je zastupljena u 64 lovišta. Medvjed je zastupljen u 15 lovišta, dok je jelenska divljač zastupljena u 12 lovišta (Tablica 8).

Nakon što je Razvojna agencije Karlovačke županije – KARLA d.o.o., 29. travnja 2014. Ur.br. 398/14 poslala službeni upit Hrvatskom lovačkom savezu, koji vodi evidencije trofeja divljači sukladno dobivenim ovlastima nadležnog Ministarstva, traženi podaci o strukturi trofeja krupne divljači na području Karlovačke županije nisu dobiveni.

3.3. MINSKI SUMNJIVA PODRUČJA U LOVIŠTIMA

Tablica 9: Lovišta Karlovačke županije koja se nalaze u minski sumnjivom području (MSP)

R. Br.	NAZIV LOVIŠTA	Stanje MSP-a u Karlovačkoj županiji	Površina lovišta u MSP-u koji se vodi u KA županiji (m ²)	NAPOMENA
1.	IV/1 BABINA GORA	u MSP-u	8.362.031	
2.	IV/4 CETINGRAD	u MSP-u	917.294	
3.	IV/6 KRPEL	u MSP-u	1.886.110	
4.	IV/7 MALA KAPELA I	u MSP-u	25.650.613	
5.	IV/8 PERJASIČKA KOSA	u MSP-u	116.846	
6.	IV/10 SKRADSKA GORA	u MSP-u	128.533	
7.	IV/16 EUGEN KVATERNIK	u MSP-u	349.880	
8.	IV/17 CRNI VRH	u MSP-u	4.968.486	
9.	IV/22 PETROVA GORA			MSP izvan KA županije
10.	IV/23 KRIVI JAVOR I	u MSP-u	1.148.335	
11.	IV/118 SKRAD	u MSP-u	133.748	
12.	IV/127 BELAJ	u MSP-u	9.453	
13.	IV/128 BREZETINAC	u MSP-u	20.111	
14.	IV/130 BOSILJEVAC	u MSP-u	2.540.046	
15.	IV/133 ZALIJE	u MSP-u	1.372.903	
16.	IV/136 TROJVRH	u MSP-u	1.393.840	
17.	IV/143 BATNOGA	u MSP-u	496.090	
18.	IV/144 CETINGRAD	u MSP-u	1.191.806	
19.	IV/145 MAŠVINA	u MSP-u	552.475	
20.	IV/147 NOVA KRŠLJA	u MSP-u	1.229.229	
21.	IV/148 GRABOVAC	u MSP-u	1.190	
22.	IV/149 DREŽNIK GRAD	u MSP-u	1.347.119	
23.	IV/152 VOJNIĆ	u MSP-u	25.056	
24.	IV/154 HUM	u MSP-u	3	
	UKUPNO		11.461.404 m ²	

Izvor: Hrvatski centar za razminiranje – HCR, kolovoz 2014.

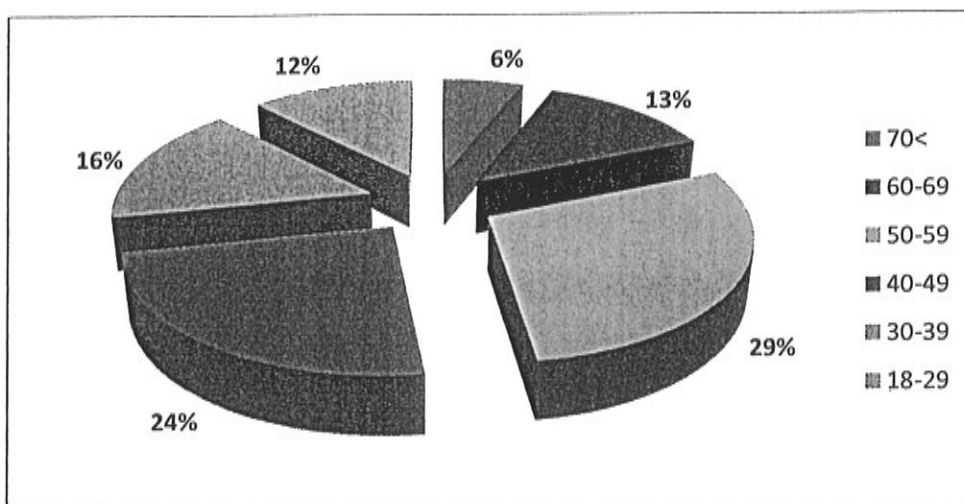
Iz tablice je razvidno kako se 24 lovišta Karlovačke županije nalazi u minski sumnjivom području s ukupno 11 461 404 m² površine. Lovišta susjednih županija koja prelaze u minski sumnjivo područje Karlovačke županije su sljedeća: lovište III/135 LASINJA iz Sisačko-moslavačke županije sa 775 818 m²; lovište VIII/2 BJELOLASICA iz Primorsko-goranske županije s 8919 m²; te lovišta iz Ličko-senjske županije IX/8 KRIVI JAVOR II s 1 827 885 m² i IX/31 MALA KAPELA II s 1 874 369 m².

3.4. STRUKTURA LOVACA I LOVOOVLAŠTENIKA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Lovci (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

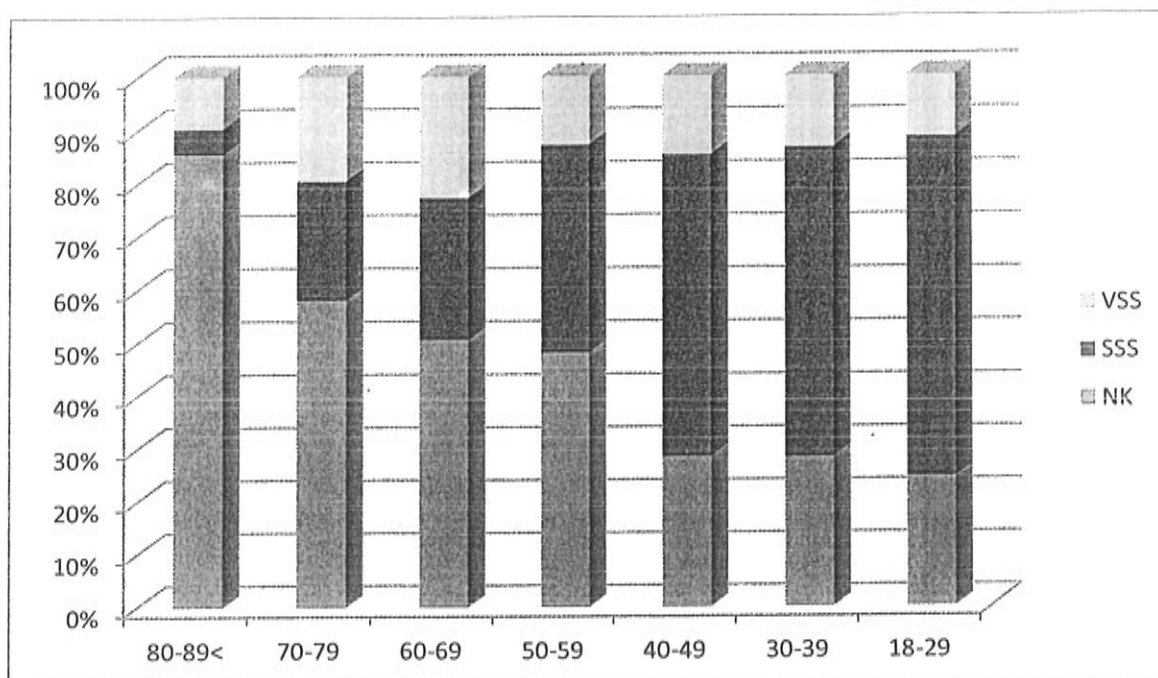
Grafički prikaz 3: Udio strukture lovaca Karlovačke županije prema starosnoj dobi

Izvor: SUSO za provedbu LGO, PUD i PZD, 2012.

Iz podataka prikazanih u grafičkom prikazu vidljivo je kako trend dobne strukture lovaca s područja Karlovačke županije obilježava proces starenja. Lovci stariji od 50 godina čine 48 % ukupne lovačke populacije. Među lovačkom populacijom mlađom od 50 godina tek je 28 % njih mlađe od 40 godina.

Grafički prikaz 4: Struktura lovaca Karlovačke županije prema obrazovanju i starosnoj dobi

Izvor: SUSO za provedbu LGO, PUD i PZD, 2012.

Prema stupnju obrazovanja od ukupno 2684 lovca 39 % ih je niskokvalificiranih, 46 % ih ima srednju stručnu spremu, dok 15 % lovačke populacije ima višu ili visoku stručnu spremu.

Tablica 10: Brojnost lovaca u RH i Karlovačkoj županiji prema obrazovanju

	NK	SSS	VSS	UKUPNO
KŽ	1.039	1.250	395	2.684
%KŽ	38,71	46,57	14,71	100,00
RH	31.224	21.551	7.151	59.926
%RH	52,10	35,96	11,93	100,00

Izvor: SUSO za provedbu LGO, PUD i PZD, 2012.

U odnosu na državni prosjek gdje 52,10 % lovačke populacije čine lovci s nižim stupnjem obrazovanja, lovci Karlovačke županije nešto bolje stoje po pitanju stupnja obrazovanja. Udio lovaca sa srednjom stručnom spremom u lovačkoj populaciji Županije je u najvećem postotku (46,57 %), slijedi ga udio lovaca s nižim stupnjem obrazovanja (38,71 %), a visokoobrazovani čine tek 14,71 % populacije. Iako manji, taj je postotak blago viši od državnog prosjeka.

Za očekivati je da će u godinama koje slijede postotak visokoobrazovane lovačke populacije biti u stabilnom porastu prije svega zbog postojanja studija Lovstva i zaštite prirode koji je organiziran na Veleučilištu u Karlovcu. Bitno je napomenuti i da Veleučilište u Karlovcu izvodi i program izobrazbe

za lovočuvara¹⁰ te program izobrazbe za ocjenjivača trofejne divljači. Iz srednjoškolskog programa koji nude srednje škole Karlovačke županije može se izdvojiti Šumarska i drvodjeljska škola Karlovac koja školuje učenike za šumarskog tehničara i šumara, te Prirodoslovna škola Karlovac koja školuje učenike za veterinarskog i poljoprivrednog tehničara. Sva zanimanja neodvojiva su od lovstva i predstavljaju dobar temelj za daljnje usavršavanje u tom području.

Prema strukturi pravne osobnosti u 76 lovišta Karlovačke županije gospodari 59 pravnih osoba od kojih su 46 lovoovlaštenika udruge (LD i LU), a 13 lovoovlaštenika su pravne osobe ostalih ustrojstvenih oblika.

Tablica 11: Vrste lovoovlaštenika u lovištima Karlovačke županije

Vrsta lovoovlaštenika	Broj	ha	%
ID/LU	46	262.429	72,02
Obrt	5	17.066	4,68
d.o.o.	6	58.195	15,97
IMI	1	2.153	0,59
MORH	1	22.363	6,13
UKUPNO	59	364.343	100,00

Izvor: obrada autora

3.5. POTENCIJALI ZA RAZVOJ LOVNOG TURIZMA

Lovni turizam od velikog je značaja za gospodarstvo, jer potiče razvoj ruralnog prostora a time i pozicioniranje destinacija u unutrašnjosti Republike Hrvatske na karti turističke ponude. Među tim destinacijama nalazi se i Karlovačka županija zbog izrazito povoljnog geoprometnog položaja, atraktivnosti terena - raznolik reljef i nadmorska visina, smještaj na prijelazu između ravne panonske i brdsko-planinske regije, umjereno kontinentalna klima i bogatstvo šumama i vodom, te lovne tradicije.

Prema podacima dobivenim od Lovačkog saveza Karlovačke županije godišnji, prihodi od takse za izdavanje lovnih iskaznica za strance nisu zanemarivi. Tome u prilog govori broj izdanih lovnih iskaznica za strance koje se izdaju za kalendarsku godinu. Cijena lovne iskaznice iznosi 400,00 kn, dok su jednodnevne iskaznice besplatne. Jednodnevne iskaznice izdane su slovenskim lovcima, članovima

¹⁰ Organiziranje lovočuvarske službe uređeno je Pravilnikom o lovočuvarskoj službi. Ovlasti i dužnosti lovočuvara utvrđene su Zakonom o lovstvu, ugovorom s ovlaštenikom prava lova te lovnogospodarskom osnovom, odnosno programom uzgoja divljači.

pobratimljenih lovačkih društava s domaćim lovačkim društvima uz rijeku Kupu za jednodnevne skupne lovove¹¹.

Položena divljač na kraju lova, uz vatru kojom se odaje počast i čestita lovcima kojima je bila naklonjenija božica lova Dijana, daju konačan opus odličnog lova ispred lovačkog doma "Muljava", Hrvatske šume. (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

Tablica 11: Broj izdanih lovačkih iskaznica za strane lovce u Karlovačkoj županiji

Godina	Broj godišnjih iskaznica	Broj jednodnevnih iskaznica
2011.	330	30
2012.	350	30
2013.	370	30

Izvor: Lovачki savez Karlovačke županije, 2014.

Iz podataka prikazanih u tablici vidljivo je da je broj izdanih lovačkih iskaznica za strane lovce¹² u porastu, te se može zaključiti kako ti prihodi mogu neposredno utjecati na daljnji razvoj lovnog turizma, ali i na gospodarstvo općenito. S obzirom na to nužni su veći pomaci u broju dolazaka

¹¹ Odlukom Izvršnog odbora HLS-a odlučeno je da se gostima/strancima iz susjednih država, Slovenije i BiH, mogu izdavati jednodnevne lovačke iskaznice i to besplatno uz dostavu svih potrebnih dokumenata kao i za lovca stranca. Lovačka iskaznica vrijedi samo za jedan posjet. Ova odluka prvenstveno je vezana za lovačka društva koja su u pograničnom dijelu te održavaju i razmjenjuju posjete i lov s lovačkim društvima iz susjednih država (Lovački savez Karlovačke županije).

¹² Lovačke iskaznice izdaju se za kalendarsku, a ne za lovnu godinu. Cijena iskaznice iznosi 400,00 kn u što je uključen PDV (80,00 kn). Od svake izdane iskaznice 50,00 kn pripada Županijskom savezu, dok ostatak pripada HLS-u. Iskaznice distribuira HLS preko županijskih lovačkih saveza i LS-a Grada Zagreba. Za izdane iskaznice za strane lovce, HLS izdaje račun lovoovlaštenicima s iskazanim PDV-om. S postupkom izdavanja iskaznica upoznati su svi lovozakupnici.

stranaca kao lovnih turista. Strani lovci s iskaznicama izdanim u Karlovačkoj županiji mogu loviti na području cijele Republike Hrvatske, a to što su iskaznice izdane na zahtjev lovoovlaštenika iz naše županije, dokazuje da je svaki strani lovac kojem je izdana iskaznica bar jednom bio u lovu u Karlovačkoj županiji, većinom kao gost, ali i u komercijalnom dolasku.

Razvoju lovnog turizma pridonose i sporazumi o suradnji koje lovci imaju na međunarodnoj razini s lovcima iz Slovenije (ZLD Bela Krajina), Bavarske (Ceh lovaca grada Münchena), Alessandrie (Italija) kao i suradnja s lovcima Lovačkog saveza Unsko-sanskog kantona iz Bosne i Hercegovine. Nastavak uspješne prekogranične suradnje s lovcima iz Slovenije potvrđuje se i bratimljenjem lovačkih društava kroz potpisivanje sporazuma o bratimljenju. Lovci Karlovačke županije pod pokroviteljstvom Lovačkog saveza Karlovačke županije sudjeluju i na godišnjem zboru lovaca ZLD Bele Krajine.

Nužno je spomenuti i ostala događanja koja služe promicanju lova i lovstva, te time i lovnog turizma Karlovačke županije, kao što su natjecanje u kuhanju lovačkog kotlića "Gastro-lov LSKŽ" u Vivodini, županijsko prvenstvo u lovnom streljaštvu, te "Lovno-športske igre" Lovnog ureda Slunj. Lovni turizam treba povezati s drugim oblicima turizma na ruralnom prostoru Županije kako bi se privukli i ostali članovi obitelji lovaca. S tim u vezi uz lov bi trebalo nuditi i drugu, već razvijenu turističku ponudu i posjete povijesnim i drugim znamenitostima, mogućnosti aktivnog odmora, tradicijska jela bazirana na divljači itd. Velika je prednost lovnog turizma što omogućava produžetak popunjenosti smještajnih kapaciteta te dodatni plasman autohtonih proizvoda.

Kako bi istražila broj dana boravka lovnih gostiju, Turistička zajednica Karlovačke županije je u svibnju 2014. godine zatražila podatke od 17 smještajnih objekata (hotela, motela, pansiona i restorana sa smještajem) na području Karlovačke županije. Prema podacima koje su dostavili ugostitelji, a koji se odnose na 2013. godinu, te općenito dobivenim odgovorima o organizaciji boravka i noćenja lovnih gostiju tijekom prijašnjih godina, može se zaključiti kako su boravak lovnih gostiju i osoba u pratnji na području Županije u najvećem postotku organizirala sama lovačka društva i pravne i fizičke osobe. S obzirom na činjenicu kako ne postoji konkretnija evidencija o boravcima lovnih gostiju na području Županije, realno je za pretpostaviti kako najčešće borave u privatnom smještaju, što implicira postojanje sive ekonomije u tom sektoru.

Bitno je spomenuti da je tijekom ovog istraživanja ugostiteljski sektor iskazao svoju podršku i želju za suradnjom u razvijanju lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije. Temeljni čimbenik razvoja ovog oblika turizma upravo se očituje u povezivanju ugostiteljskog sektora s lovozakupnicima i koncesionarima u objedinjavanju cjelokupne ponude i sadržaja u zajedničkoj suradnji. Time bi se stekli bolji uvjeti za daljnji razvoj lovnog turizma. Kao uvjet za postizanje više razine turističke ponude, a posljedično tome i prihoda, nameće se nužnost sektorske suradnje i promocije Karlovačke županije na lovno-turističkoj karti Europe.

INFRASTRUKTURA ZA RAZVOJ LOVA I LOVNOG TURIZMA

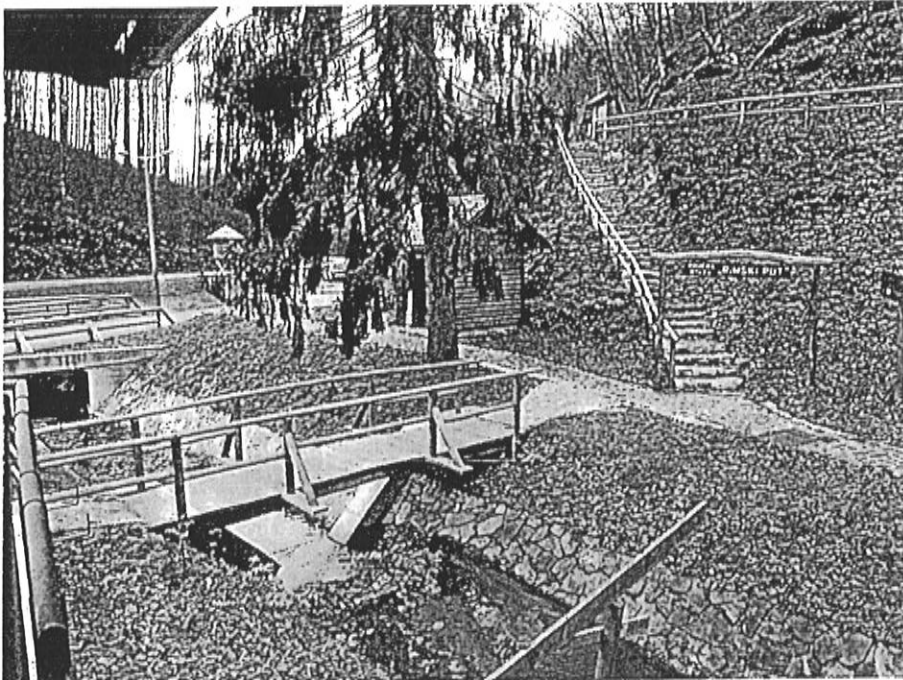
Lovački domovi na području Karlovačke županije, kojima je temeljem Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti utvrđeno da ispunjavaju minimalne uvjete propisane za vrstu lovački dom iz skupine "kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj", su sljedeći:

1. Lovački dom "Muljava", Vojnić
2. Lovački dom tvrtke RIBNJACI KUPA d.o.o., Draganić
3. Lovački dom "Sv. Hubert", Ogulin
4. Lovačka kuća "Belaj", Belaj.¹³

Lovački dom i ugostiteljski objekt "Muljava" ušao je u okvire vrhunskih europskih lovnih i gastronomskih destinacija (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

¹³Republika Hrvatska, Ured Državne uprave u Karlovačkoj županiji, Služba za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove, srpanj 2014.

Petrova gora - vrhunski uređene poučne staze s ornitološkim rezervatom
(fotoarhiva: Viktor Šegrt)

Većina lovačkih domova kojima se koriste lovačka društva u postupku je legalizacije i rješavanja vlasničkih pitanja, jer se najčešće radi o napuštenim starim školama, domovima ili vojnim objektima. Slijedom toga, realno je očekivati da će se lovno-ugostiteljska ponuda na području Karlovačke županije znatno proširiti u skorijem vremenskom razdoblju.

U ostalu lovnu infrastrukturu spadaju i lovnogospodarski i lovnotehnički objekti. Prema odredbama Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači, **lovnogospodarski objekti** namijenjeni su uzgoju i zaštiti divljači, dok su **lovnotehnički objekti** namijenjeni lovu i korištenju divljači. U lovnogospodarske objekte ubrajaju se hranilišta, solišta, pojilišta, kaljužišta itd., a u lovnotehničke objekte ubrajaju se čeke, spremišta za hranu, gateri, lovačke kuće, kolibe, zasjedi, staze itd. Lovnogospodarski i lovnotehnički objekti moraju se sagraditi u broju koji osigurava provedbu propisa lovnogospodarske osnove ili programa uzgoja divljači.

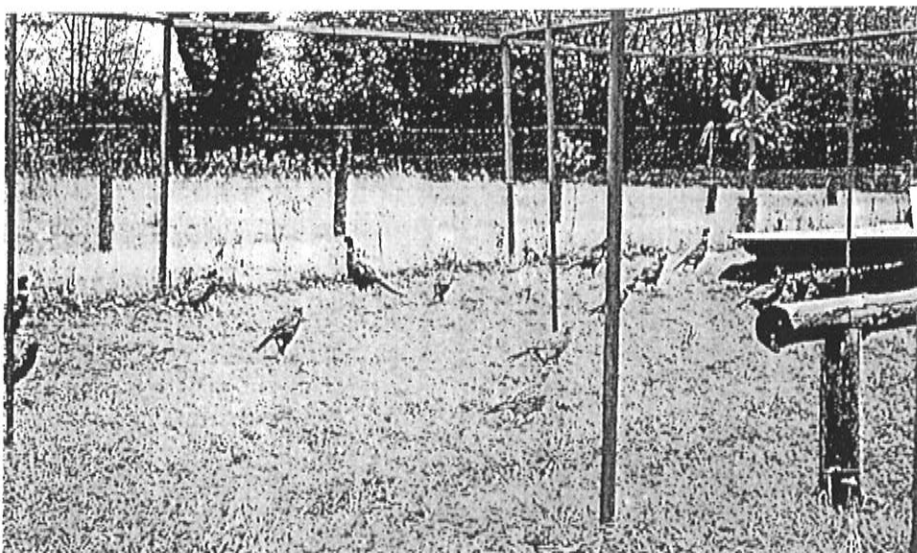
Čeka (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

Na području Županije nalaze se i dva novopodignuta uzgajališta divljači.

Tablica 13: Uzgajališta divljači u Karlovačkoj županiji

Ime uzgajališta	Vrste divljači u uzgoju	Kontakt/Adresa
Fazanerijska "Đajnica"	Fazani i trčke	KA – LOV DID d.o.o. Ljudevita Gaja 10 47000 Karlovac Denis Tot Mob. 099/ 250 0600
Uzgajalište Divljeg zeca "Brežani"	Divlji zec	OPG Damir Miletić Brođani 41 47212 Skakavac Mob. 095/ 902 5461

Izvor: obrada autora

Karlovačka fazaneriya "Dajnica" (fotoarhiva: Denis Tot)

Uzgajalište divljeg zeca OPG-a Miletić u Skakavcu (fotoarhiva: Josip Ribar)

LOVNA KINOLOGIJA

Uporabivost lovačkih pasa njihova je obučenost da, u skladu sa svojim pasminskim osobitostima, obavljaju određene radnje u lovištu, što se dokazuje položenim odgovarajućim radnim ispitom. Pasmine lovačkih pasa koje se u Republici Hrvatskoj najčešće koriste, razvrstavaju se po sljedećim skupinama: terijeri, jazavčari, goniči, krvosljednici, ptičari, donosači divljači te dizači divljači¹⁴.

Lov na lisice s goničima (fotoarhiva: Dražen Matičić)

S obzirom na brojnost lovačkih pasmina i njihovu važnu ulogu u lovu, lovnokinološke manifestacije predstavljaju bitan faktor u druženju i razmjeni iskustava među lovcima iz različitih krajeva te pružaju mogućnost ponude različitih sadržaja. Pod okriljem Hrvatskog kinološkog saveza, Kinološkog društva "Karlovac", Kinološkog društva "Duga Resa", Kinološko-športskog kluba "Karlovac", Hrvatskog lovačkog saveza i Lovачkog saveza Karlovačke županije održavaju se lovnokinološke manifestacije koje, osim što imaju svrhu ocjenjivanja lovačkih pasa u radu i obliku, u mnogome pridonose jačanju i promociji lovnog turizma Karlovačke županije.

¹⁴ Pravilnik o pasminama, broju i načinu korištenja lovačkih pasa za lov, NN 143/10

Vrhunski goniči daju konačnu ljepotu i kvalitetu lova na divlje svinje na Petrovoj gori (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

Utakmice i izložbe lovačkih pasa u radu na području Karlovačke županije:

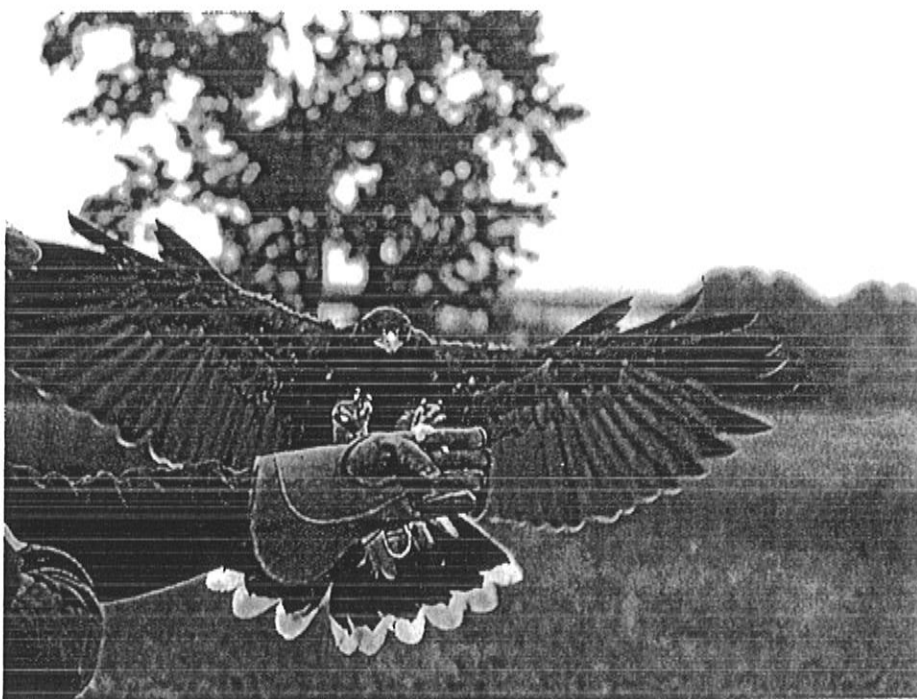
1. Kup prijateljskih gradova Alessandria – Karlovac "ALKA" – utakmica pasa ptičara u polju bez odstrela s dodjelom titule međunarodnog prvaka u radu CACIT – KD "Karlovac"
2. Otvoreni međunarodni lovno-kinološki kup Svetog Huberta – KD "Karlovac"
3. Smotra - ocjena oblika svih lovačkih pasmina pasa – KD "Duga Resa"; KD "Karlovac"
4. Ispit prirođenih osobina ptičara i španijela – KD "Karlovac"
5. Ispit prirođenih osobina goniča – KD "Duga Resa";
6. Ispiti u radu ptičara – KD "Karlovac"
7. Ispit u radu goniča – KD "Duga Resa"
8. Utakmica-natjecanje pasa glasnog gona u radu na divlju svinju (gater) – KD "Duga Resa"
9. Ispit prirođenih osobina pasa krvosljednika i utakmica po umjetnom krvnom tragu za sve pasmine lovačkih pasa – KD "Duga Resa"
10. Glavna uzgojna izložba hrvatskih autohtonih pasmina pasa – KŠK "Karlovac"
11. Nacionalna izložba pasa – CAC "Karlovac" – KŠK "Karlovac"
12. Ocjene oblika, ispiti prirođenih osobina i ispit u radu na krvnom tragu – Lovачki savez Karlovačke Županije u lovištima članica LSKŽ.

LOVNO STRELJAŠTVO

U organizaciji Lovačkog saveza Karlovačke županije održava se prvenstvo u lovnom streljaštvu (lovački trap i lovački parkur), a županijska reprezentacija sudjeluje na svim državnim natjecanjima u organizaciji Hrvatskog lovačkog saveza, što također predstavlja promociju lovstva Županije.

ODRŽIVI NAČINI LOVA

Održivi načini lova ili održivo korištenje prirodnih resursa imperativ je u lovstvu, a posebice u lovnom turizmu. Oblici održivog lovnog turizma također se uklapaju u Europsku povelju lova i bioraznolikosti¹⁵.

Sokolarenje (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

Sokolarenje – lov s pticama grabljivicama

Sokolarenje kao tradicionalni način lova ima dugu i bogatu povijest, i u Hrvatskoj ima dugu i čvrstu tradiciju od vremena kada su ga na ove prostore donijeli Iliri i proširili Kelti, a odnjegovali hrvatski kneževi i kraljevi. Dubrovčani su čak tri stotine godina održavali dobrosusjedske odnose s Napuljem i Španjolskim dvorom, poklanjajući im svake godine dvanaest lovnih sokolova i jastrebova.

¹⁵ Vijeće Europe, 2007.

Osim dijela koji se odnosi na lov s treniranim pticama grabljivicama, ne može se preskočiti velika uloga i značaj sokolarenja u suvremenom lovstvu, te dio kulturnog nasljeđa koje je ostavilo kod pojedinih naroda. Usporedo s time UN je od 2005. godine uvrstio sokolarenje na popis neizmjerne važne svjetske baštine (*Intangible World Cultural Heritage*), koju obavezno treba sačuvati.

Prema istraživanju provedenom u Hrvatskoj u lovištu Zelendvor¹⁶ koje je vrlo bogato sitnom divljači i gdje je, nakon tri dana sokolarskog lova u kojem su psi ptičari markirali 59 komada divljači, podignuto 112 komada sitne dlakave i pernate divljači, od čega je devet letova bilo uspješno, 49 letova je bilo neuspješno, 25 puta ptice nisu željele poletjeti za lovinom te niti jedan komad divljači nije bio ranjen (Tablica 13).

Isto tako, bilježeni podaci u tri dana lova s puškama, pokazali su da je iza 48 markiranja divljači, podignuto 110 komada sitne dlakave i pernate divljači, od čega je uspješno odstrijeljeno 40 komada, 10 puta je pucano i promašeno, 15 puta se nije pucalo, jer nije bilo sigurno za druge lovce, te je osam komada divljači ranjeno i nije pronađeno.

Tablica 14: Broj podignute divljači i realizacija lova

Način lova	Broj markiranja	Ukupno podignuta divljač	Uspješan let/uspješan odstrel	Neuspješan let/neuspješan odstrel	Nema leta/pucanja	Ranjena i nepronađena divljač
Sokolarenje	59	112	9	49	25	0
Lov sa puškom	48	110	40	10	15	8

Izvor: obrada autora

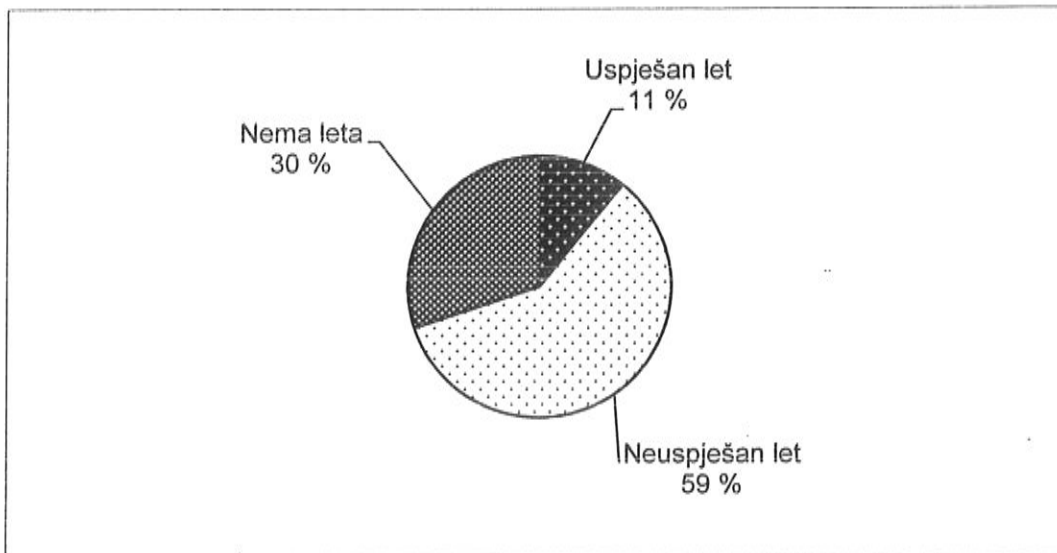
Prema ovim podacima napravljena je statistička obrada koliki je bio postotak uspjeha u sokolarenju, a koliki u lovu s puškom. Parametri koji su bitni za ovu usporedbu jesu: uspješan let ptice s ulovom i uspješan odstrel, neuspješan let i promašeni hitci, prilike bez leta i bez pucanja te ranjena i nepronađena divljač.

¹⁶ Šegrt, V.; Kenward, R.; Grubešić, M.; Silić, P. 2008. Comparing the ecological impact of falconry and hunting with guns. *Wildlife Biology* 14, 125-128.

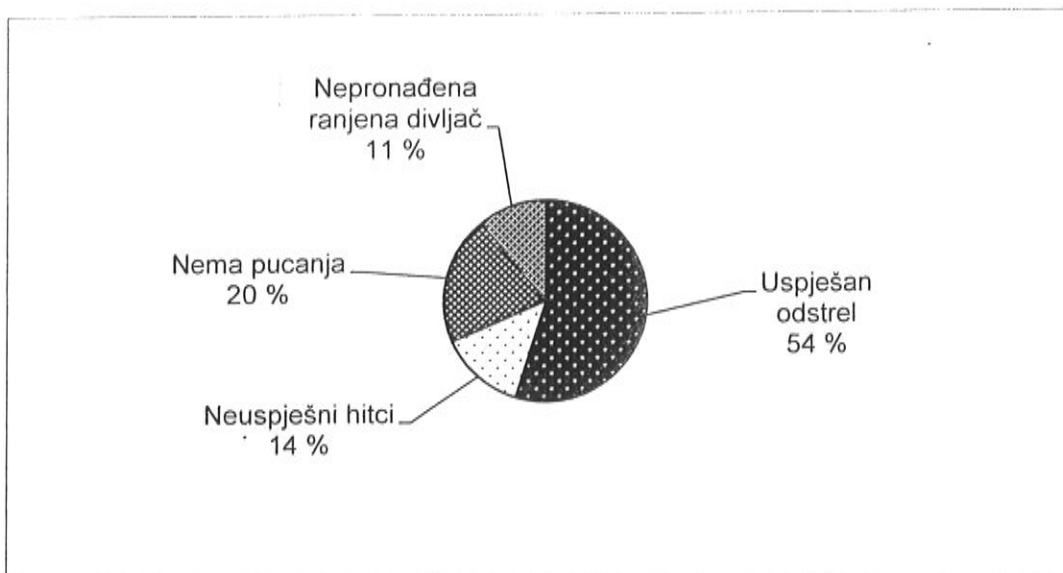
Sokolarenje sa sokolima na trčke (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

Grafički prikaz 5: Uspješnost sokolarskog lova

Izvor: obrada autora

Grafički prikaz 6: Uspješnost lova s puškom

Izvor: obrada autora

U tablici 14 prikazani su postoci koji pokazuju usporedbu postotaka uspješnosti sokolarskog lova i lova s puškom. Iz tablice 14 lako je uočiti da je kod sokolarskog lova iza 59 markiranja pasa ptičara podignuto 112 komada sitne dlakave i pernate divljači. Uspješno je ulovljeno 8 % od ukupnog broja divljači u tri dana sokolarenja, 59 % od svih letova za divljači je bilo neuspješno. U 30 % slučajeva sokolarske ptice su odbile letjeti za divljači, što je normalna pojava u sokolarenju. To se često događa i zbog same žestine početnog podizanja divljači, gdje grabljivica ponekad procijeni je li ta divljač u boljoj letnoj i zdravstvenoj kondiciji i teško je može uhvatiti. Isto tako, niti u jednom slučaju nije bilo ranjene i nepronađene divljači.

U lovu s puškom iza 48 markiranja pasa ptičara podignuto je 110 komada sitne dlakave i pernate divljači. Od toga je 54 % od ukupnog broja divljači odstrijeljeno, 14 % hitaca je bilo upućeno te nisu pogodili divljač, u 21 % slučajeva nije bilo pucanja zbog iznenadnog podizanja divljači ili zbog sigurnosti ostalih sudionika u lovu, te je 11 % divljači ranjeno i nije pronađeno.

Tablica 15: Usporedba postotaka uspješnosti sokolarskog lova i lova s puškom

Izlučenje	Sokolarski lov (%)	Lov s puškom (%)
Uspješno	11	54
Neuspješno	59	14
Nema leta/pucanja	30	21
Ranjena i nepronađena divljač	0	11

Izvor: obrada autora

Na osnovu toga, sokolarenje se smatra okolišno prihvatljivim te održivim načinom lova koji može doprinijeti lokalnoj zajednici i kroz sokolarski lovni turizam jer ne zahtijeva veliku gustoću populacije divljači, nema ranjavanja i gubitaka, te radi selekciju divljači koja ionako ne bi preživjela¹⁷ (Fox, 1995.). Sve ovo dokazuje da je sokolarenje lov s malim utjecajem, te ga se može provoditi i u zonama oko urbanih sredina¹⁸ (Roberts *et al.*, 2002.) ili gdje je lov s oružjem nepoželjan¹⁹ (Saar *et al.*, 1988.), a tereni na području Karlovačke županije su idealni za njegovo provođenje.

Lovišta Karlovačke županije su idealni tereni za sokolarenje
(fotoarhiva: Marin Jarnjak)

Utakmice pasa ptičara bez odstrela divljači - "prodaja mirisa divljači"

Utakmice pasa ptičara bez odstrela divljači u polju i dresura ptičara bez odstrela izrazito su održiv oblik lovnog turizma. Posebno se cijene utakmice ptičara toga tipa na trčku.

Dresura pasa ptičara odvija se tako da vodič psa pušta da u terenu pronađe i markira jarebice, nakon toga mu on prilazi, pas na zapovijed vodi do jarebica i podiže ih, te vodič simulira hitac puške iz startnog pištolja koji nosi u rukama. Kod utakmica svaki vodič pušta psa u turnus od 15 minuta u kojem pas mora pokušati pronaći jarebice te ih markirati, nakon čega mu prilazi vodič, pas na zapovijed vodi do jarebica i podiže ih, te vodič simulira hitac. Pas, s obzirom na pravilnike

¹⁷ Fox, N. C. 1995. *Understanding the bird of prey*. Hancock House. Blaine. USA.

¹⁸ Roberts, C. M.; Bohnsack, J. A.; Gell, F.; Hawkins, J. P.; Goodridge, R. 2002. Marine reserves and fisheries management. *Science* 295. 1234-1235.

¹⁹ Saar, C. 1988. *Reintroduction of the peregrine falcon in Germany*. 629-635 in Cade, T. J.; Enderson, J.H.; Thelander, C. G.; White, C. M. (Eds). *Peregrine falcon populations, their management and recovery*. The Peregrine Fund Inc. Boise. Idaho.

Međunarodne kinološke organizacije (FCI), može biti diskvalificiran i prije kraja turnusa od 15 minuta, što je posebna tema samih utakmica.

Za taj oblik održivog lovnog turizma idealna su polja, kojih ima dosta na prostoru Karlovačke županije, s time da mogu biti i u blizini naselja i kuća jer se hitac puške simulira startnim pištoljem. Za taj tip utakmice idealne su trčke iz prirodnog uzgoja, no u velikoj mjeri se rade i utakmice na ispuštene trčke iz umjetnog uzgoja²⁰.

Foto-lov

Foto-lov predstavlja specifičnu vrstu lovnog turizma, odnosno lovno turističke usluge. Lov u kojem se umjesto pušaka koriste fotoaparati i kamere sve je prisutniji i predstavlja alternativu tradicionalnim lovnim aktivnostima. Glavna zadaća lovaca je uzgoj, zaštita i lov divljači, a fotografije i snimke raznih vrsta divljači doprinose osvještavanju ljudi o potrebi suživota s prirodom, očuvanju okoliša te svjedoče o posebnostima životinjskog svijeta u svom prirodnom staništu kao i ljepotama krajobraza Karlovačke županije.

U Karlovačkoj županiji još uvijek se mogu zateći, u Europi izuzetno rijetke, životinje poput: vuka, risa i medvjeda. Smeđi medvjed, vuk i ris žive u jugozapadnim krajevima županije, u prostoru od Male i Velike Kapele do Karlovca, i među najvažnijim su dionicima održanja biološke raznolikosti toga područja. Izlov tih životinja je strogo nadziran i u službi je očuvanja postojeće populacije i brojnosti koja osigurava njenu sposobnost za opstanak i suživot s ljudima. S obzirom da je Karlovačka županija bogata i ostalom divljači, promatranje životinja u njihovom prirodnom staništu omogućava jedinstveni doživljaj koji može pružiti turistička ponuda poput foto-lova.

²⁰ Šegrt, V. 2013. Management u lovnom turizmu kroz održivo korištenje populacije poljske jarebice ili trčke (*Perdix perdix* L.). *Lovočubar* 20. 20-23.

Promatranje ptica (fotoarhiva: Viktor Šegrt)

3.6. OČUVANJE PRIRODE I ZAŠTITA OKOLIŠA

Aktivnosti lovaca nisu usmjerene samo na lov već i na očuvanje prirode i zaštitu okoliša. Osnovne odrednice uređene su Pravilnikom za očuvanje prirode i zaštite okoliša²¹. Hrvatski lovački savez kao krovna organizacija hrvatskih lovaca donosi planove i programe rada na očuvanju prirode i zaštiti okoliša te utvrđuje obvezne aktivnosti svojih članica i na taj način među njima, a time i u njihovoj okolini, promiče ekološke spoznaje.

Lovci sudjeluju u provedbi tih planiranih aktivnosti sudjelovanjem u akcijama čišćenja divljih odlagališta otpada, čime doprinose očuvanju prirodnog staništa životinja, zaštiti zaštićenih vrsta i razvoju ekološke svijesti.

Lovoovlaštenici provode i mjere zaštite od požara u svojim lovištima kao i brojne druge mjere koje su obvezni primjenjivati. Kako bi ostvarili te ciljeve, usko surađuju s nadležnim ministarstvima, javnom upravom, policijom i nevladinim udrugama.

Nadalje, zaštita prirode regulirana je lovnogospodarskom osnovom u skladu sa svim važećim propisima RH. Važno je napomenuti kako su neka lovišta uvrštena u područje ekološke mreže NATURA 2000. Mjere i uvjete zaštite prirode koji se ugrađuju u svaku lovnogospodarsku osnovu određuje nadležno Ministarstvo²² uz stručnu podlogu Državnog zavoda za zaštitu prirode. Svaki

²¹ Hrvatski lovački savez

²² U trenutku izrade ove Strategije ministarstvo nadležno za izdavanje mjera zaštite prirode je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

lovozakupnik dužan je u gospodarenju lovištem poštivati mjere i uvjete zaštite prirode iz čega proizlazi obveza zaštite i održavanja elemenata krajobrazne i biološke raznolikosti kroz zadovoljenje odredbi lovnogospodarske osnove, obrada stanja ostalih životinjskih vrsta koje nisu divljač te evidencija opažanja i nalaza rijetkih i strogo zaštićenih životinjskih vrsta.

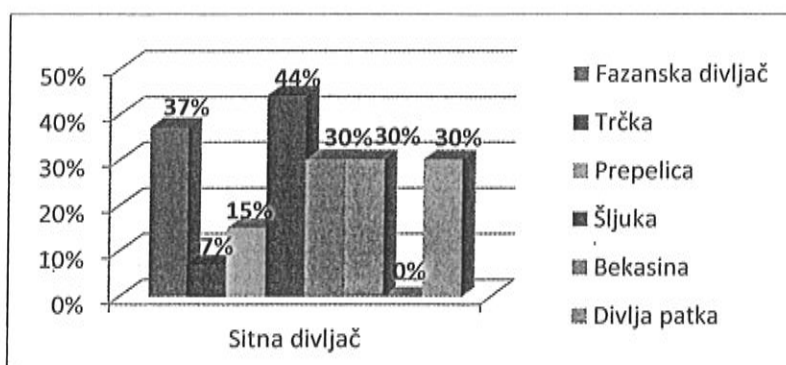
3.7. ANALIZA REZULTATA ANKETNOG UPITNIKA O RAZVOJU LOVNOG TURIZMA

Razvojna agencija Karlovačke županije – KARLA d.o.o. tijekom lipnja 2014. godine provela je anketni upitnik o razvoju lovnog turizma, kako bi se stekao uvid u potrebe i lovnu ponudu ovlaštenika prava lova na području Karlovačke županije. Ciljana skupina bili su svi lovozakupnici na području Županije. Među 27 lovozakupnika koji su dostavili podatke bile su zastupljene sve vrste: LD/LU, d.o.o., obrt, IMI. Također je važno spomenuti da neki od njih imaju u zakupu i po dva lovišta, te da su lovišta kojima gospodare sudionici anketnog upitnika rasprostranjena po cijelom području Karlovačke županije, te su na taj način obuhvaćeni svi tipovi i vrste lovišta.

Ponuda divljači sukladno lovnogospodarskoj osnovi i infrastrukturi

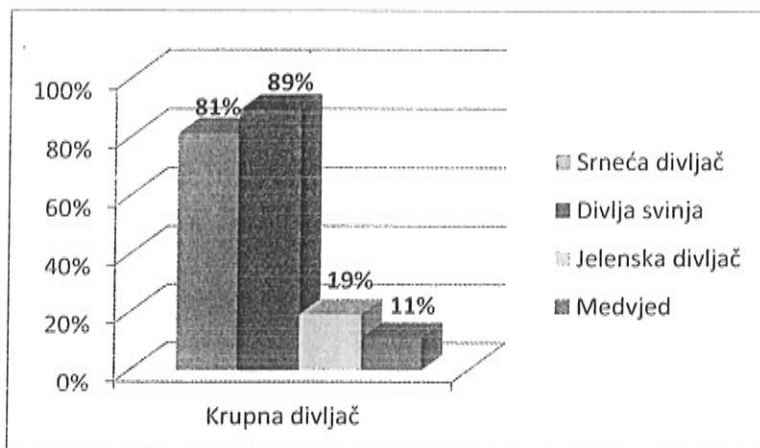
Na pitanje koju se vrstu divljači najčešće lovi u lovištima sukladno važećoj lovnogospodarskoj osnovi ispitanici su kao najučestaliju sitnu divljač naveli šljuku (44 % ispitanika) i fazansku divljač (37 %), dok kod krupne divljači ispitanici kao najučestalije navode divlju svinju (89 %) i srneću divljač (81 %).

Grafički prikaz 7: Sitna divljač prema učestalosti ulova

Izvor: obrada autora

Grafički prikaz 8: Krupna divljač prema učestalosti ulova

Izvor: obrada autora

Na pitanje o **postojanju prihvatilišta za ispuštanje sitne divljači u vlastitom lovištu** većina ispitanika negativno je odgovorila (81 %), no isto tako većina ispitanika (73 %) odgovorila je pozitivno na upit o mogućoj izgradnji prihvatilišta za ispuštanje sitne divljači (fazana i trčke) u svrhu lovnog turizma.

Tablica 16: Postojanje prihvatilišta za ispuštanje sitne divljači

ODGOVOR	Posjeduje li trenutno vaše lovačko društvo/udruga/lovoovlaštenik prihvatilište za ispuštanje sitne divljači (fazana i trčke)?	
	f	%
DA	5	19
NE	22	81

Izvor: obrada autora

Tablica 17: Postojanje prihvatilišta za ispuštanje sitne divljači u prošlosti

ODGOVOR	Ako trenutno ne posjedujete prihvatilište za ispuštanje fazana i trčke, je li ono nekada postojalo na području vašeg lovišta i je li koristilo za dodatno ispuštanje sitne divljači u svrhu lovnog turizma?	
	f	%
DA	16	64
NE	9	36

Izvor: obrada autora

Tablica 18: Ispuštanje pernate divljači uvjetovano porastom interesa lovaca turista

ODGOVOR	Biste li za potreba lovskog turizma dodatno ispuštali pernate divljač (fazana, kćiku, srncašica) ako bi imali zainteresiranih lovaca turista?	
	f	%
DA	19	73
NE	7	27

Izvor: obrada autora

Odstrel trofejnih grla krupne divljači

Kada je u pitanju odstrel trofejnih grla krupne divljači u posljednjih 10 godina, prema rezultatima upitnika vidljivo je kako u tom segmentu uvjerljivu prednost ima srneća divljač (63 %). Slijedi ju divlja svinja (37 %), dok je broj odstrijeljenih trofejnih grla jelenske divljači i medvjeda neznatan. Važno je napomenuti da su neki ovlaštenici prava lova novoosnovani, te stoga ne raspolažu traženim podacima za proteklo desetljeće ili još nisu imali priliku sudjelovati u lovnom turizmu.

Tablica 19: Trofejna grla krupne divljači u medalji

ODGOVOR	Je li u posljednjih 10 godina na području vašeg lovišta odstrijeljeno trofejnih grla krupne divljači u medalji (sve medalje ukupno: zlato, srebro i bronca)	
	f	%
Više od 10 grla srneće divljači u medalji (ukupno zlato, srebro i bronca)	17	63
Više od 10 grla divljih svinja (ukupno zlato, srebro i bronca)	10	37
Više od 5 grla jelenske divljači (ukupno zlato, srebro i bronca)	1	4
Najmanje 1 medvjed	2	7

Izvor: obrada autora

Ponuda divljači u svrhu lovnog turizma

Iz tablice koja slijedi vidljivo je kako je šljuka uvjerljivo najučestalija vrsta divljači (76 %) koju su ispitanici nudili u svrhu lovnog turizma. Od ostale sitne divljači upola manji postotak učestalosti, ali ne i zanemariv, imaju prepelica (24 %), divlja patka (24 %) i fazan (20 %). Od krupne divljači najučestalija u ponudi za lovni turizam bila je divlja svinja (32 %) te srnjak (24 %).

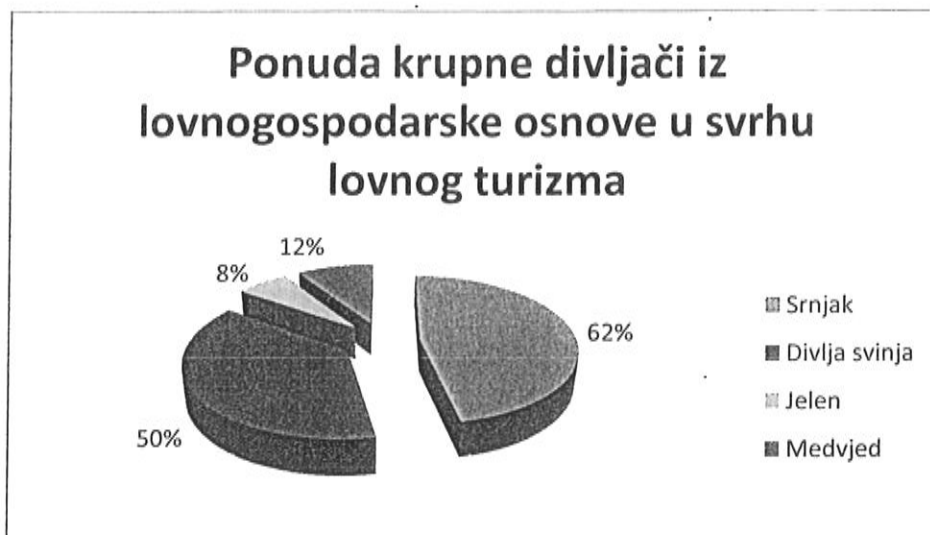
Tablica 20: Divljač korištena u svrhu lovnog turizma

ODGOVOR	Ako ste do sada sudjelovali u lovnom turizmu, koja se vrsta divljači najviše koristila za tu svrhu?	
	f	%
SITNA DIVLJAČ		
Fazan	5	20
Trčka	2	8
Prepelica	6	24
Šljuka	19	76
Bekasina	-	
Divlja patka	6	24
Divlji golub	-	
Zec	1	4
KRUPNA DIVLJAČ		
Srnjak	6	24
Divlja svinja	8	32
Jelen	1	4
Medvjed	2	8
Nešto drugo	-	
Nismo sudjelovali u lovnom turizmu	4	16

Izvor: obrada autora

Na pitanje o sudjelovanju u organiziranom lovnom turizmu i divljači iz lovnogospodarske osnove koju bi u tu svrhu mogli i željeli ponuditi, ispitanici su odgovorili kako je prikazano u sljedećem grafičkom prikazu.

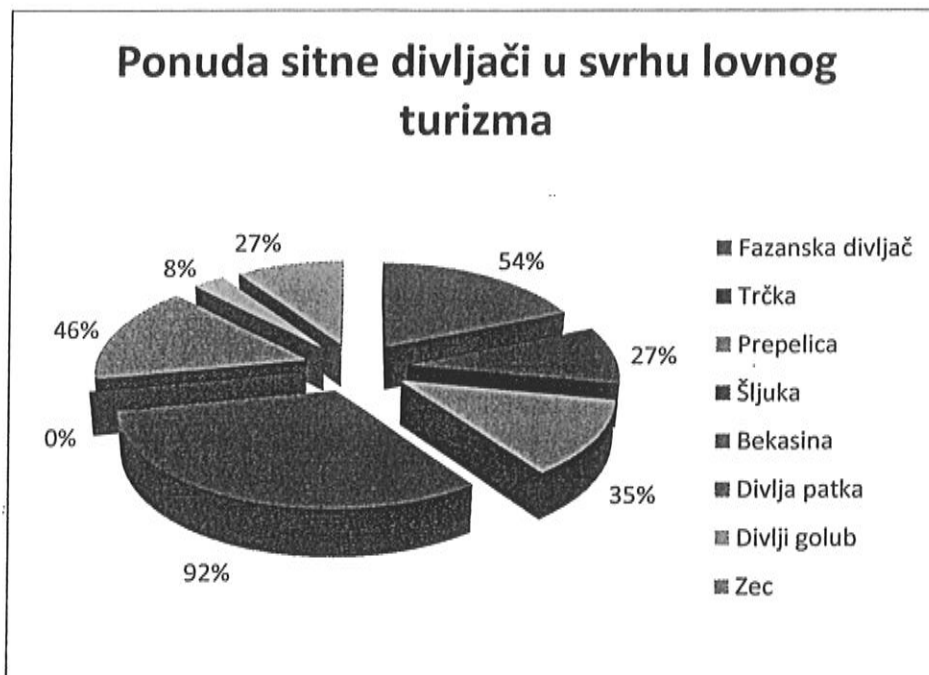
Grafički prikaz 9: Divljač iz lovnogospodarske osnove koja bi se mogla ponuditi u svrhu lovnog turizma

Izvor: obrada autora

Na pitanje o vrstama sitne divljači koju bi se ispuštalo u svrhu sudjelovanja u organiziranom lovnom turizmu ispitanici navode vrste divljači prikazane u sljedećem grafičkom prikazu.

Grafički prikaz 10: Vrste sitne divljači koje bi se mogle ponuditi u svrhu lovnog turizma uključujući ispuštanje

Izvor: obrada autora

Rezultati odgovora na pitanje o upitima vezanim za sudjelovanje u lovnom turizmu tijekom posljednjih 10 godina vrlo su indikativni; 88 % ispitanika pozitivno je odgovorilo, što upućuje na to da

je lovni turizam i dalje iznimno popularan na području Karlovačke županije te tako predstavlja osnov za daljni razvoj ruralnog prostora i gospodarstva općenito.

Tablica 21: Upiti za sudjelovanje u lovnom turizmu tijekom posljednjih 10 godina

ODGOVOR	Je li u posljednjih 10 godina bilo upita za vašu lovačku udružbu vezano za sudjelovanje u lovnom turizmu?	
	f	%
DA	23	88
NE	3	12

Izvor: obrada autora

Na pitanje o tome za koju su divljač u posljednjih 10 godina bili zainteresirani strani i domaći lovci najveći broj ispitanika naveo je šljuku (88 %) i prepelicu (46 %) od sitne divljači, dok su kod krupne divljači najistaknutiji srnjak (46 %) i divlja svinja (42 %).

Tablica 22: Interes lovaca turista za pojedine vrste divljači tijekom posljednjih 10 godina

ODGOVOR	Ako je za vašu udružbu u posljednjih 10 godina bilo upita za sudjelovanje u lovnom turizmu, za koju su vrstu divljači bili zainteresirani lovci turisti?	
	f	%
SITNA DIVLJAČ		
Fazanska divljač	5	21
Trčka	3	13
Prepelica	11	46
Šljuka	21	88
Bekasina	2	8
Divlja patka	7	29
Divlji golub	-	-
Zec	3	13
KRUPNA DIVLJAČ		
Srnjak	11	46
Divlja svinja	10	42
Jelen	2	8
Medvjed	2	8
Nešto drugo	-	-
Nije bilo upita za provođenje aktivnosti lovnog turizma	1	4

Izvor: obrada autora

Sudeći prema odazivu i rezultatima anketnog upitnika, vidljiv je interes i motiviranost ovlaštenika prava lova za bavljenje lovnim turizmom i jačanje ponude divljači za njegov razvoj.

Lov na patke (fotoarhiva: Marin Jarnjak)

4. SWOT ANALIZA LOVSTVA I LOVNOG TURIZMA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

SNAGE

- Povoljan geostrateški položaj; dobra prometna povezanost Karlovačke županije s velikim gradovima Europe
- Povoljan prirodni položaj; jedinstveni spoj ravnice i brdskih terena koji omogućava život velikog broja sitne i krupne divljači
- Bogatstvo raznim vrstama sitne i krupne divljači
- Povoljni klimatski uvjeti; klimatske prilike odgovaraju za uzgoj svih vrsta sitne i krupne divljači
- Kvalitetno stanište; veliki postotak mješovitih šuma, a jako malo monokultura
- Prisutnost zaštićenih divljih zvijeri: vuk, ris, medvjed
- Tradicija lovstva
- Tradicija lovnog turizma
- Postojanje srednje škole i Veleučilišta koji imaju programe obrazovanja osoba za lovstvo
- Dovoljno obrazovanog kadra; ing. šumarstva, doktori veterinarske medicine, ing. lovstva i zaštite prirode, lovočuvari, ocjenjivači trofeja
- Broj mladih ljudi zainteresiranih za lov
- Organizirane lovačke udruge
- Postojanje suradnje s drugim lovačkim društvima u RH i izvan RH
- Motiviranost poduzetnika za bavljenjem lovnim turizmom
- Opremljenost lovnogospodarskim i lovnotehničkim objektima
- Gospodarenje lovištima lovoovlaštenika
- Rad fazanerije, uzgajališta divljih zečeva i sl.
- Održavanje lovnih i lovno-kinoloških manifestacija koje doprinose promociji lovstva
- Postojanje agencija za lovni turizam
- Lovni i ribolovni turizam uvršteni su u

SLABOSTI

- Slab fond sitne divljači koja je bitna za lovni turizam
- Slaba trofejna struktura krupne divljači
- Štete od divljih svinja na poljoprivrednim usjevima
- Pojedina lovišta zahvaćaju minski sumnjiva područja
- Nedovoljan broj stručnih osoba u strukturama upravljanja lovstvom; nedovoljna uključenost stručnog kadra u razvoj lovstva Karlovačke županije
- Visoka zastupljenost osoba starije životne dobi u lovstvu
- Nedostatna pravno-administrativna kapacitiranost lovoovlaštenika lovačkih udruga
- Nedovoljan broj stručnih vodiča za lovni turizam
- Nedovoljan broj profesionalnih lovočuvara
- Loša suradnja među svim dionicima u lovstvu
- Nedostatak uzgajališta za krupnu divljač s mogućnošću odstrela
- Slabo podizanje interesa među lovoovlaštenicima lovačkim udrugama za održivi lovni turizam koji donosi velike prihode: sokolarenje, utakmice lovačkih pasa bez odstrjela; foto-lov
- Nedovoljno kvalitetnih smještajnih kapaciteta za lovni turizam uz pretpostavku sive ekonomije
- Nedovoljna promocija značaja lovstva među stanovništvom
- Nedovoljno informacija o lovstvu kao gospodarskoj i razvojnoj grani
- Nedovoljno umrežavanje LD/LU sa zajedničkim ciljem
- Nedovoljna promocija lovnog turizma kao nacionalne strateške odrednice za razvoj

strateške dokumente RH, Karlovačke županije i Grada Karlovca; prepoznati su kao potencijal za razvoj područja, naročito ruralnih dijelova kroz organizaciju smještaja i sl.

- Postojanje državne Strategije razvoja turizma koja prepoznaje lovni turizam
- Unutarnja politička podrška lovstvu i lovnom turizmu
- Članstvo u EU

turizma u Karlovačkoj županiji

- Nedovoljna institucionalna pomoć lovoovlaštenicima za bavljenje lovnom turizmom
- Nedostatak osmišljene ponude lovnog turizma koja bi se nudila na tržištu (paket-aranžmani koji bi se nudili putem agencija)

PRILIKE

- Razvijanje održivih načina lova: sokolarenja, lov kamerom, utakmice lovačkih pasa bez odstrela divljači itd.
- Uvođenje IT tehnologije u smislu prezentiranja lovišta širem krugu turista
- Implementacija lovstva u znanstveni, obrazovni, zdravstveni te ostale vidove turizma
- Korištenje EU fondova za razvoj lovstva i lovnog turizma te popratne turističke infrastrukture
- Suradnja s lovačkim i turističkim organizacijama iz cijele Europe
- Članstvo u EU – olakšan promet turista i divljačine unutar EU-a
- Ponuda lova "prirodne" divljači – divljač koja se prirodno uzgaja u lovištu
- Spajanje lovnog turizma s drugim oblicima turizma i marketing usmjeren na turiste koji borave na moru ili planini
- Dobar geostrateški položaj – blizina Slovenije, Italije, Austrije
- Podrška zajedničke aktivnosti domaćih i međunarodnih lovačkih udruga
- Promidžba i oglašavanje kroz sustav turističkih zajednica – kroz natječaje HTZ-a moguće je dobiti značajna sredstva za promociju na inozemnom tržištu
- EU fondovi i domaći izvori financiranja

PRIJETNJE

- Nепрепознавање важности облика одрживог načina lova za lovno-turističku ponudu
- Recesija
- Klimatske promjene
- Krivolov
- Štete od divljih svinja na usjevima koje čine znatne financijske probleme lovoovlaštenicima
- Zaštita određenih vrsta divljači koje čine štetu na stoci i divljači (medvjed, vuk i ris)
- Zanemarivanje ispuštanja sitne divljači preko prihvatilišta u svrhu povećanja brojnosti
- Nedovoljno uključivanje OPG-ova
- Nedovoljna edukacija lovoovlaštenika da sudjeluju u pripremi projekata za lovni turizam i povlačenje sredstava iz EU-a i domaćih fondova za istu svrhu
- Povećavanje provedbenih zakonodavnih ograničenja za komercijalne djelatnosti udruga
- Neusklađenost lovnogospodarskih osnova s aktima financiranja točno određenih programa EU fondova

Pripremljeno na temelju: Ocjene/analize stanja, dokumentacije, mišljenja dionika s održanog radnog sastanka 27. lipnja 2014.

5. VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI

VIZIJA		
Kalovačka županija, prostor za bavljenje održivim lovstvom i lovnim turizmom		
Strateški cilj 1.	Strateški cilj 2.	Strateški cilj 3.
Unaprjeđenje fondova divljači i izgradnja lovnogospodarskih objekata	Održivo upravljanje lovištima i jačanje kapaciteta za lovstvo i lovni turizam	Konkurentnost lovstva i lovnog turizma te razvoj lovno-turističke ponude i usluga

Strategijom lovnog turizma Karlovačke županije, kao planskim dokumentom za razvoj lovnog turizma, određuju se strateški ciljevi kojima se, stvaranjem uvjeta za jačanje konkurentnosti i realizaciju razvojnih potencijala lovnog turizma, nastoji ostvariti održiv razvoj ruralnog prostora. Strateški ciljevi temelje se na Analizi/Ocjeni stanja razvoja i SWOT analizi lovstva i lovnog turizma Karlovačke županije.

Strateški cilj 1.

Unaprjeđenje fondova divljači i izgradnja lovnogospodarskih objekata

Svrha je strateškog cilja 1. da se na ruralnom području Županije stvore uvjeti koji će omogućiti realizaciju lovno-turističkog potencijala. Posebno se naglašava potreba poticanja uzgoja sitne i trofejne krupne divljači te izgradnja lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata u svrhu povećanja fonda divljači. Ostvarenje ovog cilja je usko povezano s edukacijom i poticanjem na učinkovito korištenje sredstava iz različitih izvora financiranja u skladu s definiranim prioritetima koji proizlaze iz ovog strateškog cilja.

Strateški cilj 2.

Održivo upravljanje lovištima i jačanje kapaciteta za lovstvo i lovni turizam

Održivo upravljanje lovištima nužno je za jačanje kapaciteta lovstva i lovnog turizma, a sukladno zaključcima Ocjene/Analize stanja razvoja i SWOT analize, Županija svoj ruralni razvoj temelji na razvijanju lovnog turizma. Ostvarenje ovog cilja podrazumijeva razvoj održivih oblika lovnog turizma, organiziranje i povezivanje stručnih osoba s predstavnicima civilnog i gospodarskog sektora te osnivanju pravnih tijela. Multisektorski pristup i suradnja pretpostavke su učinkovitijeg razvoja i korištenja potencijala lovnog turizma. Realizacija 2. strateškog cilja pridonijela bi učinkovitijem

korištenju sredstava iz EU-a i domaćih izvora financiranja, te povećanoj razini samozapošljavanja i jačanju kapaciteta lovnog turizma.

Strateški cilj 3.

Konkurentnost lovstva i lovnog turizma te razvoj lovno-turističke ponude i usluga

Konkurentnost lovstva i lovnog turizma podrazumijeva unaprjeđenje popratnih aktivnosti vezanih uz promociju lovstva i lovnog turizma i kontinuirano unaprjeđenje lovno-turističke ponude i usluga. Pretpostavka za ostvarenje ovog cilja je poticanje, organiziranje i uključivanje ugostiteljskog sektora i OPG-ova, kao ključnih dionika, u proces razvoja lovnog turizma i, posljedično, jačanje gospodarstva.

6. PRIORITETI I MJERE

Strateški cilj 1. Unaprjeđenje fondova divljači i izgradnja lovnogospodarskih objekata

PRIORITETI	MJERE
1. Povećanje fonda sitne divljači	<ol style="list-style-type: none"> Poticanje prirodnog uzgoja sitne divljači: zeca, trčke, fazana, divlje patke itd. Izgradnja i opremanje kapaciteta za umjetni uzgoj sitne divljači: fazanerije, zečinjaci, patkarnici, uzgajališta za trčke itd. Izgradnja prihvatilišta i ispusta za podivljavanje sitne divljači Edukacija lovaca o načinima prirodnog uzgoja sitne divljači Edukacija lovaca o načinima umjetnog uzgoja i kvalitetenog ispuštanja sitne divljači
2. Povećanje kvalitete trofejne vrijednosti krupne divljači	<ol style="list-style-type: none"> Poticanje selektivnog prirodnog uzgoja trofejne krupne divljači Izgradnja uzgajališta krupne divljači u svrhu kontroliranog uzgoja jedinki s kvalitetnim trofejima: uzgajališta i gateri za divlje svinje i jelene (zakonom dozvoljene vrste jelena) Edukacija lovaca o načinima prirodnog uzgoja trofejne krupne divljači Edukacija lovaca o načinima umjetnog uzgoja trofejne krupne divljači

Strateški cilj 2. Održivo upravljanje lovištima i jačanje kapaciteta za lovstvo i lovni turizam

PRIORITETI	MJERE
1. Bavljenje održivim lovnim turizmom u skladu s europskim smjernicama zaštite prirode i okoliša	<ol style="list-style-type: none"> Organiziranje i poticanje održivih načina lovnog turizma: sokolarenje, foto-lov te ostali oblici sličnih načina lova koji se mogu dodatno zakonski regulirati Organiziranje utakmica lovačkih pasa bez odstrela divljači Kartiranje dijelova lovišta za promatranje svih vrsta divljači te ostalih vrsta ptica i sisavaca
2. Jačanje i stvaranje stručnog, znanstvenog i administrativnog kapaciteta za bavljenje lovstvom i lovnim turizmom	<ol style="list-style-type: none"> Organiziranje stručnih i znanstvenih skupova na temu unaprjeđenja lovstva i lovnog turizma Osnivanje institucija, ustanova i drugih oblika pravnih tijela u svrhu razvoja lovstva i lovnog turizma kao pokretača ruralnog razvoja Uključivanje stručnih i znanstvenih pojedinaca, organizacija, udruga i institucija u svrhu unaprijeđenja lovstva i lovnog turizma Poticanje na zapošljavanje/samozapošljavanje u lovstvu i lovnom

kao pokretačem dijela ruralnog razvoja	<p>turizmu</p> <p>5. Povlačenje novca iz europskih fondova za jačanje kapaciteta lovstva i lovnog turizma</p> <p>6. Organiziranje stručnih edukacija i savjetovanja ciljano za lovoovlaštenike, udruge, kao i ostale pravne osobe lovoovlaštenike</p>
--	---

Strateški cilj 3. Konkurentnost lovstva i lovnog turizma te razvoj lovno-turističke ponude i usluga

PRIORITETI	MJERE
1. Unaprjeđenje popratnih aktivnosti vezanih za promociju lovstva i lovnog turizma	<p>1. Organiziranje sajмова lova</p> <p>2. Izrada promotivnog materijala vezanog uz ponudu lovnog turizma na hrvatskom i stranim jezicima</p> <p>3. Organiziranje izložaba, utakmica lovačkih pasa i lovno-kinoloških kupova</p>
2. Poticanje razvoja i unaprjeđenja ugostiteljsko-turističke ponude i usluga	<p>1. Organiziranje, umrežavanje i promocija eno i gastro ponude vezane uz lovačke specijalitete</p> <p>2. Poticanje na preradu i plasman mesa divljači</p> <p>3. Izgradnja i opremanje prostora za preradu i skladištenje mesa divljači</p> <p>4. Jačanje smještajnog kapaciteta za bavljenje lovnim turizmom</p> <p>5. Obnova, unaprjeđenje i kategorizacija lovačkih domova u svrhu lovnog turizma</p> <p>6. Uključivanje OPG-ova u lovni turizam</p> <p>7. Izgradnja infrastrukture za promatranje ptica i ostalih životinjskih vrsta</p>

Horizontalna mjera - RAZMINIRANJE

7. DODACI

Dodatak 1. AKCIJSKI PLAN – Lovni turizam Karlovačke županije

Ovom Strategijom utvrđuje se vizija Karlovačke županije kao prostora za bavljenje održivim lovstvom i lovnim turizmom. Prioriteti i mjere u funkciji poticanja konkurentnosti i unaprjeđenja lovnog turizma i lovne ponude usmjereni su na učinkovito povećanje kvalitete lovno-turističkog proizvoda, povećanje profitabilnosti, održivost te, posljedično, razvoj ruralnog prostora Karlovačke županije uz stvaranje novih radnih mjesta. Značajnije povećanje učinkovitosti lovno-turističke ponude moguće je tek uz stvaranje okvira za razvoj i poticanje lovstva i turističkog poduzetništva te uz uvođenje inovativnih promjena u organizaciju vezanih aktivnosti.

Sukladno tome prepoznata su tri strateška cilja s 28 prioriternih mjera koje su od ključne važnosti za ostvarenje pojedinačnih razvojnih ciljeva, a bez čije inicijacije i/ili provedbe nije moguće realizirati definirane strateške ciljeve.

Strateški cilj 1. Unaprjeđenje fondova divljači i izgradnja lovnogospodarskih objekata

Prioritet	Mjera	Cilj	Odgovorni diovlaci	Vremenski okvir
1. Povećanje fonda sitne divljači	1. Poticanje prirodnog uzgoja sitne divljači: zeca, trčke, fazana, divlje patke itd.	Stvaranje sustava za poticanje prirodnog uzgoja sitne divljači, koja uz gospodarsku funkciju ima i funkciju zaštite i očuvanja biološke i ekološke ravnoteže staništa	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	2. Izgradnja i opremanje kapaciteta za umjetni uzgoj sitne divljači: fazanerije, zečinjaci, patkarnici, uzgajališta za trčke itd.	Stvaranje kapaciteta za vlastitu proizvodnju sitne divljači u svrhu ispuštanja u lovišta te stvaranja matičnog fonda za daljnju reprodukciju i prirodni uzgoj u lovištima	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	3. Izgradnja prihvatilišta i ispusta za podivljavanje sitne divljači	Izgradnja kapaciteta za prihvata, podivljavanje te ispuštanje umjetno uzgojene divljači u svrhu jačanja lovne ponude	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	4. Edukacija lovaca o načinima prirodnog uzgoja sitne divljači	Edukacija lovaca o načinima prirodnog uzgoja sitne divljači u svrhu jačanja lovne ponude i provođenja ekoloških smjernica odnosa prema staništu	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	5. Edukacija lovaca o načinima umjetnog uzgoja i kvalitetnog ispuštanja sitne divljači	Edukacija lovaca o načinima umjetnog uzgoja i kvalitetnog ispuštanja sitne divljači u svrhu povećanja broja sitne divljači te jačanja lovno-turističke ponude	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

2. Povećanje kvalitete trofejne vrijednosti krupne divljači	1. Poticanje selektivnog prirodnog uzgoja trofejne krupne divljači	Poticanje na selektivni prirodni uzgoj trofejne krupne divljači u svrhu razvoja i jačanja lovno-turističke ponude, te održavanja biološke raznolikosti	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	2. Izgradnja uzgajališta krupne divljači u svrhu kontroliranog uzgoja jedinki s kvalitetnim trofejima: uzgajališta i gateri za divlje svinje i jelene (zakonom dozvoljene vrste jelena)	Izgradnja kapaciteta za kontrolirani uzgoj krupne divljači u svrhu jačanja lovno-turističke ponude.	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	3. Edukacija lovaca o načinima prirodnog uzgoja trofejne krupne divljači	Edukacija lovaca o načinima prirodnog uzgoja trofejne krupne divljači u svrhu stvaranje dobrog genetskog materijala poštujući uvjete staništa, stupanj intenzivnosti lovnog gospodarenja i snošljivosti šteta od divljači na šumskim i poljoprivrednim površinama, a koje uz gospodarsku funkciju imaju i funkciju zaštite i očuvanja biološke i ekološke ravnoteže prirodnih staništa divljači, te održavanja biološke raznolikosti autohtonih vrsta	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	4. Edukacija lovaca o načinima umjetnog uzgoja trofejne krupne divljači	Edukacija lovaca o načinima umjetnog uzgoja trofejne krupne divljači u svrhu povećanja broja divljači te jačanja lovno-turističke ponude	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

Strateški cilj 2. Održivo upravljanje lovištima i jačanje kapaciteta za lovstvo i lovni turizam

Prioritet	Mjera	Opis	Organizator	Watershed aktivnosti
1. Bavljenje održivim lovnim turizmom u skladu s europskim smjernicama zaštite prirode i okoliša	1. Organiziranje i poticanje održivih načina lovnog turizma: sokolarenje, foto-lov te ostali oblici sličnih načina lova koji se mogu dodatno zakonski regulirati	Organiziranje i poticanje održivih načina lovnog turizma kao što su sokolarenje, foto-lov te slični oblici načina lova s ciljem stvaranja preduvjeta za bavljenje održivim lovnim turizmom	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	2. Organiziranje utakmica lovačkih pasa bez odstrela divljači	Organiziranje utakmica lovačkih pasa bez odstrela divljači predstavlja daljnji razvoj lovne kinologije i održivog lovnog turizma te stvara priliku za privlačenje turista s obzirom na tradiciju i popularnost navedenih aktivnosti	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	3. Kartiranje dijelova lovišta za promatranje svih vrsta divljači te ostalih vrsta ptica i sisavaca	Kartiranjem dijelova lovišta za promatranje svih vrsta divljači te ostalih vrsta ptica i sisavaca omogućit će se jačanje turističke ponude s obzirom na rast popularnosti ovakve vrste aktivnosti	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
2. Jačanje i stvaranje stručnog, znanstvenog i administrativnog kapaciteta za bavljenje lovstvom i	1. Organiziranje stručnih i znanstvenih skupova na temu unaprjeđenja lovstva i lovnog turizma	Stvaranje preduvjeta za unaprjeđenje lovstva i lovnog turizma kroz organiziranje stručnih i znanstvenih skupova	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	2. Osnivanje institucija, ustanova i drugih oblika pravnih tijela u	Kontinuirano ulaganje u razvoj lovstva i lovnog turizma kao	Nadležna tijela	Razdoblje trajanja Strategije

lovnim turizmom
kao pokretačem
djela ruralnog
razvoja

svrhu razvoja lovstva i
lovnog turizma kao
pokretača ruralnog
razvoja

gospodarske i
turističke grane razvoja
te kao pokretača
ruralnog razvoja kroz
osnivanje institucija i
drugih oblika pravnih
tijela u svrhu pružanja
sektorske podrške
lovstvu uz promicanja i
stvaranja preduvjeta za
daljnji razvoj

Pravne i
fizičke osobe

**3. Uključivanje stručnih
i znanstvenih
pojedinaца,
organizacija, udruga i
institucija u svrhu
unaprjeđenja lovstva i
lovnog turizma**

Kontinuirano ulaganje
u razvoj i unaprjeđenje
lovstva i lovnog
turizma kroz
uključivanje stručnjaka
i znanstvenika u svrhu
razvoja strateškog
modela upravljanja
lovstvom i lovnim
turizmom

Nadležna
tijela

Razdoblje
trajanja
Strategije

Pravne i
fizičke osobe

**4. Poticanje na
zapošljavanje /
samozapošljavanje u
lovstvu i lovnom
turizmu**

Poticanje na
samozapošljavanje u
lovstvu i lovnom
turizmu kroz skup
mjera i aktivnosti za
stvaranje preduvjeta za
ubrzavanje procesa
samozapošljavanja

Nadležna
tijela

Razdoblje
trajanja
Strategije

Pravne i
fizičke osobe

**5. Povlačenje novca iz
europskih fondova za
jačanje kapaciteta
lovstva i lovnog
turizma**

Skup aktivnosti
nadležnih tijela sa
svrhom pružanja
pomoći pri povlačenju
novca iz europskih
fondova za jačanje
kapaciteta lovstva,
lovnog turizma i
ruralnog razvoja

Nadležna
tijela

Razdoblje
trajanja
Strategije

Pravne i
fizičke osobe

**6. Organiziranje
stručnih edukacija i
savjetovanja ciljano za
lovoovlaštenike
udruge, kao i ostale
pravne osobe**

Sustavna provedba
stručnih edukacija i
savjetovanja
organiziranih ciljano za
lovoovlaštenike i druge
fizičke i pravne osobe

Nadležna
tijela

Razdoblje
trajanja
Strategije

Pravne i
fizičke osobe

lovoovlaštenike

koji gospodare ili žele gospodariti s divljači i staništem te tako predstavljaju ključni čimbenik u razvoju lovstva i lovnog turizma

Strateški cilj 3. Konkurentnost lovstva i lovnog turizma te razvoj lovno-turističke ponude i usluga

Prioritet	Mjera	Opis	Odgovorni dionici	Vremenski okvir
1. Unaprjeđenje popratnih aktivnosti vezanih za promociju lovstva i lovnog turizma	1. Organiziranje sajмова lova	Organizacija izložbeno-prodajnih programa u obliku specijaliziranih sajмова lova, gdje će se okupljati izlagači i prezentirati svoje proizvode te provoditi aktivnosti edukativnog i zabavnog karaktera	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	2. Izrada promotivnog materijala vezanog uz ponudu lovnog turizma na hrvatskom i stranim jezicima	Izrada promotivnog materijala vezanog uz ponudu lovnog turizma, što predstavlja jedan od važnih čimbenika za promociju Karlovačke županije kao mjesta za bavljenje lovom i lovnim turizmom	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	3. Organiziranje izložbi, utakmica lovačkih pasa i lovno-kinoloških kupova	Organiziranje izložbi, utakmica lovačkih pasa i lovno-kinoloških kupova u svrhu jačanja lovno-turističke ponuda te stvaranje podloge za razvoj lovnog turizma i promociju Karlovačke županije na lovnoj karti Europe	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
2. Poticanje razvoja i	1. Organiziranje, umrežavanje i	Stvaranje preduvjeta za promociju eno i gastro	Nadležna tijela	Razdoblje trajanja

unaprjeđena ugostiteljsko- turističke ponude i usluga	promocija eno i gastro ponude vezane uz lovačke specijalitete	ponude vezane uz lovačke specijalitete s ciljem unaprjeđena ugostiteljsko-turističke ponude kroz organiziranje raznih aktivnosti te umrežavanje ključnih dionika	Pravne i fizičke osobe	Strategije
	2. Poticanje na preradu i plasman divljačine (mesa divljači)	Poticanje na preradu i plasman divljačine kao visokovrijedne prehrambene namirnice te njezino približavanje širem dijelu stanovništva, u smislu pružanja pomoći pri dobivanju financijskih sredstava iz državnih poticaja i EU fondova	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	3. Izgradnja i opremanje prostora za preradu i skladištenje mesa divljači	Izgradnja i opremanje prostora za preradu i skladištenje divljačine u svrhu jačanja gospodarske proizvodnje i proširenja ponude prehrambenih proizvoda	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	4. Jačanje smještajnog kapaciteta za bavljenje lovnim turizmom – obnavljanje i/ili opremanje postojećih objekata; izgradnja novih	Jačanje smještajnog kapaciteta za bavljenje lovnim turizmom kroz obnavljanje i/ili opremanje postojećih objekata ili izgradnju novih	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	5. Obnova, unaprjeđenje i kategorizacija lovačkih domova u svrhu lovnog turizma	Obnova, unaprjeđenje i kategorizacija lovačkih domova u svrhu jačanja smještajne ponude i stvaranje pretpostavke za daljnji razvoj lovstva i lovnog turizma	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

6. Uključivanje OPG-ova u lovni turizam

Poticanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava na uključivanje u lovni turizam u obliku ponude smještaja, hrane, uzgoja divljači itd. kroz edukacije, informiranje te pružanje pomoći pri apliciranju na državne potpore i fondove EU-a

Nadležna tijela
Pravne i fizičke osobe

Razdoblje trajanja Strategije

7. Izgradnja infrastrukture za promatranje ptica

Uređenje staza, funkcionalno povezivanje cesta i puteva s biciklističkom rutom, izgradnja promatračnica i objekata za smještaj, uređenje arboretuma, tematskih dječjih igrališta i sl.

Nadležna tijela
Pravne i fizičke osobe

Razdoblje trajanja Strategije

Dodatak 2. INDIKATORI ZA MJERENJE USPJEŠNOSTI PROVEDBE

Indikatori su osnova za praćenje provedbe Strategije razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije do 2020. godine. U nastavku su prikazani okvirni indikatori za mjerenje uspješnosti razvoja lovnog turizma, prema definiranim strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama.

Strateški cilj 1. Unaprjeđenje fondova divljači i izgradnja lovnogospodarskih objekata

Aktivnost	Indikator
1. Povećanje fonda sitne divljači	1. Povećan fond prirodno uzgojene sitne divljači
	2. Broj izgrađenih kapaciteta za umjetni uzgoj sitne divljači
	3. Broj izgrađenih kapaciteta za prihvat, ispušt i podivljavanje sitne divljači
	4. Broj održanih edukacija lovaca o načinima prirodnog uzgoja sitne divljači i provođenja ekoloških smjernica odnosa prema staništu
	5. Broj održanih edukacija lovaca o načinima umjetnog uzgoja i kvalitetnog ispuštanja sitne divljači
2. Povećanje kvalitete trofejne vrijednosti krupne divljači	1. Povećan fond trofejne krupne divljači iz selektivnog prirodnog uzgoja
	2. Broj izgrađenih kapaciteta za kontrolirani uzgoj krupne divljači
	3. Broj održanih edukacija lovaca o načinima prirodnog uzgoja trofejne krupne divljači
	4. Broj održanih edukacija lovaca o načinima umjetnog uzgoja trofejne krupne divljači

Strateški cilj 2. Održivo upravljanje lovištima i jačanje kapaciteta za lovstvo i lovni turizam

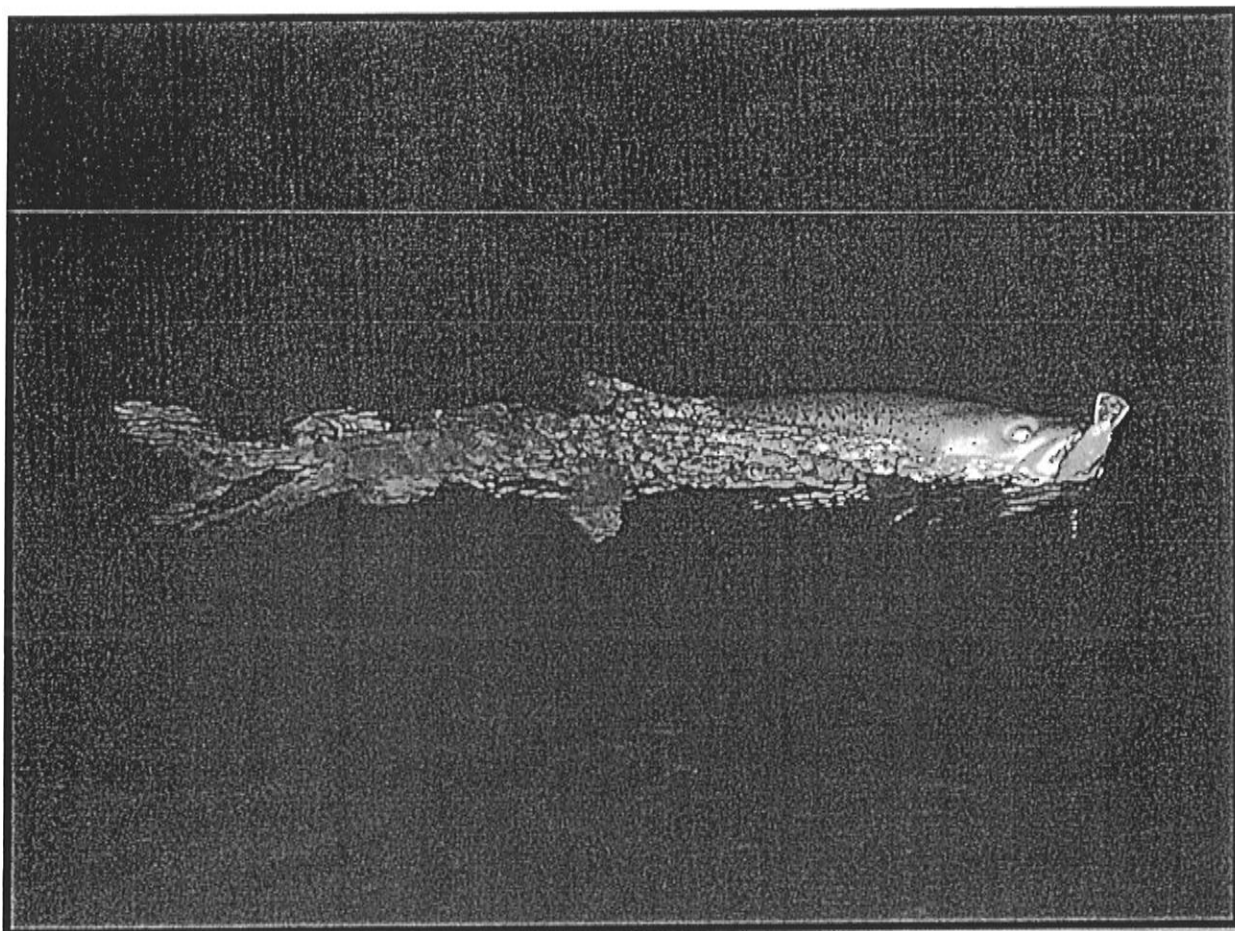
Aktivnost	Indikator
1. Bavljenje održivim lovnim turizmom u skladu s europskim smjericama zaštite prirode i okoliša	1. Broj organiziranih održivih načina lova: sokolarenje, foto-lov itd.
	2. Broj organiziranih utakmica lovačkih pasa bez odstrela divljači
	3. Porast broja stranih kinoloških natjecatelja/izlagača
	4. Kartirani dijelovi lovišta i omogućeno promatranje svih vrsta divljači, ptica i ostalih sisavaca

2. Jačanje i stvaranje stručnog, znanstvenog i administrativnog kapaciteta za bavljenje lovstvom i lovnim turizmom kao pokretačem dijela ruralnog razvoja	1. Broj organiziranih stručnih i znanstvenih skupova na temu unaprjeđenja lovstva i lovnog turizma
	2. Broj osnovanih institucija, ustanova i drugih oblika pravnih tijela u svrhu razvoja lovstva i lovnog turizma kao pokretača ruralnog razvoja
	3. Broj uključenih stručnih i znanstvenih pojedinaca, organizacija, udruga i institucija u razvoj lovstva i lovnog turizma
	4. Broj samozaposlenih u lovstvu i lovnom turizmu
	5. Broj projekata iz europskih fondova
	6. Broj organiziranih stručnih edukacija i savjetovanja za lovoovlaštenike

Strateški cilj 3. Konkurentnost lovstva i lovnog turizma te razvoj lovno-turističke ponude i usluga

Aktivnost	Indikator
1. Unaprjeđenje popratnih aktivnosti vezanih za promociju lovstva i lovnog turizma	1. Broj organiziranih sajмова lova
	2. Izrađen promotivni materijal vezan uz ponudu lovnog turizma na hrvatskom i stranim jezicima
	3. Broj organiziranih izložbi, utakmica lovačkih pasa i lovno-kinoloških kupova
	4. Porast broja lovnih turista
2. Poticanje razvoja i unaprjeđenja ugostiteljsko-turističke ponude i usluga	1. Organizirana promocija eno i gastro ponude vezane uz lovačke specijalitete
	2. Umežena obiteljska poljoprivredna gospodarstva i ostali ključni dionici
	3. Broj osnovanih proizvodnih objekata za preradu i plasman divljačine (mesa divljači)
	4. Broj zaposlenih u lovnoj proizvodnji
	5. Broj izgrađenih i opremljenih kapaciteta za preradu i skladištenje mesa divljači
	6. Broj izgrađenih i/ili opremljenih postojećih smještajnih kapaciteta
	7. Broj obnovljenih, unaprjeđenih i kategoriziranih lovačkih domova
	8. Broj registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava uključenih u lovni turizam
	9. Broj izgrađenih objekata za promatranje ptica i ostalih životinjskih vrsta uz ponudu popratnih sadržaja

RIBOLOVNI TURIZAM KARLOVAČKE ŽUPANIJE

1. UVOD

"Neosporno je da čovjek svojim načinom života i stalnim djelovanjem nepovratno mijenja izgled i stanje planeta na kojem živimo. S povećanjem broja stanovnika i povećanjem životnog standarda čovječanstvo je konstantno u potražnji za novim oblicima energije i resursima koje Zemlja pruža.

S druge strane, današnji ubrzani tempo života i zahtjevi koji se postavljaju pred modernog čovjeka imaju utjecaja na njegovo fizičko i psihičko stanje kroz narušavanje zdravstvenog stanja i stalni umor. U takvom stanju neophodni su trenuci odmora i opuštanje u smislu hobija, rekreacije i sportskih aktivnosti. Upravo je sportski ribolov jedna od takvih aktivnosti koja upotpunjuje sumornu svakodnevicu i vraća duhovni mir.

Sportski ribolov je oduvijek bio zanimljiv brojnim ljubiteljima prirode i prirodnih ljepota. Zato se sportskim ribolovom bavi veliki broj poklonika prirode i ljubitelja rijeka, jezera i drugih voda. O značaju i koristi bavljenja ovim tipom rekreacije za čovjeka i njegovu psihičku te fizičku kondiciju napisane su brojne stranice u znanstvenoj, stručnoj i popularnoj literaturi ribarske i opće tematike.

U današnje vrijeme poseban osvrt zaslužuje sve veća ekološka svijest građana, a posebno članova ribolovnih društava (trenutno više od 40 000 s očekivanim daljnjim porastom). Poznato je da je onečišćen okoliš prijetnja budućem razvitku, a briga za očuvanjem prirode je preduvjet učinkovitog razvoja i unapređenja poljoprivrede i turizma kao gospodarskih grana od posebnog značenja za Republiku Hrvatsku.

Mjesto i značenje ribolovaca, njihova prisutnost na vodama, briga za područja kojima gospodare, neprocjenjiva su vrijednost. Zbog njihove stalne prisutnosti na vodama prvi su koji će opaziti moguće štetne promjene i alarmirati javnost i nadležne službe, a na dobrobit cjelokupne zajednice. Ekološka svijest članova ribolovnih društava za skrb o područjima kojima gospodare neprocjenjiva su vrijednost za cijelo društvo.

Slatkovodno ribarstvo u obliku Zakona o slatkovodnom ribarstvu (NN 49/05) uključuje gospodarenje ribama slatkih voda, a obuhvaća ribolov, poribljavanje, akvakulturu, zaštitu riba i njihovih staništa. Ribe u slatkim vodama koriste se na održiv način koji pridonosi očuvanju ukupne biološke raznolikosti ekoloških sustava. Ihtiofauna slatkih voda predstavlja dio prirode koji je od velikog interesa za Republiku Hrvatsku i uživa njezinu zaštitu koja se provodi sukladno odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu."

(Anonimno, 2008.)

Ribolovni turizam od velikog je ekonomskog značaja za Karlovačku županiju zbog činjenice da se radi o obliku pustolovnog i sportskog turizma kojim se mogu valorizirati njezine prirodne prednosti. Ribolovno turistička ponuda Karlovačke županije nužno bi trebala proizaći iz povezivanja svih turističkih potencijala i dionika uz razvoj sveukupne ponude te osmišljen marketinški nastup na tržištu, kako domaćem tako i europskom. Usprkos resursnoj osnovi koju Županija posjeduje, dosadašnje oslanjanje na entuzijazam ribičkih udruga i pojedinaca pokazala se nedovoljnom za daljnji razvoj ovog oblika turizma. Ribolov je percipiran kao "tihi" sport, ne samo zbog svoje prirode, tj.

načina vršenja aktivnosti, već i zbog nedostatne promidžbe u široj javnosti. Namjera ove Strategije je da se to promijeni na način da se ribolovu kao vrsti turizma prida značaj koji zaslužuje. Donedavno ribolov nije bio dovoljno prepoznat kao oblik turizma koji ne zahtijeva razvoj posebne infrastrukture, već uporište za daljnji razvoj pronalazi upravo u lokalnoj ponudi koju je potrebno poboljšati. To se ponajprije može postići putem zaštite i očuvanja okoliša i ribljeg fonda. Uz razvoj ribolova kao sportsko-rekreacijske aktivnosti neizostavno dolazi i do razvoja ostale turističke ponude i usluga te poduzetničkih aktivnosti u okviru ribarskog sektora.

Bitno je spomenuti da se razvojem ribolovnog turizma u mnogome može doprinijeti i razvoju ostalih turističkih aktivnosti, odnosno oblika turizma od kojih se kao najistaknutiji mogu navesti ekoturizam, seoski turizam, izletnički turizam, tranzitni turizam i drugi oblici turizma, a koji značajno pridonose razvoju ruralne sredine. Uz lov, ribolov je vrsta turizma koja vremenski pokriva sva četiri godišnja doba i tako produžuje turističku sezonu na cijelu godinu. S obzirom na dugu lovnu i ribolovnu tradiciju, obilne prirodne resurse kao osnovu za daljnji razvoj turističke ponude te prepoznavanje vlastitog kapitala koji iz njih proizlazi, Karlovačka županija bi se u skorijoj budućnosti mogla čvrsto pozicionirati na turističkoj karti Europe kao kontinentalna županija izrazito bogate turističke ponude. Upravo zbog svega navedenog, ribolov je prepoznat i u Strategiji razvoja turizma RH do 2020. godine kao primarni turistički proizvod za Karlovačku županiju.

2. TRADICIJA SPORTSKOG RIBOLOVA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJU

Karlovačka županija odlikuje se dugogodišnjom tradicijom sportsko-rekreacijskog ribolova zahvaljujući radu sportskih udruga čije osnivanje seže na početak 20. stoljeća, te se ubrajaju među prva osnovana sportska ribolovna udruženja na razini današnje Republike Hrvatske.

Zahvaljujući svojim rijekama, u **Karlovcu** se vrlo rano javlja sportski ribolov. Jedan od prvih zapisa o ribolovnom ulovu objavilo je "Svjetlo" 22. siječnja 1899. godine: "Poznati naš ribolovac g. Josip Vraničar ulovio je prošli četvrtak u Korani baš pred utokom u Kupu krasnu pastrvu tešku 9,40 kilograma". Sportski ribolov u doba prije prvog svjetskog rata njegovali su karlovački studenti koji su prenosili ribolovna iskustva iz inozemstva.²³ Zanimljiv je i podatak da se oko 1910. godine na početku današnje Frankopanske ulice u Karlovcu prodavala riba, rakovi i divljač te je ulica nosila naziv Ribarska²⁴. Poslije Prvog svjetskog rata sportski ribolov postaje sve popularniji. Davne 1925. zabilježena je prva upotreba blinkera. Inicijatori osnivanja ribarskog sportskog društva u Karlovcu zalagali su se za "racionalan uzgoj, a protiv barbarskog tamanjenja riba"²⁵. Sportski ribiči odmah su pristupili i poribljavanju rijeka. Godine 1928. pustili su oko 5000 mlađa šarana u Koranu, a 1930. oko 10 000 u Koranu i Mrežnicu. Zanimljivo je spomenuti i da su karlovački ribolovci 1930. godine pustili u Koranu i oko 4500 rakova²⁶.

Klub športskih ribolovaca iz Karlovca utemeljen je 1923. godine. Tijekom svih godina članovi svih starosnih kategorija kluba (seniori, seniorke, juniori, juniorke, kadeti i kadetkinje) bavili su se natjecateljskim ribolovom, i u njemu često postizali zapažene rezultate, kako u domovini tako i širom Europe. Ipak, kao najvredniji rezultat, zlatnim slovima su upisana dva naslova svjetskog prvaka u šaranskom ribolovu te brončana medalja s juniorskog Europskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak. Uz sportaše-natjecatelje najbrojniju skupinu u klubu čine ribolovci koji se ribolovom bave rekreativno. To uključuje ljude od 7 do 77 godina. Osim ribolova osnovne djelatnosti kluba su: ekologija, poribljavanje i čuvanje voda, edukacija i rad s mladima te razvijanje ribolovnog turizma.²⁷

Klub športskih ribolovaca "Mrežnica" iz **Duge Rese** osnovan je davne 1934. godine. Na početku je brojao nekoliko entuzijasta i zaljubljenika u sportski ribolov, a s vremenom je društvo imalo sve više članova. Članovi društva aktivni su pobornici zaštite okoliša, te svojim radom i ponašanjem doprinose očuvanju i zaštiti prirode. Društvo učestalo i nerijetko organizira radne akcije čišćenja i uređenja okoliša, te tim akcijama produbljuje ekološku svijest svojih članova. Nužno je spomenuti i usku suradnju s ostalim klubovima i udrugama na području županije i grada Duge Rese. Važno je napomenuti da KŠR "Mrežnica" ima čast uživati u ribičkim ljepotama, ali prije svega i u prirodnim ljepotama koje nudi biser njihovog kraja, rijeka Mrežnica (ribolovno područje od sela Katići do tvornice u Mrzlom Polju), Korana (ribolovno područje od Koranskog Sela do Velemerića), Dobra (ribolovno područje od sela Trošmarija do sela Donje Stative) i Kupa (ribolovno područje od sela Fratrovci do sela Mrzljaki), a to sve čini naše veliko ribolovno područje (500 ha voda). Klub športskih

²³ Švegar, Zdravko. 1987. *Karlovac grad sporta*.

²⁴ "Na sjednici Gradskog zastupstva od 11. svibnja 1910. izglasana je novi sajamski red. Kupac nije morao tragati gdje da nabavi potrebnu robu. Prodavala se na točno određenom prostoru za određene proizvode." (Vrbetić M.; Szabo, A. 1989. *Karlovac na razmeđu stoljeća 1880-1914*.)

²⁵ *Hrvatska sloboda* 17. 23. travnja 1926.

²⁶ Švegar, Zdravko. 1987. *Karlovac grad sporta*.

²⁷ KŠR "Korana" Karlovac

ribolovaca "Mrežnica" već dugi niz godina uspješno i s mnogo značajnih rezultata korača i natjecateljskom scenom Hrvatske. Uz neprestani trud i zalaganje, KŠR "Mrežnica" se može pohvaliti time da neki njihovi članovi predstavljaju i brane boje reprezentacije Hrvatske u natjecateljskim disciplinama sportskog ribolova.²⁸

Organizirani sportski ribolov u Ogulinu ima dugu tradiciju. **Športsko ribolovno društvo Ogulin** osnovano je još 1921. godine i tako predstavlja najstarije sportsko ribolovno društvo u Karlovačkoj županiji. Danas broji oko 400 članova organiziranih u deset područnih ogranaka. Aktivnosti su usmjerene gospodarenju i čuvanju voda, ribljeg fonda i razvoju ribolovnog turizma i unaprjeđenju sportskog ribolova.²⁹

Osnivačka Skupština **športsko ribolovnog društva "Slunjčica" Slunj** održana je 1. veljače 1948. godine, a na njoj je prisustvovao 31 utemeljitelj društva. Među ostalim aktivnostima ribiči su počeli gradnju mrijestilišta koje je otvoreno 2. svibnja 1956. godine. Mrijestilište je godinama služilo ribičima za mrijest potočne pastreve. Nakon Domovinskog rata zgrada mrijestilišta je bila djelomično srušena, no danas je obnovljena i uređena.³⁰

Športsko ribolovno društvo "Ozalj" osnovano je 1958. Prigodom osnutka društvo je brojalo nekolicinu ribiča. Danas ŠRD "Ozalj" broji oko 500 stalnih članova. Društvo se bavi aktivnostima koje su usmjerene gospodarenju, zaštiti i očuvanju ribljeg fonda te okoliša. Aktivnosti su usmjerene i na područje sporta, gdje su zabilježili značajne rezultate. ŠRD "Ozalj" organizira razna natjecanja na kojima prisustvuju mnoga društva iz Hrvatske i drugih država, posebice iz Slovenije i Italije. Ribolovno društvo organizira Kup grada Ozlja (međunarodno natjecanje), organizira kola 2. i 3. lige, Županijski kup, te mnoga društvena natjecanja.³¹

Športsko-ribolovna udruga "Štuka" Lasinja osnovana je u ljeto 2001. Godine, te tako spada u najmlađu ribolovnu udruhu na području Karlovačke županije. Od osnutka se bavi očuvanjem čovjekove okoline, razvojem sportskog ribolova i turizma u općini Lasinja. Uz obavezna poribljavanja voda članovi udruge bave se i čišćenjem prilaza vodama, kao i okoliša uz vode, uređenjem natjecateljske staze na rijeci Kupi te kupališta. Članstvo udruge je u rasponu od 5 do 85 godina starosti. Broji oko 100 članova, a imaju i natjecateljske ekipe kadeta i juniora te seniora koji se natječu u županijskoj ligi i postižu zavidne rezultate.³²

U **Draganiću** postoji organiziran ribolov od 1979. godine kada je udruga djelovala kao podružnica KŠR "Korana" Karlovac, da bi kao samostalno društvo **Športsko ribolovno društvo "Draganić"** bilo osnovano 1. 6. 1995. godine. Cilj svega bilo je udruživanje ribolovaca i ostalih ljubitelja prirode, koji iznad svega vole i cijene prirodne ljepote draganićkih sela. Djelovanje društva usmjereno je u tri pravca; ekološko uređivanje voda i okoliša, rad s mladima i natjecanja, i pribavljanje, tj. čuvanje voda.³³

²⁸ KŠR "Mrežnica" Duga Resa

²⁹ ŠRD "Ogulin" Ogulin

³⁰ ŠRD "Slunjčica" Slunj

³¹ ŠRD "Ozalj" Ozalj

³² ŠRU "Štuka" Lasinja

³³ ŠRD "Draganić" Draganić

3. ANALIZA/OCJENA STANJA

3.1. OSNOVNA PRIRODNA OBILJEŽJA RIJEKA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

"Sagledavajući prirodne značajke Karlovačke županije uočava se bogata raznolikost prirodnih vrijednosti i reljefnih karakteristika. Prostor se može podijeliti na više cjelina, u kojima se izmjenjuju prirodne vrijednosti karakterizirane raznolikošću krajobraznih i bioloških komponenti.

Sjeverni i sjeveroistočni dio županije predstavlja nizinsko područje uz dolinu rijeke Kupe, zajedno s kontaktnim pribrdskim i brdskim područjima. Bogatstvo krajobraznih vrijednosti naročito se ističe u području Parka prirode "Žumberak - Samoborsko gorje", u dolinama Kupe, Velike i Male Utinje, potoka Ribnik i Mlakovac, te na području brda Vodenica kod Ozlja. Također, treba istaknuti da se u ovoj cjelini nalaze gotovo svi zaštićeni i/ili evidentirani cretovi³⁴, parkovi i perivoji.

Središnji dio županije obilježen je prostorom uz rijeku Mrežnicu i Dobru. Uz krajobrazne i stanišne vrijednosti rijeke Dobre posebice se ističe Mrežnica koja zajedno sa širim područjem (pritokom Tounjčicom i speleološki iznimno vrijednim područjem brda Krpel) zavređuje zaštitu u kategoriji parka prirode ili regionalnog parka i usmjereno upravljanje u cilju očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, povoljnih uvjeta staništa ugroženih i zaštićenih vrsta, te kulturno-povijesnih vrijednosti.

Proglašenje zaštite pozitivno će utjecati na razminiravanje minski sumnjivih područja, održivi razvoj turističkih djelatnosti mrežničkog kraja, razvoj poljoprivrede temeljene na proizvodnji autohtonih proizvoda (mliječni proizvodi, povrtlarske kulture i dr.), očuvanje tradicionalnih obrta i tradicijske arhitekture, te će omogućiti dobrobit lokalnoga stanovništva i šire zajednice. Uz zaštićeni značajni krajobraz područja Kleka, u zapadnom dijelu županije treba istaknuti očuvane i specifične šumske ekosustave u okolici Jasenka i u Drežničkom polju, te prostor Bjelolasice, koji uz krajobrazne vrijednosti obilježava i raznolikost i očuvanost zaštićenih, rijetkih i nekih ugroženih biljnih vrsta.

Istočni i jugoistočni dio županije karakteriziraju vodotoci Korane, Slunjčice (zaštićeni značajni krajobraz) i Gline, prostori vrijedni sa stajališta očuvanja krajobraznih vrijednosti i očuvanja povoljnih uvjeta staništa vezanih uz vodotoke (vlažna staništa), te povoljnog stanja populacije zaštićenih i/ili ugroženih vrsta riba.

Južni dio županije zahvaća i manji dio Nacionalnog parka "Plitvička jezera", međunarodno važnog područja sa stajališta zaštite prirode. Bogatstvom i raznolikošću biljnih vrsta vezanih uz ugrožena i rijetka cretna staništa ističe se dolina Dretulje koja je uz cretove u sjeveroistočnom dijelu županije (Banski Moravci, Vukmanić) floristički najvrednije područje Karlovačke županije."

(Karlovačka županija, 2008.)

³⁴ CRET: vlažno stanište s obiljem mahovine i drugoga bilja, trune bez pristunosti kisika i stvara treset. Geološki, smatra se da ta staništa pripadaju ostacima iz ledenog doba, jer na njima žive neke rijetke biljne vrste koje ne nalazimo na drugim tipovima staništa. (Opačić, nepoznata godina)

3.2. MINSKI SUMNJIVA PODRUČJA U RIBOLOVNIM ZONAMA

Usprkos naporima na čišćenju područja Karlovačke Županije od mina zaostalih iz Domovinskog rata, još uvijek se neki njezini dijelovi nalaze na karti minski sumnjivih područja. Tako su prema dobivenim podacima od Hrvatskog centra za razminiranje, minski sumnjiva područja, koja obuhvaćaju ribolovne zone ili se nalaze u njihovoj neposrednoj blizini, sljedeća:

- Ribolovno područje ŠRD "Ogulin", Ogulin: dio prostora, obale i okoliš Mrežnice i Tounjčice
- Ribolovno područje KŠR "Mrežnica", Duga Resa: dio obale i okoliš Mrežnice u općini Barilović.

3.3. RIBLJE VRSTE

U našim slatkim vodama živi 150 vrsta riba. Po ukupnom broju slatkovodnih vrsta riba Hrvatska zauzima drugo mjesto u Europi, iza Turske, koja ima znatno veći teritorij.

Rekreacijski ribolov je socijalno i ekonomski važan resurs ribarstva u mnogim zemljama svijeta, a naponi se ulažu u njegovo što bolje i kompleksnije prepoznavanje, kao i značajnije uključivanje u ribarsko gospodarstvo. Održavajući biološku raznolikost i ravnotežu čuvanjem ribljeg fonda, rekreacijski ribiči su bitan subjekt podrške u istraživanjima i mjerama zaštite.³⁵

U tablici koja slijedi navedene su ribe koje obitavaju u vodama Karlovačke županije, a zanimljive su za sportsko-rekreacijski ribolov i ribolovni turizam, dok se neke od navedenih vrsta koriste i kao živi ili mrtvi mamci za predatorske vrste.

Tablica 1: Riblje vrste koje su od interesa za sportsko-rekreacijski ribolov, tj. turizam

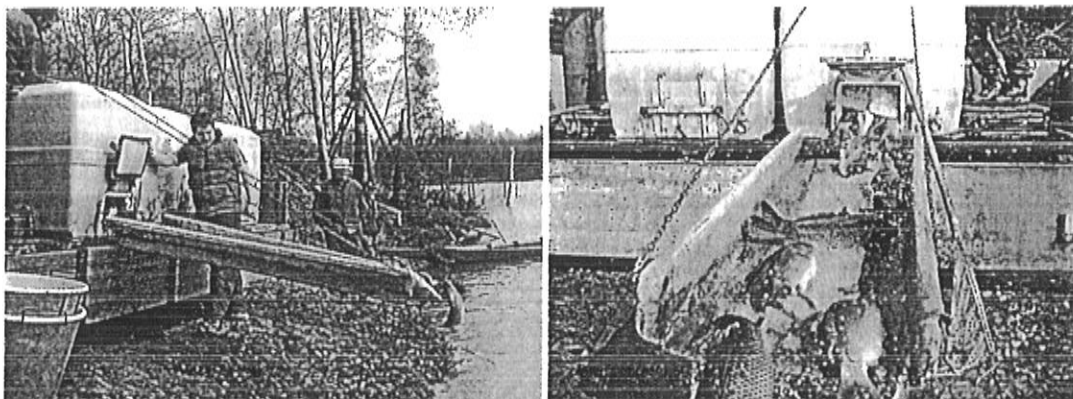
Porodica	Vrsta
Acipenseridae	1. Kečiga
Salmonidae	2. Potočna pastrva
	3. Mladica
	4. Kalifornijska pastrva
Thymallidae	5. Lipljen
Gadidae	6. Manjić
Esocidae	7. Štuka
Cyprinidae	8. Deverika

³⁵ Jakšić, Goran. 2012. *Sportsko rekreacijski ribolov KŠR "Korana" Karlovac*.

	9. Uklija
	10. Bolen
	11. Mrena
	12. Babuška
	13. Karas
	14. Podust
	15. Amur
	16. Šaran
	17. Klen
	18. Klenić
	19. Plotica
	20. Crvenperka
	21. Linjak
	22. Nosara
Percidae	23. Grgeč
	24. Smuđ
	25. Pastrvski grgeč
Ictaluridae	26. Američki somić
Siluridae	27. Som

Izvor: obrada autora

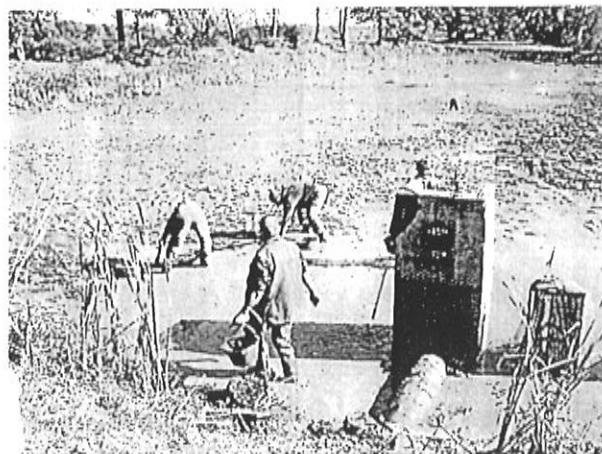
Poribljavanje, osim što se vrši zbog očuvanja biološke ravnoteže i raznolikosti, vrši se i u svrhu povećanja atraktivnosti ribolovnih voda. Poribljavanje se odvija sukladno ribolovno-gospodarskoj osnovi i godišnjem planu, a podrazumijeva spregu financijskog plana, cijene ribe na tržištu te ihtioprirasta s dnevnim i godišnjim dozvoljenim ulovom riba. S obzirom da zahtijeva znatan financijski angažman ribolovnih udruga, nameće se nužnost poticanja ove aktivnosti, koja predstavlja jednu od osnova daljnjeg razvoja ribolova i ribolovnog turizma.

Poribljavanje jezera Ciglana s konzumnim šaranom - ŠRK "ŠTUKA" Lasinja (fotoarhiva: Mladen Potesak)

Poribljavanje – Šumbar (fotoarhiva: Željko Capan)

3.4. OVLAŠTENICI RIBOLOVNOG PRAVA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

U Karlovačkoj županiji registrirano je ukupno devet ovlaštenika ribolovnog prava. Od tog broja, sedam ovlaštenika ribolovnog prava su sportske udruge koje djeluju pod okriljem Športsko ribolovnog saveza Karlovačke županije, dok preostala dva ovlaštenika ribolovnog prava čine jedna pravna i jedna fizička osoba.

Tablica 2: Ovlaštenici ribolovnog prava na području Karlovačke županije

R. Br.	Ovlaštenik ribolovnog prava	Sjedište	Područje ribolovnih voda
1.	Klub športskih ribolovaca "Korana"	Karlovac	Grad Karlovac; općine: Krnjak i Vojnić
2.	Klub športskih ribolovaca "Mrežnica"	Duga Resa	Grad Duga Resa; općine: Barilović, Generalski Stol, Bosiljevo i Netretić
3.	Športsko ribolovno društvo "Ogulin"	Ogulin	Grad Ogulin, općine: Saborsko, Plaški, Tounj i Josipdol
4.	Športsko ribolovno društvo "Ozalj"	Ozalj	Grad Ozalj; općine: Ribnik, Žakanje i Kamanje
5.	Športsko ribolovno društvo "Slunjšica"	Slunj	Grad Slunj; općine: Cetingrad i Rakovica

6.	Športsko ribolovni klub "Štuka"	Lasinja	Općina Lasinja
7.	Športsko ribolovno društvo "Draganić"	Draganić	Općina Draganić
8.	Športsko ribolovna udruga "Vrnjika"	Plaški	Općina Plaški
9.	Obrt "Tonković"	Lučko	IRZ Rječica Ribnjak (Grad Ogulin)

Izvor: Hrvatski športsko ribolovni savez, 2014.

Ribolovno pravo je temeljni dokument kojim se ovlašteniku omogućava obavljanje sportskog ribolova na određenom ribolovnom području ili u određenoj ribolovnoj zoni, u kojemu su propisane sve mjere za provođenje zaštite riba na tom ribolovnom području ili u toj ribolovnoj zoni, u skladu s važećom gospodarskom osnovom i godišnjim planom³⁶.

Demografska struktura ribiča

Temeljem podataka dobivenih od ribolovnih udruga, demografsku strukturu ribiča obilježava proces starenja. Kao jedna od slabosti navodi se i manjak mlađe ribičke populacije u strukturi članstva sportsko-ribolovnih udruga. U daljnjem radu udruga stavlja se naglasak na promociju sportskog ribolova među mlađom populacijom kroz intenzivniju promidžbu ribolova putem aktivnosti malih škola ribolova i/ili ribolovnih natjecanja.

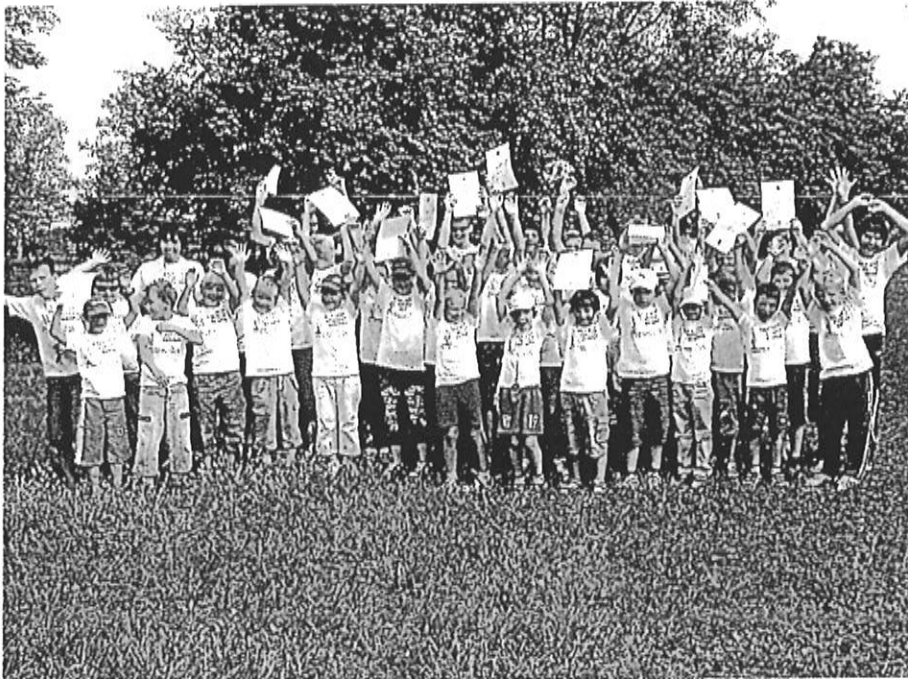
Male škole ribolova

Male škole ribolova na području županije do sada su bile u organizaciji šest sportskih udruga. U svrhu postizanja pozitivnog trenda u broju odaziva među mlađom populacijom, organizacija i održavanje malih škola ribolova zahtijeva dodatan financijski angažman koji je do sada pripadao isključivo sportskim udrugama uz pomoć donatora. U daljnjem tekstu nabrojani su organizatori i aktivnosti malih škola ribolova na području Karlovačke županije.

³⁶ U trenutku izrade ove Strategije nadležno ministarstvo je Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za ribarstvo. O ribolovnom pravu rješenjem odlučuje ministar poljoprivrede. S ovlaštenikom koji je dobio ribolovno pravo ministar sklapa ugovor na 20 godina. Ugovor, uz ostalo, određuje i veličinu i granice ribolovnog područja ili ribolovne ciljeve gospodarenja, uvjete kojih se je ovlaštenik dužan pridržavati i mjere koje mora poduzimati radi unaprjeđenja ribarstva.

1. Klub športskih ribolovaca "Korana" Karlovac

U radu škole sudjeluju djeca u dobi od 4 do 15 godina, gdje, između ostalog, uče tehnike ribolova te kako se čuva priroda i okoliš. Brigu o djeci tijekom škole ribolova vode voditelji čiji je cilj predstaviti ribolov kao sport i rekreaciju, brigu o prirodi, vodi i ribljem svijetu. Po završetku Male škole ribolova održavaju se natjecanja.

Mala škola ribolova Šumbar – KŠR "Korana" Karlovac
(fotoarhiva: Željko Capan)

2. Klub športskih ribolovaca "Mrežnica" Duga Resa

Mala škola ribolova održava se tijekom cijele godine i to u četiri osnovne škole (OŠ "Vladimir Nazor" i OŠ "Ivan Goran Kovačić" iz Duge Rese, OŠ "Generalski Stol" i OŠ "Barilović"), koje pohađaju najmlađi članovi Kluba (kadeti i juniori) pod vodstvom stručnog i pedagoškog osoblja. Mala škola ribolova broji oko 100 članova. U ljetnom razdoblju na rijeci Mrežnici, u suradnji sa Županijskim savezom Karlovačke županije, KŠR "Mrežnica" planira održavanje višednevnog kadetskog kampa s logorovanjem za polaznike Male škole ribolova. U provedbu Male škole ribolova planiraju se uključiti stručne osobe iz oblasti ribarstva, ekologije, vrhunski natjecatelji i ribiči koji mogu svoje znanje i iskustvo prenijeti najmlađim članovima, budućim ribičima.

3. Športsko ribolovno društvo "Ogulin" Ogulin

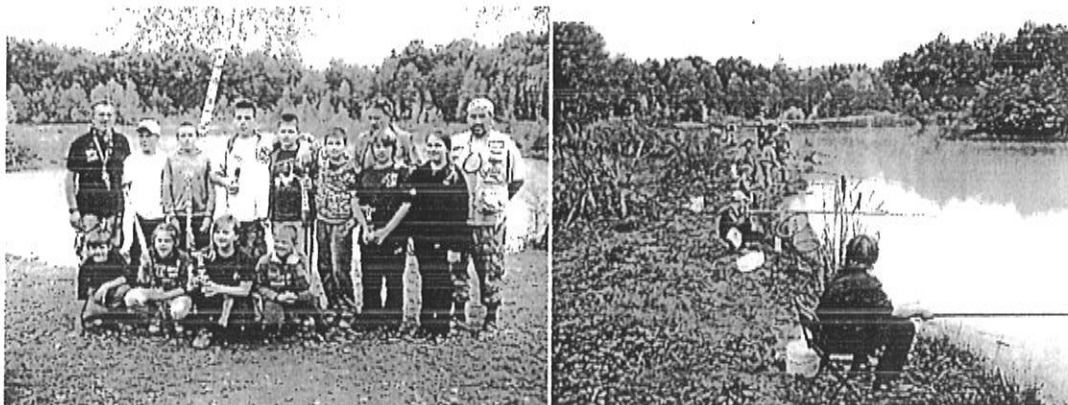
Male škole ribolova održavaju se svake godine i to u ribolovu umjetnim mamcem - mušičarenju (eng. *fly fishing*), gdje sudjeluje 20 do 30 djece u dobi od 7 do 15 godina.

4. Športsko ribolovno društvo "Ozalj" Ozalj

ŠRD "Ozalj" organizira Malu školu ribolova uz stručno vodstvo seniora Društva kao predavača. Po završetku škole odvija se natjecanje u lovu ribe udicom na plovak.

5. Športsko ribolovni klub "Štuka" Lasinja

ŠRK "Štuka" Lasinja jednom godišnje organizira Malu školu ribolova za najmlađe članove (od 5 do 15 godina), gdje se na kraju toretskeg dijela odžava i natjecanje u lovu ribe udicom na plovak uz dodjelu priznanja svim polaznicima.

Malu školu ribolova - jezero Ciglana u Lasinji (fotoarhiva: Mladen Potesak)

6. Športsko ribolovno društvo "Draganić" Draganić

Za učesnike Male škole ribolova organiziraju se cjelodnevni izleti po vodama kojima gospodari ŠRD "Draganić" kao i unutar županije.

Sportsko-ribolovne udruge koje nemaju organizirane male škole ribolova, također u svoj rad uključuju mlađu populaciju i to ne samo kroz članstvo i sudjelovanje u aktivnostima udruge već i kroz ribolovna natjecanja.

3.5. POTENCIJAL ZA RAZVOJ RIBOLOVNOG TURIZMA

RIBOLOVNE VODE KOJIMA GOSPODARE OVLAŠTENICI RIBOLOVNOG PRAVA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJU

U daljnjem tekstu tablično su prikazane ribolovne vode kojima gospodare sportske udruge - ovlaštenici ribolovnog prava u Karlovačkoj županiji s navedenim specifičnostima područja kojem pripadaju te ribolovnom infrastrukturom i aktivnostima. Važno je naglasiti kako uz prirodne ljepote krajolika kojima privlače, ribolovna područja Karlovačke županije posjeduju čvrstu osnovu za daljnji razvoj ribolovnog turizma, odnosno za širenje turističke ponude te posljedično i ruralnog razvoja, što podrazumijeva i otvaranje novih radnih mjesta. Karlovačka županija se upravo zbog mnoštva voda kojima obiluje našla među najprivlačnijim odredištima ribolovnog turizma u Hrvatskoj. Također, važno je spomenuti i da njezino bogatstvo ne leži samo u čistim vodama, koje su nagrađene velikim brojem ribljih vrsta, već i u raznim oblicima ribolova koji omogućuju aktivnosti tijekom cijele godine.

Ribolovne vode kojima gospodari KŠR "KORANA" Karlovac

Klub športskih ribolovaca "Korana" Karlovac, po broju članova i površini voda kojima gospodari, najveća je sportsko-ribolovna udruga organizirana na području Karlovačke županije.

Tablica 2: Tekućice nad kojima KŠR "Korana" ostvaruje ribolovno pravo

R.Br.	VRSTA I NAZIV	OPIS / DUŽINA I ŠIRINA	UKUPNA POVRŠINA (ha)
1.	Rijeka KUPA	Lijeva obala od sela Levkušje do utoka rijeke Dobre, zatim obje obale od utoka Dobre do utoka stare Kupčine do Banskog Kovačevca – dužine 48,7 kilometara, prosječne širine od 80 metara	390 ha
2.	Rijeka KORANA	Obje obale od sela Dvorište do Koranskog Sela, zatim obje obale od ušća Radonje do sela Radočaj, nakon toga desna obala od sela Radočaj do sela Goljaki te obje obale od sela Goljaki do ušća u Mrežnicu – duljine 30 kilometara, prosječne širine oko 30 metara	100 ha
3.	Rijeka DOBRA	Desna obala od sela Bukovje Netretičko sve do utoka u Kupu u duljini od 14 kilometara prosječne širine 30-ak metara	40 ha
4.	Rijeka MREŽNICA	Obje obale od slapa u Mrzлом Polju do utoka u Koranu u duljini 3,7 kilometara i prosječne širine 40 metara	15 ha
5.	Rijeka GLINA	Od izvora do granice s općinom Gvozd (lijeva obala) – duljina odsječka iznosi 8 kilometara, prosječne širine 3,5 metara	3 ha

6.	Potoci VELIKA I MALA UTINJA	Cijelim tokom od izvora do ušća u Kupu ukupne duljine 11 kilometara, širine 10-ak metara	50 ha
7.	Kanal KUPA-KUPA	Duljina kanala iznosi oko 20 kilometara s prosječnom širinom od 25 metara	50 ha
8.	KUPČINA	Desna obala od korita kanala Kupa-Kupa do ušća u Kupu – dužine 19,8 kilometara, prosječne širine 10 metara	20 ha
9.	RADONJA	Hladna i bistra kordunska rječica je čitavim tokom pod gospodarenjem KŠR "Korana" – dužine 12 kilometara, prosječne širine oko 4 metra	5 ha
10.	BLATNICA	Pri normalnom vodostaju je neugledan potok, ali kod velikih voda mnoštvo ribe iz Kupe ulazi u nju, pa je tada tako pogodna za ribolov – duljina rječice iznosi 5 kilometara s prosječnom širinom od 4 metra	2 ha
11.	TREBINJA	Čitavim tokom pripada KŠR "Korana" – duljina rijeke je 5 kilometara s prosječnom širinom od 4 metra	2 ha
UKUPNO			677 ha

Izvor: KŠR "Korana" Karlovac, 2014.

Ribolov soma umjetnim mamcem (fotoarhiva: Goran Jakšić)

Tablica 3: Stajačice nad kojima KŠR "Korana" ostvaruje ribolovno pravo

R.Br.	VRSTA I NAZIV	UKUPNA POVRŠINA (ha)
1.	Kompleks ŠUMBAR sastoji se od više jezera različite veličine	119,5 ha
	- VELIKO JEZERO	30 ha
	- DESNO JEZERO	9 ha
	- EKO JEZERO	2 ha
	- MALO PLITKO JEZERO	0,5 ha
	- NOVO JEZERO	21 ha
	- TALIJANAC	17 ha
	- PATKARNIK	40 ha
2.	ORLOVAČKI BAJER	3 ha
3.	TREPOTOVI BAJERI	6 ha
4.	ILOVAČKI BAJERI	3 ha
UKUPNO		251 ha

Izvor: KŠR "Korana" Karlovac, 2014.

Iz navedenih podataka razvidno je kako KŠR "Korana" Karlovac gospodari s ukupno 928 ha ribolovnih voda, od toga 73 % tekućica i 27 % stajaćica.

Svaka od četiri rijeke Karlovca ima svoju specifičnost. Rijeka **Kupa**, kao najduža rijeka, jedina je rijeka na svijetu koja izvire samo 30-ak metara od Jadranskog mora, a teče prema unutrašnjosti. Rijeka **Korana** izvire na Plitvičkim jezerima, a kod Karlovca se ulijeva u Kupu. Kanjon rijeke Korane krase mnoštvo slapova, dok je protjecanjem kroz grad mirnijeg toka. Ovdje se na njoj smjestilo gradsko kupalište "Foginovo", koje je registrirano riječno kupalište. Rijeka **Mrežnica** pogodna je za kupanje jer je ljeti vrlo topla, ali i za vožnju kanuom. U Karlovcu utječe u Koranu. Rijeka **Dobra** protječe kroz brdsko područje obraslo zelenim šumama te ima nadzemni i podzemni tok. Izrazito je pogodna za adrenalinske sportove poput raftinga i kanuinga, ali i za ribolov jer obiluje ribljim vrstama, posebice pastrvom i lipljenom.³⁷

Od najznačajnijih ribolovnih voda kojima gospodari KŠR "Korana" Karlovac važno je istaknuti **Šumbarski kompleks** koji se sastoji od sedam jezera, od kojih su za ribolov najvažniji Veliko jezero, Desno jezero i Eko jezero. Ova tri vodena bisera privlače ribolovce, a šuma koja ih okružuje daje poseban ugođaj. Najveći šaran ulovljen na ovoj vodi imao je masu 25 kg, a najveći amur 25,5 kg. Najveća štuka imala je 13 kg, a najveći som 76 kg. Nerijetko se ovdje ulove i pastrvski grgeči teži od 2 kg, koji su velika atrakcija za ribiče. Atraktivni Šumbar se tako našao na ribolovnoj karti Hrvatske kao mjesto koje posjećuju i gosti ribiči iz zemalja EU-a te daleke Rusije.

³⁷ Turistička zajednica grada Karlovca

Ribolovne vode kojima gospodari KŠR "MREŽNICA" Duga Resa

Tablica 4: Tekuće nad kojima KŠR "Mrežnica" Duga Resa ostvaruje ribolovno pravo

R. Br.	VRSTA I NAZIV	OPIS / DUŽINA I ŠIRINA	UKUPNA POVRŠINA (ha)
1.	Rijeka KORANA	Od Koranskog mosta do Velemerića i lijeva obala na području mjesta Belajske Poljice, ukupne duljine 31 km, prosječne širine 30 metara	93 ha
2.	Rijeka MREŽNICA	Od sela Mrežnica lijeva obala do sela Katići pa obje obale do tvornice u Mrzlom Polju, duljine 38 km i prosječne širine 30 metara	152 ha
3.	Rijeka DOBRA	Od brane hidrocentrale Lešće do sela Donje Stative, u duljini od 28,5 km, prosječne širine 30 metara	85,50 ha
4.	Rijeka KUPA	Od sela Fratrovci do sela Mrzljaki, dužine 27 km i polovice prosječne širine od 25 metara	67,50 ha
5.	Potok GLOBORNICA	Od utoka u Dobru uzvodno u dužini 8 km, prosječna širina 2,5 metara	2 ha
6.	Jezero LEŠĆE	Od utoka Ribnjaka kod Trošmarije do brane hidrocentrale Lešće u dužini 8,5 km, prosječna širina 100 metara	77,20 ha
7.	Jezero RIBNJAK	Od izvora Ribnjaka do ušća u jezero Lešće, lijeva obala u dužini 3 km, i polovice prosječne širine od 30 metara	7,50 ha
UKUPNO			484,70 ha

Izvor: KŠR "Mrežnica" Duga Resa, 2014.

U ribolovnoj zoni kojom gospodari KŠR "Mrežnica" nalaze se dva **umjetna mrijestilišta** od kojih je jedno u funkciji – mrijestilište Sv. Petar (prirodni mrijest štuke), a drugo je u zapuštenom stanju – mrijestilište Generalski Stol, na potoku Globornici. Kad su u pitanju prirodna mrijestilišta, čitavi vodotoci kojima raspolaže KŠR "Mrežnica" pogodni su za prirodan mrijest riba, ovisno o godini i visini vodostaja.

Važno je napomenuti da KŠR "Mrežnica" posjeduje **dva ribička doma**, otvorena za sve posjetitelje – ribički dom u Svetom Petru i ribički dom u Galović Selu.

Šaran (fotoarhiva: KŠR "Mrežnica")

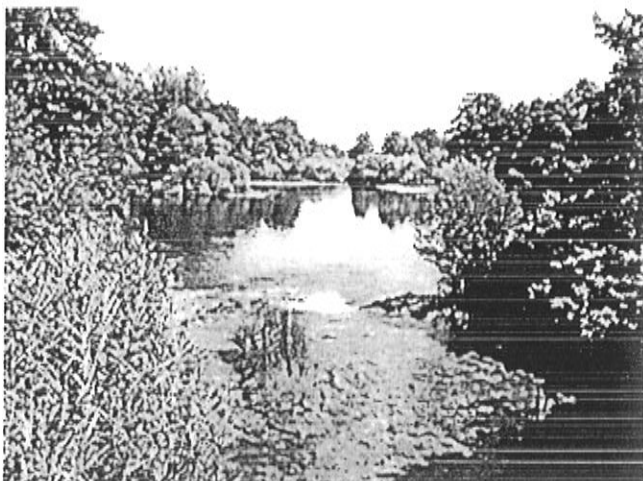
Tablica 5: Stajačice nad kojima KŠR "Mrežnica" Duga Resa ostvaruje ribolovno pravo

R.Br.	VRSTA I NAZIV	UKUPNA POVRŠINA (ha)
1.	Mrijestilište SVETI PETAR, prosječne dubine 1 m	0,55 ha
2.	Jezero RUŠKAROVA MLAKA, prosječne dubine 1 m	0,40 ha
3.	Jezero GOLKA, prosječne dubine 0,8 m	0,50 ha
UKUPNO		1,45 ha

Izvor: KŠR "Mrežnica" Duga Resa, 2014.

Ukupna površina voda kojima gospodari Klub športskih ribolovaca "MREŽNICA" Duga Resa iznosi **486,15 ha**, a od toga je 99,70 % tekućica i 0,30 % stajaćica.

Rijeka Mrežnica se izdvaja od svih ostalih krških rijeka zahvaljujući svoja 93 sedrena slapa, koja su u nejednakom rasteru duž toka ispresijekali rijeku stvarivši među sobom ujezerene dijelove toka. Često je se naziva i "zelenom ljepoticom", zbog izrazito bistre zelene vode koja čini njenu specifičnost.

Rijeka Mrežnica (fotoarhiva: KŠR "Mrežnica")

Ribolovne vode kojima gospodari ŠRD "OZALJ", Ozalj

Tablica 6: Tekućice nad kojima ŠRD "OZALJ" Ozalj ostvaruje ribolovno pravo

R.Br.	VRSTA I NAZIV	OPIS / DUŽINA I ŠIRINA
1.	Rijeka KUPA	Desna obala od ušća rijeke Dobre do sela Stankovci – duljina toka 50 km te lijeva obala od ušća Kupe i Dobre do mosta mjesta Kamanje
2.	Rijeka DOBRA	Lijeva obala od sela Stative do ušća u Kupu kod sela Mahično – duljina toka oko 10 km
3.	Potok RIBNIČKI	Od izvora do ušća u Kupu – 14 km
4.	Potok KAMENICA	Duljina 8 km

Izvor: ŠRD "OZALJ" Ozalj, 2014.

Stajaćice kojima raspolaže ŠRD "Ozalj" čini devet jezera – Šljunčare, kod sela Trg.

Područje grada Ozlja obiluje čistim vodama s bogatim ribljim fondom. U vodama kojima gospodari ŠRD "Ozalj" obitavaju ribe poput štuke, šarana, soma, smuđa, linjaka, mreke, podusta i dr. Vode se godišnje poribljavaju s cca 6000 – 7000 kg šarana i amura, te smuđem, linjakom i štukom. Kupa i Dobra se poribljavaju štukom iz **vlastitog mrijestilišta**, te smuđem i linjakom sukladno gospodarskoj osnovi. Sjedište društva se nalazi u novo izgrađenom ribičkom domu. Također, na jezerima Šljunčare nalazi se **ribički dom**, koji se koristi za vrijeme natjecanja i drugih aktivnosti društva.³⁸ U Ozlju na Kupi izgrađena je jedna od prvih hidrocentrala u Hrvatskoj, koja je danas kulturni spomenik. Kupa je ovdje iznimno bogata ribom.

³⁸ ŠRD "Ozalj" Ozalj, 2014.

Ribolovne vode kojima gospodari ŠRD "OGULIN", Ogulin

Tablica 7: Tekućice nad kojima ŠRD "OGULIN" Ogulin ostvaruje ribolovno pravo

R.Br.	VRSTA I NAZIV	OPIS / DUŽINA I ŠIRINA	UKUPNA POVRŠINA (ha)
1.	Rijeka GORNJA DOBRA	Dužine 12,5 km i prosječne širine 24 metra	30 ha
2.	Rijeka DONJA DOBRA	Dužine 5,8 km i prosječne širine 30 metara	17,5 ha
3.	Rijeka VITUNJČICA	Dužine 3,6 km i prosječne širine 10 metara	3,6 ha
4.	Rijeka BISTRAC ili BISTRICA (pritok Dobre)	Dužine 4,5 km i prosječne širine 5,5 metara	2,5 ha
5.	Rijeka LIČKA JESENICA	Dužine 6,0 km i prosječne širine 10,7 metara	6,4 ha
6.	Rijeka RUDNICA	Dužine 0,1 km i prosječne širine 20 metara	0,2 ha
7.	Rijeka TOUNJČICA	Dužine 0,5 km i prosječne širine 40 metara	20 ha
8.	Rijeka MREŽNICA	Dužine 24,0 km i prosječne širine 45 metara	108 ha
9.	Potok VRELO JASENAK	Dužine 3,0 km i prosječne širine 15 metara	4,5 ha
10.	Potok KRAKAR	Dužine 2,5 km i prosječne širine 8 metara	2,0 ha
11.	Potok MUNJAVA	Dužine 8,0 km i prosječne širine 3,5 metra	2,8 ha
12.	Potok MANOJLOVIĆ	Dužine 1,8 km i prosječne širine 4,4 metra	0,8 ha
13.	Potok CEROVNIČKI	Dužine 1,5 km i prosječne širine 4,7 metara	0,7 ha
14.	Potok PONIČVARSKI	Dužine 1,2 km i prosječne širine 2,5 metra	0,3 ha
15.	Potok KEBINO VRELO	Dužine 0,6 km i prosječne širine 2 metra	0,12 ha
16.	Potok RUPEČICA	Dužine 0,03 km i prosječne širine 10 metara	0,030 ha
17.	Potok SUŠIK	Dužine 1,0 km i prosječne širine 1,5 metra	0,15 ha
18.	Potok PEČNIK	Dužine 0,7 km i prosječne širine 1 metar	0,7 ha
19.	Potok LOVREN	Dužine 0,4 km i prosječne širine 1 metar	0,4 ha
20.	Potok BISTRAC	Dužine 0,4 km i prosječne širine 4 metra	0,16 ha
21.	Potok RAUT	Dužine 0,3 km i prosječne širine 3 metra	0,9 ha
UKUPNO			165,36 ha

Izvor: ŠRD "Ogulin" Ogulin, 2014.

ŠRD "Ogulin" gospodari s oko 300 ha voda koje čine tri ciprinidna jezera, šest salmonidnih rijeka te 10 uzgojnih potoka. Sve rijeke i jezera te uzgojni potoci ujedno su i **prirodna mrijestilišta**, dok je samo jedno **umjetno mrijestilište**. Na salmonidnim vodama ŠRD-a "Ogulin" ribolov je ograničen na 210 dana u godini, uz poštivanje lovostaja na pojedine vrste, dok je na ciprinidnim vodama ribolov dozvoljen tijekom cijele godine, također uz poštivanje lovostaja. Ribolov je zabranjen na Šmitovom jezeru kao prirodnom fenomenu, te na pripadajućem potoku Rupećici. Na rijeci Dobri može se loviti

potočna pastrva, kalifornijska pastrva i lipljen. Ribolov na lipljena dozvoljen je od 15. svibnja do 31. prosinca.

Ribolov na rijeci Dobri (fotoarhiva: Zlatimir Kostelić)

Važno je napomenuti i djelovanje ŠRD-a "Ogulin" u razvoju ribolova mušičarenjem (eng. *fly fishing*) – tehnikom ribolova karakterističnom za salmonidne vode, kojima udruga u svojoj ribolovnoj zoni obiluje. Ribolov mušičarenjem je drevna ribolovna vještina, vrlo zahtijevna, ali izuzetno atraktivna, zbog čega predstavlja jedan od značajnih čimbenika razvoja ribolovnog turizma u županiji.

Potočna pastrva (fotoarhiva: Zlatimir Kostelić)

Tablica 8: Stajačice nad kojima ŠRD "OGULIN" Ogulin ostvaruje ribolovno pravo

R.Br.	VRSTA I NAZIV	UKUPNA POVRŠINA (ha)
1.	Jezero SABLJACI, prosječne dubine 2,5 m	120 ha ³⁹
2.	Jezero BUKOVNIK, prosječne dubine 2 m	0,40 ha
3.	ŠMITOVO jezero, prosječne dubine 60 m	0,060 ha
UKUPNO		128,062 ha

Izvor: ŠRD "Ogulin" Ogulin, 2014.

Ogulin je smješten između Nacionalnog parka "Plitvička jezera" i šumovitog Gorskog kotara. Grad se smjestio u prostranoj kotlini kojom protječu dvije rijeke: Dobra i Zagorska Mrežnica. Poznat je i po planini Klek. Vode ŠRD-a "Ogulin" protiču većim dijelom kraškim područjem, s blago položenim obalama obraslim crnogoricom ili zimzelenim šumama, iznimno kanjonima ogoljelih vertikalnih litica (Donja Dobra). Prisutan je veliki stupanj biološke raznolikosti.⁴⁰

³⁹ Za jezero Sabljaci izračunata je srednja vrijednost između maksimalnog i minimalnog vodostaja – površina varira od 70 do 170 ha.

⁴⁰ ŠRD "Ogulin", Ogulin, 2014.

(fotoarhiva: Zlatimir Kostelić)

Podno Kleka izvire mala rijeka **Vitunjčica**. Vitunjčica je desna pritoka rijeke Dobre, prosječne širine desetak metara, isprepletana brzacima i mirnim dubinama. Pitoma udolina podno Kleka, praktički nenaseljena, pristupačne obale rijeke i prekrasna priroda čine ovu rijeku idealnom za *ribolov mušičarenjem*. Vitunjčica je od davnina bila rijeka poznata po ribolovu pastrva. Specifična mikrolokacija s dosta raslinja oko rijeke, podlokane obale, isprepletene korijenjem i rupama, oduvijek su skrivale velike pastrve. Na Vitunjčici se nalaze dva ribogojilišta, a zbog stalnog poribljavanja u njoj se uvijek mogu loviti pastrve. Ribolov na Vitunjčici dozvoljen je samo umjetnom mušicom na klasični način.

Akumulacijsko jezero **Sabljaci** je tri kilometra udaljeno od Ogulina. Nastalo je pregradnjom Zagorske Mrežnice 1959. godine za potrebe hidroelektrane Gojak. Iza brane se pruža plava oaza usred gorsko-planinskog krajolika. Jezero je omiljeno izletišta ljubitelja veslanja, jedrenja na dasci, plivanja, ronjenja, ali i okupljalište ribolovaca. Ljeti je i poprište "Jezerskih igara", uz veslačke regate i druga sportska nadmetanja. Okolica jezera pruža mogućnosti za ugodne šetnje i vožnje biciklom. Izletničko i rekreacijsko središte te restoran "Sabljaci" okružen parkom nalaze se uz samu obalu jezera. Površina jezera Sabljaci je oko 170 hektara, što ga čini jedanaestim po veličini u Hrvatskoj; zbog toga ga mnogi zovu Ogulinsko more.

Ribolovne vode kojima gospodari ŠRD "SLUNJČICA" Slunj

Tablica 9: Tekuće nad kojima ŠRD "SLUNJČICA" Slunj ostvaruje ribolovno pravo

R.Br.	VRSTA I NAZIV	OPIS / DUŽINA I ŠIRINA	UKUPNA POVRŠINA (ha)
1.	Rijeka KORANA*	Od mosta u naselju Korana (Plitvička jezera) do izvora Vrelina u naselju Točak - oko 67 km	280 ha
2.	Rijeka SLUNJČICA	Od izvora u naselju Slušnica do ušća u Koranu u Rastokama - oko 6,7 km	25 ha
3.	Rijeka MREŽNICA	Od izvora na vojnom poligonu do naselja Bjelopetrovići - oko 22,2 km	85 ha
4.	Rijeka GLINA	Od izvora u Glinskom Vrelu do naselja Gejkovac kod Velike Kladuše – oko 25 km	30 ha

5. Rijeka SUVAČA i Cijelim tokom nalazi se na vojnom poligonu i utječe u 6 ha
potoci rijeku Mrežnicu - oko 3 km

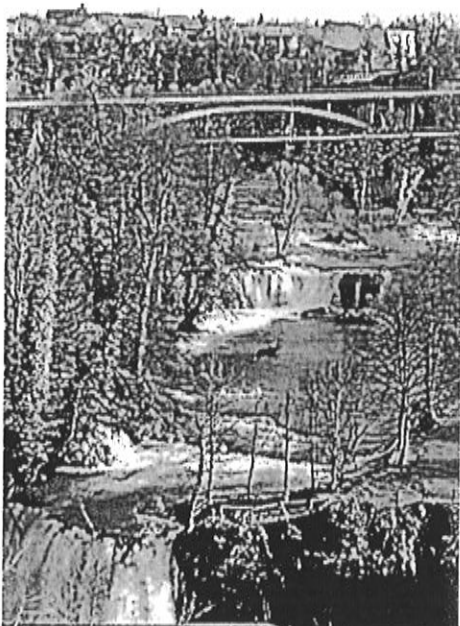
UKUPNO

426 ha

Izvor: ŠRD "Slunjčica" Slunj, 2014.

*Svake godine u srpnju i kolovozu rijeka Korana presušuje nizvodno od Koranskog mosta na kraju Plitvičkih jezera, u dužini od oko 10 kilometara.

Prostor Grada Slunja ima najviše obilježja klasičnog dinarskog karaktera. Reljef je izrazitih kraških karakteristika, a na području grada se nalaze tri veće rijeke: Slunjčica, Korana i Mrežnica, koje imaju karakteristike kraških rijeka. Zbog kraških svojstava, na istom području nalazi se i velik broj manjih rijeka, izvora i potoka.

Rijeka Slunjčica, Rastoke – slap Buk
(fotoarhiva: Branko Petković)

Slap kod Močanovog mлина (fotoarhiva:
Branko Petković)

Osobita znamenitost je vodeničarsko naselje **Rastoke**, koje je zbog svoje prirodne, etnografske i arhitektonske vrijednosti, prema Zakonu o zaštiti prirode, stavljeno pod posebnu zaštitu, te kao ruralna cjelina upisano u Registar nepokretnih spomenika kulture. Ovaj biser Slunja nastao je igrom prirode koja zeleno-modre vode Slunjčice prelijeva preko sedrenih stijena u Koranu, stvarajući pritom mnoštvo slapova, brzaca, malih jezera i kaskada. Ljeti je rijeka Korana raj za kupaće, jer temperatura vode doseže nevjerojatnih 28°C. Korana obiluje raznovrsnom ribom kao što su štika, plotica, podust, klen i linjak. Harmoniju i bogatstvo prirode na najljepši način dočarava rijeka **Slunjčica** svojim izvorom, koji je poput mirnog modro-zelenog jezera uklesanog u okomite stijene. Osobito je privlačna ribolovcima zbog ribljih vrsta potočne pastreve i lipljena.⁴¹ Na rijeci Slunjčici u Rastokama i rijeci Mrežnici od mosta do mlina lovi se po "ulovi i pusti" režimu.

ŠRD "Slunjčica" posjeduje zgradu u čijem podrumu se može vršiti mrijest pastrva, no to će biti kad se dobije povlasticu za akvakulturu. **Prirodna mrijestilišta** potočne pastreve nalaze se na rijekama Mrežnici, Korani i Slunjčici.

Ribički dom ŠRD "Slunjčica" Slunj (fotoarhiva: Branko Petković)

⁴¹ ŠRD "Slunjčica" Slunj, 2014.

Ribolovne vode kojima gospodari ŠRK "ŠTUKA" Lasinja

Tablica 10: Ribolovne vode nad kojima ŠRK "ŠTUKA" Lasinja ostvaruje ribolovno pravo

R.Br.	VRSTA I NAZIV	OPIS / DUŽINA I ŠIRINA	UKUPNA POVRŠINA (ha)
1.	Rijeka KUPA	Dužine 25,8 km i prosječne širine 40 metara	103,2 ha
2.	Potok JAŠEVICA	Dužine 4,0 km i prosječne širine 3,0 metra	1,2 ha
3.	Bajer KALINOVICA	Prosječna dubina 1,0 m	0,25 ha
4.	Bajer STARA MLAKA	Prosječna dubina 1,0 m	0,25 ha
5.	Jezero CIGLANA	Prosječna dubina 2,5 m	3,0 ha
UKUPNO			107,9 ha

Izvor: ŠRK "Štuka" Lasinja, 2014.

Općina Lasinja, na čijem području djeluje ŠRK "ŠTUKA" Lasinja, smještena je u sjeveroistočnom dijelu Karlovačke županije, na desnoj obali rijeke Kupe i udaljena je svega tridesetak km od Zagreba. Sve vode kojima gospodari ŠRK "ŠTUKA" Lasinja su bogate ribama, a najatraktivnija je rijeka Kupa u dužini od dvadesetak kilometara, na kojoj se svake godine ulove kapitalni primjerci amura, šarana, soma i štuke.

Ulov na rijeci Kupi u Lasinji
(fotoarhiva: Mladen Potesak)

Ribolovne vode kojima gospodari ŠRD "DRAGANIĆ" Draganić

Tablica 11: Ribolovne vode nad kojima ŠRD "DRAGANIĆ" Draganić ostvaruje ribolovno pravo

R.Br.	VRSTA I NAZIV	UKUPNA POVRŠINA (ha)
1.	Potok STOJNICA	2,0 ha
2.	Rijeka KUPČINA	6,0 ha
3.	Stari tok KUPČINE	3,0 ha
4.	Kanal LAZINA	6,0 ha
5.	Spojni kanal KUPČINA-KUPA- KUPA	8,0 ha
6.	Kanal KUPA-KUPA	2,0 ha
7.	BAJERI	5,2 ha
UKUPNO		32,2 ha

Izvor: Športsko ribolovni savez Karlovačke županije, 2014.

ŠRD "Draganić" gospodari sa 32,2 hektara voda, u kojima obitava 50 vrsta riba. Vode ŠRD-a "Draganić" smještene su unutar granica Općine Draganić: od lijeve obale kanala Kupa-Kupa do rijeke Kupčine, unutar čega se nalazi i šest jezera.⁴²

Broj izdanih ribolovnih dozvola

Obavljanje sportskog ribolova na slatkim vodama regulirano je Zakonom o slatkovodnom ribarstvu (NN 106/01, 7/03, 174/04, 10/05 - ispravak i 49/05 - pročišćeni tekst), te Pravilnikom o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (NN 82/05, 1/06, 139/06 i 52/10).

Za obavljanje sportskog ribolova na određenom ribolovnom području ili ribolovnoj zoni ribiči kupuju dozvole od ovlaštenika ribolovnog prava, koje vrijede na ribolovnom području ili u ribolovnoj zoni za koju je ovlaštenik dobio ribolovno pravo kao i na ribolovnom području ili ribolovnoj zoni drugog ovlaštenika ribolovnog prava (ukoliko su ovlaštenici zaključili ugovor o recipročnom pravu ribolova).

Prema podacima dobivenim od Športsko ribolovnog saveza Karlovačke županije broj izdanih državnih i dnevnih dozvola⁴³ po članicama Saveza za razdoblje od 2009. do 2013. godine nije zanemariv, što dokazuje visoku razinu posjećenosti ribolovnih voda Karlovačke županije (Tablica 12). Uz dodatno ulaganje u razvoj ribolovnog turizma moguć je znatan porast posjećenosti ne samo u obliku sportsko-ribolovnih aktivnosti već i u uživanju u brojnim popratnim sadržajima koji su nužni za daljnju turističku valorizaciju županije. Uz navedeno, kao značajan čimbenik u razvoju ribolovnog turizma nameće se i objedinjavanje cjelokupne turističke ponude.

⁴² ŠRD "Draganić"

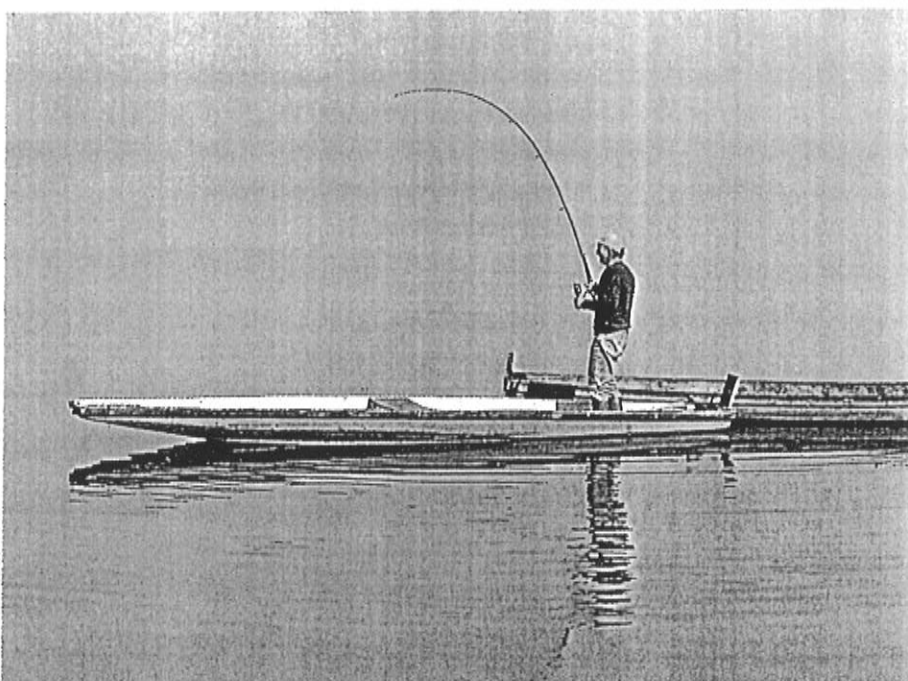
⁴³ Dozvolu za sportski ribolov izdaje Ministarstvo poljoprivrede putem ovlaštenika ribolovnog prava

Tablica 12: Pregled izdanih državnih i dnevnih dozvola po članicama Športsko ribolovnog saveza Karlovačke županije, u razdoblju od 2009. do 2013. godine

R. Br.	Naziv članice Saveza	Broj izdanih državnih dozvola	Broj izdanih dnevnih dozvola	Dnevnih dozvola za salmonidne vode*
1.	KŠR "KORANA" Karlovac	3396	6930	-
2.	ŠRD "OZALJ" Ozalj	2035	6930	-
3.	KŠR "MREŽNICA" Duga Resa	1376	3428	-
4.	ŠRD "OGULIN" Ogulin	972	933	115
5.	ŠRD "SLUNJČICA" Slunj	840	200	130
6.	ŠRK "ŠTUKA" Lasinja	390	225	-
7.	ŠRD "DRAGANIĆ" Draganić	273	1141	-
UKUPNO		9282	19 234	245

Izvor: Športsko Ribolovni Savez Karlovačke Županije, 2014.

*Brze i hladne tekućice i jezera planinskih područja

Ribič (fotoarhiva: Željko Capan)

RIBOLOVNA NATJECANJA

Ribolovna natjecanja predstavljaju vrlo važan čimbenik, kako u razvoju ribolovnog turizma tako i u njegovoj promidžbi na državnoj i međunarodnoj razini. Također je važno naglasiti da, osim sportsko-rekreativne uloge, imaju i razvojnu ulogu, jer u organizaciju uključuju i niz drugih pratećih aktivnosti u kojima sudjeluje lokalno stanovništvo. Pored toga, ribolovna natjecanja povezuju ugostiteljsku i smještajnu ponudu te tako dodatno valoriziraju prednosti ruralnog područja Karlovačke županije i otvaraju mogućnost daljnjeg razvoja i jačanja cjelokupne turističke ponude.

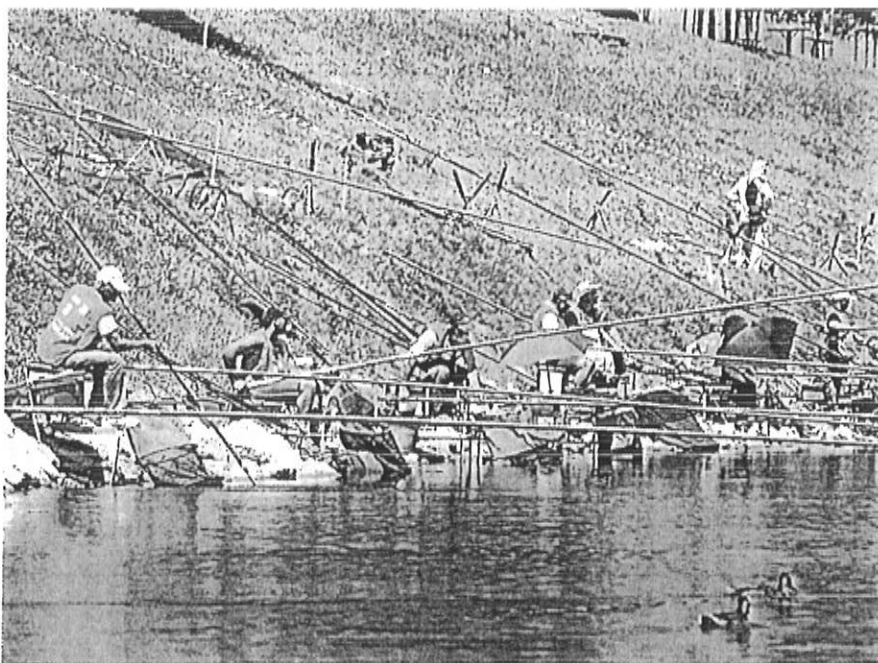
Kako bi na što kvalitetniji način bio prikazan trud ribolovnih udruga na razvoju sportsko-turističkih aktivnosti kroz organizaciju ili sudjelovanja u natjecanjima u sportskom ribolovu, natjecanja su razvrstana prema organizatorima/natjecateljima (sportskim udrugama) te tablično prikazana.

Tablica 13: Natjecanja sportsko ribolovnih udruga Karlovačke županije

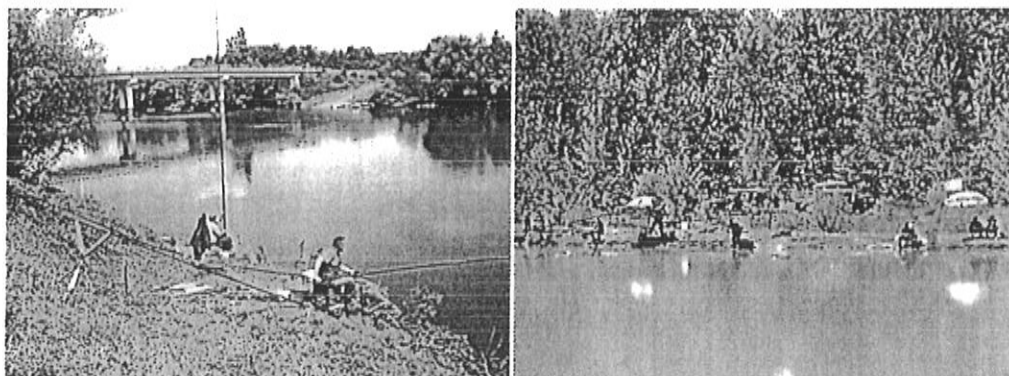
R. Br.	Ribolovna udruga	Naziv natjecanja/disciplina
1.	KŠR "Korana" Karlovac	<ol style="list-style-type: none">1. Međunarodni carp cup – šaranski kupovi na Velikom jezeru Šumbar2. Feeder master cup – natjecanje u ribolovu feeder tehnikom na rijeci Kupi3. Memorijalni Kup Ž. Miletić – Žuti - natjecanje parova u disciplini lov ribe udicom na plovak4. Klupska natjecanja5. Kup grada Karlovca – natjecanje u disciplini lov ribe udicom na plovak6. Mala škola ribolova7. Liga kadeta i juniora ŠRSŽK8. HŠRS U-23 – Prvenstvo Hrvatskog športsko ribolovnog saveza u disciplini lov ribe udicom na plovak
2.	KŠR "Mrežnica" Duga Resa	<ol style="list-style-type: none">1. Zimska šćukijada - lov šćuke - parovi2. Proljetno šaranaško druženje - lov šarana - parovi3. Proljetni špin kup - spin šćuke - pojedinačno4. Kup grada Duge Rese - lov ribe udicom na plovak - ekipno5. Ljetno šaranaško druženje - lov šarana - parovi6. Somijada - lov soma - parovi7. Sunčanica kup - lov sunčanice - parovi8. Klupsko izborna natjecanje - lov ribe udicom na plovak - pojedinačno9. Memorijalni kup "Tomislav Čubrić – Tomo" - lov ribe udicom na plovak - pojedinačno10. Memorijalni kup "Josip Vinski" – lov ribe udicom na plovak - parovi11. Jesensko šaranaško druženje - lov šarana - parovi12. Jesenski špin kup - spin šćuke - pojedinačno13. Šćukijada

		14. Lov štuke - parovi
3.	ŠRD "OZALJ" Ozalj	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kup ŠRSKŽ – lov ribe udicom na plovak 2. Natjecanja Zone Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije 3. Županijska liga – ekipno seniori, pojedinačno juniori i kadeti – lov ribe udicom na plovak 4. Prvenstvo Hrvatske za mladež – lov ribe udicom na plovak 5. Dva društvena natjecanja za sve kategorije – lov ribe udicom na plovak 6. Kupovi gradova: Jastrebarsko, Metlika, Črnomelj – seniori
4.	ŠRD "OGULIN" Ogulin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hrvatska mušičarska liga – lov ribe umjetnim mamcem 2. Spin liga 3. Casting liga – natjecanje u bacačkoj disciplini 4. Županijska liga 5. Društvena natjecanja
5.	ŠRD "SLUNJČICA" Slunj	<ol style="list-style-type: none"> 1. Društveno natjecanje za sve kategorije ribiča u disciplini lov ribe udicom na plovak 2. Kolo Županijske lige "Kup grada Slunja" u disciplini lov ribe udicom na plovak 3. Kolo Županijske lige u disciplini lov ribe udicom na plovak za juniore i kadete 4. Memorijalni kup "Dragutin Jurašin" na rijeci Slunjčici, u lovu pastrve na umjetni mamac
6.	ŠRK "ŠTUKA" Lasinja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kolo županijske lige Kup općine Lasinja u disciplini lov ribe udicom na plovak 2. Memorijalni kup "Sergio Furlan" u disciplini lov ribe udicom na plovak za parove 3. Klupska natjecanja po kategorijama 4. Mala škola ribolova
7.	ŠRD "Draganić" Draganić	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kup Općine Draganić (sve kategorije) 2. Tradicionalno natjecanje "Kak' su lovili naši stari" (sve kategorije) 3. Društvena natjecanja (sve kategorije) 4. Županijska liga – juniori, kadeti 5. UHVIDR TŽV Gredelj

Izvor: Obrada autora

Sportsko ribolovno natjecanje na rijeci Kupi (fotoarhiva: Željko Capan)

Natjecanje na rijeci Kupi (fotoarhiva: Mladen Potesak)

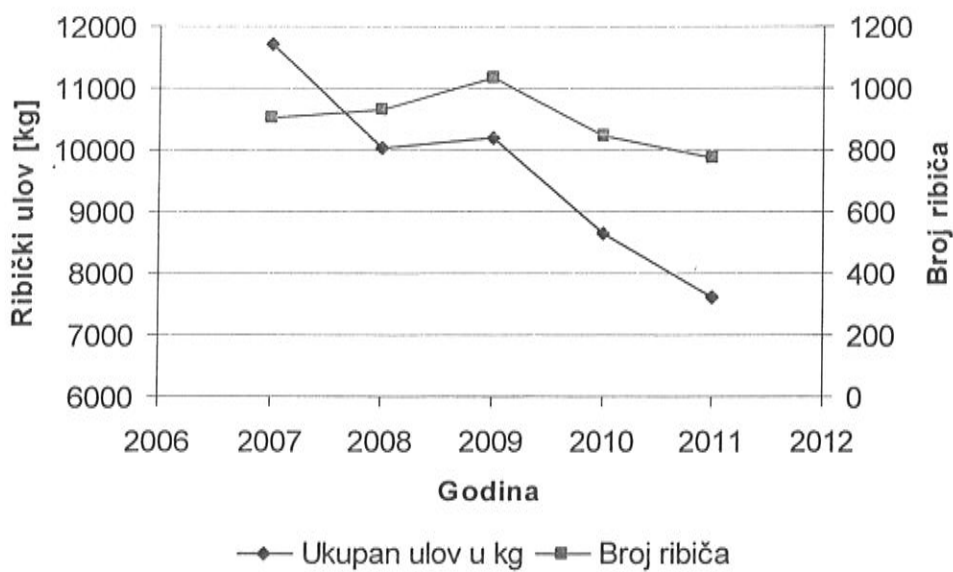
Analiza ulova sportskih ribolovaca KŠR-a "Korana" Karlovac od 2007. do 2011. godine

Ovim istraživanjem obuhvaćena je ribolovna zona KŠR "Korana" Karlovac. Također, istraživanjem je obuhvaćeno pet ribljih porodica, među kojima se nalazi 14 ribljih vrsta i bijela riba (ostale vrste). Podaci o ribičkom ulovu kao i podaci o broju ribiča za razdoblje od 2007. do 2011. godine prikupljeni su od ovlaštenika ribolovnog prava.

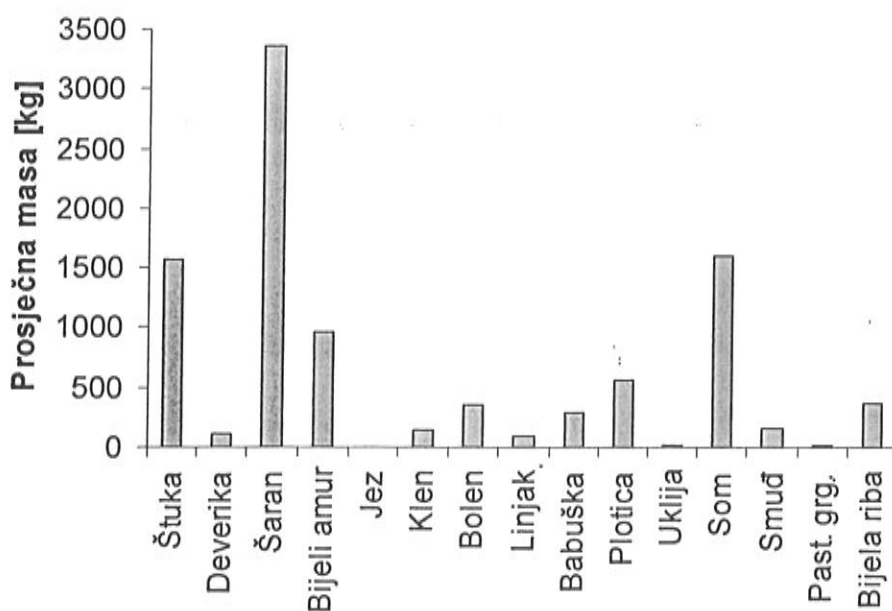
Grafički prikaz 1 prikazuje ribički ulov u odnosu na broj ribiča tijekom istraživanog perioda. Prosječan godišnji broj ribiča iznosio je 898, a prosječan godišnji ulov ribe 9636 kg. Najviše ribičkih dozvola prodano je 2009. godine (1035), kad je ulovljeno 10 191 kg ribe, a najmanje 2011. godine (777), kad je ulovljeno 7601 kg ribe. Prikazom podataka na ovaj način vidi se simetrična krivulja za razdoblje od 2008. do 2011. godine. Međutim, 2007. godine podaci očito nisu relevantni, jer se presijecaju. To ukazuje da ribiči u nekom trenutku nisu kvalitetno iskazivali ulov u ribolovnim knjižicama. Evidentno

je da se to dogodilo 2007. Godine, dok su ostali podaci vjerodostojniji. U razdoblju od 2008. do 2011. godine ovaj grafički prikaz ukazuje da riba nije prelovljena.

Grafički prikaz 1: Ukupan ribički ulov i broj ribiča po godini

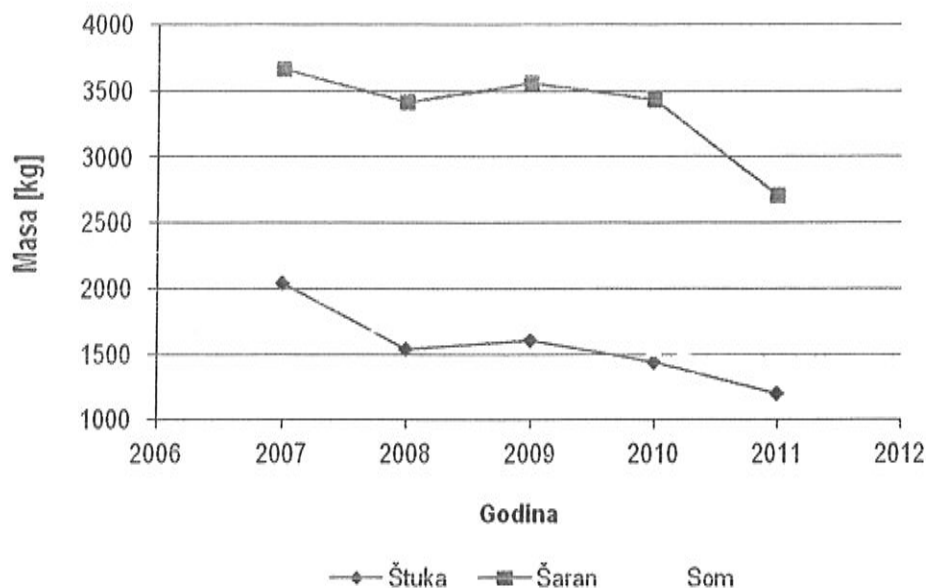

Najčešće lovljene riblje vrste su šaran (*Cyprinus carpio*), som (*Silurus glanis*), štika (*Esox lucius*), bijeli amur (*Ctenopharyngodon idella*) i plotica (*Rutilus pigus*) (Grafički prikaz 2).

Grafički prikaz 2: Prosječna masa po vrstama ukupnog ulova od 2007. do 2011. godine

Prikazom mase ulova štuke, šarana i soma razvidno je da je ulov šarana drastično pao, dok je kod štuke i soma taj pad manji. Također, ulov šarana više je nego dvostruko veći od ulova ostale dvije vrste, što ide u prilog popularnosti šaranskog ribolova (Grafički prikaz 3).

Grafički prikaz 3: Ukupna masa štuke, šarana i soma ulovljenih od 2007. do 2011. godine

Koeficijent varijabilnosti (CV) za soma (*Silurus glanis*) iznosi 9,37 %, a za šarana (*Cyprinus carpio*) 11,28 % što pokazuje relativno stabilan ulov tijekom godina. Iznimno visok koeficijent varijabilnosti dobiven je za jeza (*Leuciscus idus*) i iznosi 165,91 % zbog relativno visokog ulova u 2007. godini od 26 kg i potpunog izostanka u ulovu posljednje godine.

Tablica 14: Deskriptivna statistika ulova riba od 2007. do 2011. godine (modificirano prema Šprem i sur., 2011.)

Vrste	$m_{\text{srednja}} \pm SD$ (kg)	min (kg)	maks (kg)	CV (%)
Štuka	1565,81 ± 307,42	1202,28	2043,90	19,63
Deverika	116,69 ± 37,15	77,20	160,70	31,84
Šaran	3358,21 ± 378,64	2706,55	3669,80	11,28
Bijeli amur	956,22 ± 217,46	684,72	1150,35	22,74
Jez	7,48 ± 12,41	0,00	26,00	165,91

Klen	142,08 ± 23,46	104,60	160,50	16,51
Bolen	355,34 ± 163,46	209,75	588,81	46,00
Linjak	92,45 ± 38,52	56,95	151,20	41,67
Babuška	291,20 ± 123,77	137,50	423,70	42,50
Plotica	565,96 ± 210,47	365,90	871,80	37,19
Uklija	21,98 ± 18,51	7,50	53,80	84,21
Som	1598,33 ± 149,70	1363,16	1720,47	9,37
Smuđ	155,05 ± 57,54	66,55	222,50	37,11
Pastrvski grgeč	19,90 ± 11,19	9,80	38,25	56,23
Bijela riba	361,01 ± 145,05	243,40	606,25	40,18

Izvor: obrada autora

ODRŽIV NAČIN RIBOLOVA – "ULOVI I PUSTI"⁴⁴

U zapadnoj Europi pojedini, nekad zaostali krajevi, doživljavaju procvat uz ribolovni turizam⁴⁵. Tako je u posljednjih pet godina 10,6 milijuna Amerikanaca barem jednom lovilo van Amerike⁴⁶. Zasiurno je i puštanje ulovljenih riba popraćeno zaštitarsko-ekološkim marketingom doprinijelo popularizaciji destinacija s trofejnim kategorijama sportsko atraktivnih vrsta riba.

Kod "ulovi i pusti" sportskog ribolova, riba se ulovi, a zatim živa natrag pusti u vodu. Spomenuti ribolov kreće od zakonom određenog obaveznog puštanja zaštićenih veličina i vrsta do svojevrijednog puštanja, gdje je ulovljena riba mogla biti zadržana⁴⁷. Mnogi ribiči puštaju ulovljenu ribu, jer su ribolovni resursi ograničeni uz kontinuirano povećavanje ribolovnog napora⁴⁸.

⁴⁴ Jakšić, Goran (2012.)

⁴⁵ Mrakovčić, M.; Brigić, A.; Buj L.; Čaleta, M.; Mustafić, P.; Zanella, D. 2006. *Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske*. Ministarstvo kulture. Zagreb. 253.

⁴⁶ Nelson, R.; Southwick, R. 2011. Factors that motivate destination choice by international anglers. *Book of Abstracts*. 6th World recreational Fishing Conference 1-4 August 2011. Berlin. Germany. 194.

⁴⁷ Europska savjetodavna komisija za kopneni ribolov, 2008.

⁴⁸ Wilde, G.R. 2002. *Estimation of catch and release fishing mortality and its sampling variance*. 3rd World recreational Fishing Conference, 21-24 May 2002. Northern Territory, Australia.

Mladica (*Hucho hucho*) ulovljena na umjetni mamac i puštena
(fotoarhiva: Goran Jakšić)

Ako je ulovljena riba teško ozlijeđena, ne pušta se natrag u vodu. Također, kada se pretpostavlja da su šanse za preživljavanjem nakon puštanja niske, na primjer za neke vrste naročito visoka ili niska temperatura vode, treba izbjegavati puštanje ribe⁴⁹.

Organizacija sportskog ribolova "ulovi i pusti" na vodama stajaćicama pretpostavlja manji ukupni nasad po jedinici površine, ali znatno krupnije ribe trofejne vrijednosti i dobre lovnosti. Najčešće vrste u ovakvom sustavu ribolova su šaran i amur. Neupitno je da se tijekom ribolovne sezone ista riba lovi i po nekoliko puta⁵⁰.

Som (*Silurus glanis*) ulovljen i pušten (fotoarhiva: Goran Jakšić)

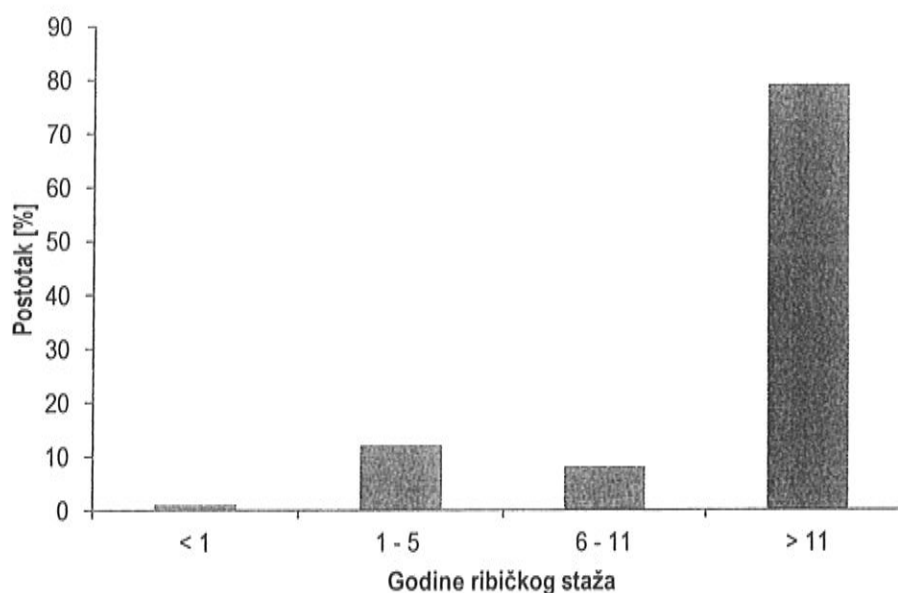
⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Safner, R.; Treer, T.; Aničić, I.; Piria, M. 2000. Mogućnost poslovanja malih obiteljskih ribnjaka. *Ribarstvo* 58. (2). 55-62.

Analiza anketnog upitnika

U uzorku od 100 anketiranih ribiča većina je starija od 30 godina. Od ukupnog broja ribiča 70 % ih ima srednjoškolsko obrazovanje. Većina vidi koristi od puštene ribe, odnosno 87 % ih smatra da je puštena riba dobrobit za riblji fond, ali njih 11 % smatra da većina puštene ribe ugine. Također, samo 7 % smatra da je potrebno uzeti svu ribu da bi ribolov bio uspješan, a 71 % ispitanika ima pribor za pravilno puštanje ribe (Tablica 15).

Anketa pokazuje da 79 % ribiča prakticira sportsko-rekreacijski ribolov više od 11 godina (Grafički prikaz 4), od kojih 69 % ispitanika ima veće zadovoljstvo u puštanju nego uzimanju ribe (Grafički prikaz 5).

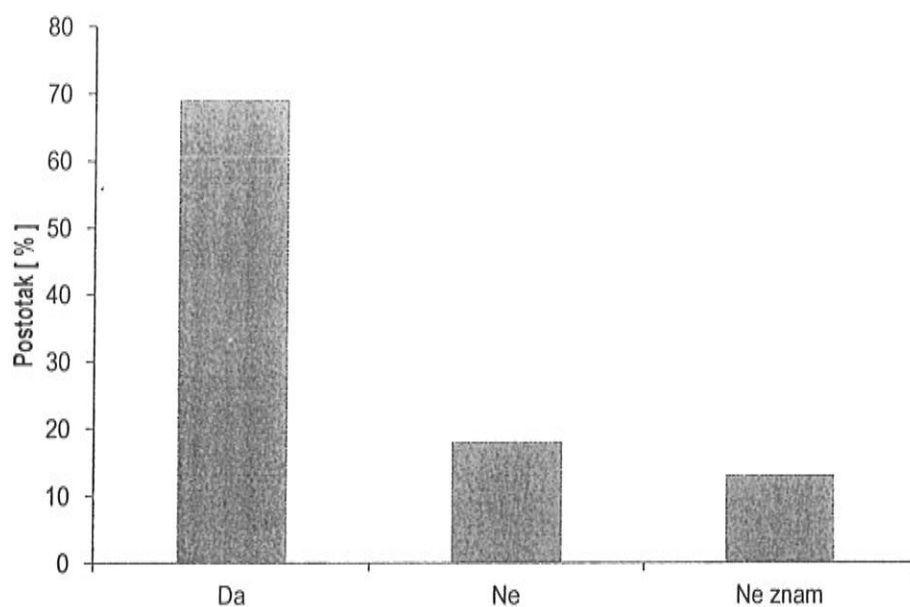

Grafički prikaz 4: Postotak broja ribiča kao funkcija godina ribičkog staža

Tablica 15: Rezultati analitičke obrade ankete na temelju odgovora rekreacijskih ribiča ribolovne zone KŠR "Korana" Karlovac (modificirano prema Arlinghaus i sur., 2007.; Matulić i sur., 2010.)

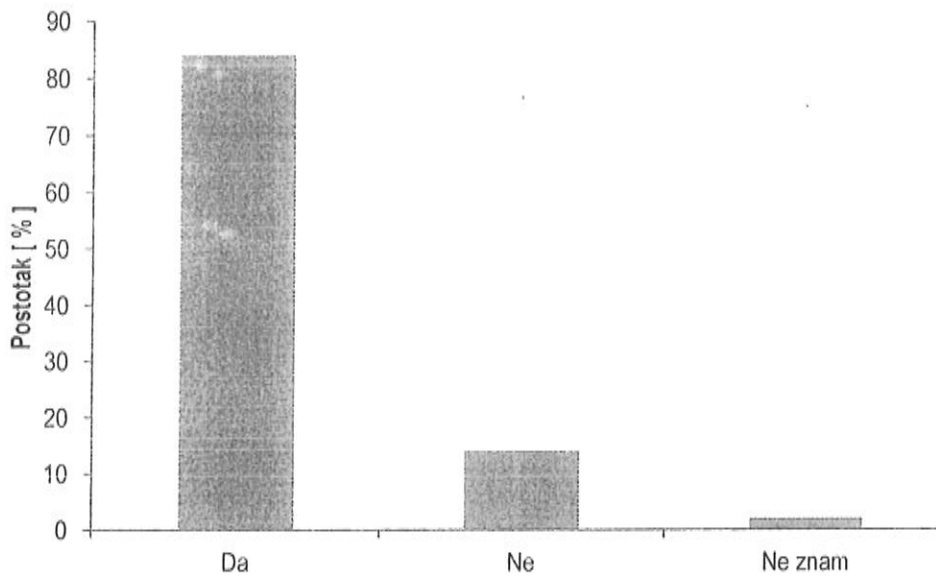
R. broj	Pitanje	Odgovor	n	%
1.	Koliko imate godina?	< 15	3	3
		15-30	20	20
		> 30	77	77
2.	Koliko ste godina ribič?	< 1	1	1
		1-5	12	12
		6-11	8	8
		> 11	79	79
3.	Koja je vaša stručna sprema?	OŠ	8	8
		SŠ	70	70
		VŠS, VSS	22	22
4.	Vidite li koristi od puštene ribe?	Da	82	82
		Ne	14	14
		Ne znam	4	4
5.	Mislite li da je puštena riba dobrobit za riblji fond?	Da	87	87
		Ne	9	9
		Ne znam	4	4
6.	Mislite li da većina puštene ribe uquine?	Da	11	11
		Ne	80	80
		Ne znam	9	9
7.	Smatrate li da je veće zadovoljstvo pustiti ribu nego uzeti je?	Da	69	69
		Ne	18	18
		Ne znam	13	13
8.	Smatrate li da je potrebno uzeti svu ribu da biste imali uspješan ribolov?	Da	7	7
		Ne	88	88
		Ne znam	5	5
9.	Imate li pribor za pravilno puštanje ribe?	Da	71	71
		Ne	24	24
		Ne znam	5	5
10.	Poznajete li odgovarajuće ulovi i pusti tehnike?	Da	84	84
		Ne	14	14
		Ne znam	2	2

11.	Mislite li da će se u vremenu povećavati broj ulovi i pusti ribiča na našim vodama?	Da	62	62
		Ne	22	22
		Ne znam	16	16

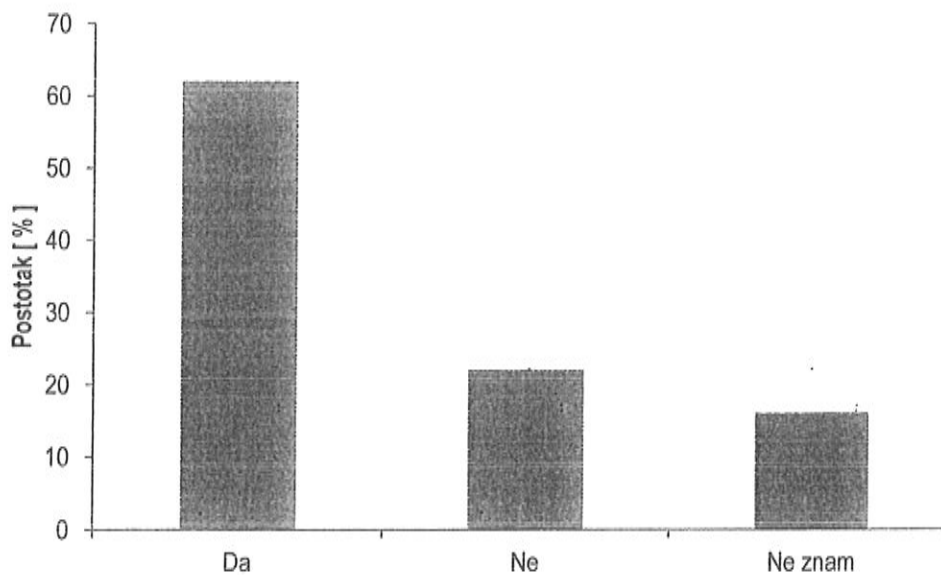
Grafički prikaz 5: Postotak broja ribiča kao funkcija većeg zadovoljstva uslijed puštanja nego uzimanja ribe

Da poznaje odgovarajuće "ulovi i pusti" tehnike tvrdi 84 % ispitanika (Grafički prikaz 6).

Grafički prikaz 6: Postotak broja ribiča kao funkcija poznavanja "ulovi i pusti" tehnika

Povećanje broja "ulovi i pusti" ribiča u vremenu na našim vodama pozitivno ocjenjuje 62 % ispitanika, što daje ribolovnoj udruzi prostor da razmišlja o mogućnostima povećanja površina na kojima se prakticira "ulovi i pusti" način ribolova (Grafički prikaz 7).

Grafički prikaz 7: Postotak broja ribiča kao funkcija mišljenja o povećanju u vremenu broja "ulovi i pusti" ribiča na našim vodama

Primjer dobre prakse:

Na čitavom području velikog jezera kompleksa Šumbar određen je ribolov "ulovi i pusti" za šarana (*Cyprinus carpio*) i bijelog amura (*Ctenopharyngodon idella*) svih dobnih kategorija. Značajni odaziv ribolovaca posjetitelja velikog jezera kompleksa Šumbar, za petogodišnje razdoblje od 37 315 ribolovnih dana, ukazuje na opravdanost propisanog načina ribolova "ulovi i pusti" na dijelu ribolovne zone ovlaštenika ribolovnog prava.

3.6. OČUVANJE PRIRODE I ZAŠTITA OKOLIŠA

Ribolovne udruge provode radne akcije tijekom kojih se uređuje okoliš voda te ribolovnih mjesta. Radne akcije također uključuju i obilaske i zaštitu voda u suradnji s ribočuvarskom službom. Djelovanjem usmjerenim na zaštitu i očuvanje okoliša, ribolovci predstavljaju značajan faktor u širenju ekološke svijesti na lokalno stanovništvo. Nerijetko su upravo ribolovci ti koji prvi uoče zagađenja⁵¹, a svojim djelovanjem na uređenju zapuštenih dijelova okoliša pridonose njegovoj revitalizaciji. Kako bi očuvali okoliš, nerijetko surađuju s lokalnim stanovništvom, roniocima, raznim civilnim udrugama, policijom, vatrogascima i predstavnicima lokalne vlasti. Također je važno spomenuti i sudjelovanje Instituta "Ruđer Bošković" u istraživanju procesa i stanja u vodenim sustavima, te ekološka istraživanja Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Ribočuvarska služba

Prema Pravilniku o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu⁵², ovlaštenik ribolovnog prava može imenovati za ribočuvara osobu koja je starija od 18 godina i ima položen ribočuvarski ispit. Potrebne edukacije za nove ribočuvare uključene su u godišnje planove ribolovnih udruga, a način obnašanja ribočuvarske službe propisan je Pravilnikom o ribočuvarskoj službi⁵³.

Mjere zaštite i održivog gospodarenja ribolovnim zonama uključuju:

- organizaciju ribočuvarske službe (broj ribočuvara s osnovnim planom čuvanja voda, opseg područja djelovanja ribočuvarske službe i broj izlazaka za svaku ribolovnu vodu i plan edukacije ribočuvara);
- praćenje incidentalnog onečišćenja voda, oboljenja, neobičnog ponašanja ribe i ugibanja ribe, kao i osnovne upute o načinu uzorkovanja vode, mjerenju kisika, te načinu uzimanja uzoraka ribe i slanja na pretrage (transport).

Mjere zaštite posebnih staništa uključuju:

- popis posebnih staništa, uz prilog dokumenta o proglašenju, koja se nalaze na pojedinom ribolovnom području i/ili ribolovnoj zoni za koju se izrađuje gospodarska osnova;
- posebne mjere zaštite posebnih staništa.

Na temelju podataka dobivenih od ribolovnih udruga može se zaključiti kako je broj ribočuvara, koji pokrivaju ribolovne zone, mali u odnosu na površine ribolovnih zona koje pokrivaju. Također, rad ribočuvara zasniva se isključivo na volonterskoj bazi, te se da zaključiti kako su promjene u tom segmentu nužne, što bi se ponajprije trebalo ogledati u povećanju broja ribočuvara po ribolovnoj zoni.

⁵¹ Za nadzor nad onečišćenjima većeg intenziteta, sukladno odredbama Zakona o vodama, mjerodavna je županijska vodopravna inspekcija.

⁵² Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, NN 82/05, 1/06, 139/06 i 52/10.

⁵³ Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, NN 187/03.

3.7. SLATKOVODNA AKVAKULTURA

Ribolov je, uz lov i skupljanje biljaka, djelatnost, sasvim sigurno, stara kao i čovjek sam. Razvijao se zajedno s proširenjem njegovih spoznaja, a na isti način kako kultiviranjem toplokrvnih životinja i biljaka nastaju stočarstvo i poljoprivreda, uzgojem riba i drugih vodenih organizama pojavljuje se značajna aktivnost – akvakultura⁵⁴.

Uzgoj slatkovodnih vrsta ribe (slatkovodna akvakultura) obavlja se u Republici Hrvatskoj na dva načina: kao uzgoj toplovodnih (šaranskih) vrsta i uzgoj hladnovodnih (pastrvskih) vrsta. Slatkovodnom akvakulturom na području Karlovačke županije bavi se šest ovlaštenika povlastice za akvakulturu, koji su kao pravne ili fizičke osobe registrirani za obavljanje djelatnosti slatkovodnog uzgoja. Uzgoj šaranskih vrsta većinom podrazumijeva kontrolirani uzgoj šarana (*Cyprinus carpio*) u monokulturi ili polikulturi s drugim vrstama, od kojih su najzastupljenije bijeli amur (*Ctenopharyngodon idella*), sivi glavaš (*Hypophthalmichthys nobilis*), bijeli glavaš (*Hypophthalmichthys molitrix*), som (*Silurus glanis*), smuč (*Stizostedion lucioperca*), štika (*Esox lucius*) i linjak (*Tinca tinca*). Proizvodnja je u najvećoj mjeri poluintenzivna, a proizvodni ciklus u pravilu traje tri godine. Hladnovodni uzgoj se prvenstveno odnosi na uzgoj kalifornijske pastreve (*Oncorhynchus mykiss*), a tek manjim dijelom proizvodnju potočne pastreve (*Salmo trutta m. fario*), s proizvodnim ciklusom od oko dvije godine⁵⁵. Važno je napomenuti da osim direktnog zapošljavanja djelatnost akvakulture također utječe na razvoj niza pratećih djelatnosti.

Uzgajivači slatkovodne ribe⁵⁶ u Karlovačkoj županiji su sljedeći:

Toplovodni (šaranski) ribnjaci:

Ribnjaci Kupa d.o.o., Mrzljaki 108, 47201 Draganić.

Hladnovodni (pastrvski) ribnjaci:

1. BIOP d.o.o. Ul. B. Frankopana 5, 47300 Ogulin
2. Braniteljska zadruga "KLEK", Vitunj 74/A, 47300 Ogulin
3. HEP Proizvodnja d.o.o. PE HE "Zapad", HE "Gojak", Ribogojilište Vitunj, Vitunj Josipa bana Jelačića 4/A, 47300 Ogulin
4. LIKA PROMET d.o.o., Prve gardijske brigade 2, 47304 Plaški
5. Obrt za uzgoj slatkovodne ribe "RIBNJAK VRNJIKA", Kunić bb 47304 Plaški.

Gospodarski ribolov u dijelu opskrbe tržišta slatkovodnom ribom koja je izvan uzgojnog asortimana, kao i sportski ribolov u dijelu obogaćivanja turističke ponude, mogu doprinijeti razvoju ruralnog

⁵⁴ Treer T.; Safner, R.; Aničić, I.; Lovrinov, M. 1995. *Ribarstvo*. Nakladni zavod Globus. Zagreb. 463.

⁵⁵ Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za ribarstvo, 2012.

⁵⁶ Svi uzgajivači ribe i drugih vodenih organizama koji temeljem Zakona o morskome ribarstvu i Zakona o slatkovodnom ribarstvu imaju važeću povlasticu za uzgoj nalaze se u registru Ministarstva.

prostora, kao i osiguravanju radnih mjesta u ribolovu, preradi ribe ili popratnim turističkim sadržajima, te u očuvanju tradicionalnih, kulturoloških, ekoloških i etnoloških vrijednosti.⁵⁷

Pravne osobe registrirane za **slatkovodnu akvakulturu i/ili otkup i distribuciju svježe ribe te preradu i konzerviranje** u Karlovačkoj županiji su sljedeće:

1. PRO FISH d.o.o. Kunići 58/A, 47304 Plaški (gospodarenje ribama slatkih voda);
2. MEDUZA d.o.o. Mirka Bogovića 3, 47000 Karlovac (otkup i distribucija svježe ribe);
3. MARK RIBE j.d.o.o. Mala Švarča 61, 47000 Karlovac (prerada i konzerviranje riba, rakova i školjki).

Na državnoj razini predviđa se u narednom razdoblju značajne aktivnosti usmjeriti prema registraciji brojnih malih ribnjaka koji se nalaze u okviru obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, koja se kao takva u RH pojavljuju tek u nekoliko zadnjih godina. Takvi ribnjaci imaju komparativnih prednosti u smislu dodatnog potencijala razvoja slatkovodne akvakulture, a posebice u kontekstu doprinosa seoskom (ruralnom) turizmu. Procedure kojima se stječe pravo na uzgoj riba i drugih vodenih organizama podrazumijevaju usklađenost s prostorno-planskom dokumentacijom na regionalnoj i lokalnoj razini te prolaze kroz postupak procjene prihvatljivosti zahvata na okoliš. Djelatnost uzgoja ribe i drugih vodenih organizama mora se odvijati sukladno uvjetima definiranim u postupku odobravanja djelatnosti, a koji uključuju i praćenje ekoloških pokazatelja.⁵⁸

Toplovodna (šaranska) uzgajališta predstavljaju područja velike prirodne vrijednosti, te su proglašena dijelom ekološke mreže Europske unije NATURA 2000 (Uredba o ekološkoj mreži, NN 124/2013). Šaranska uzgajališta su izuzetno važna za očuvanje biološke raznolikosti. Obavljanje proizvodnje na šaranskim uzgajalištima može biti vezano uz očuvanje brojnih vrsta ptica koje na uzgajalištima povremeno ili stalno borave. Kroz aktivnosti koje doprinose očuvanju biološke raznolikosti, uz istovremenu održivost same proizvodnje, moguće je ostvariti dodatnu vrijednost krajnjeg proizvoda te diversificirati aktivnosti na samom uzgajalištu (promatranje ptica, fotosafari, edukacije i sl.), a što je posebice značajno u segmentu ruralnog razvoja.⁵⁹

Tablica 16: Broj ribnjaka za uzgoj hladnovodnih i toplovodnih vrsta prema županijama

ŽUPANIJA	Br. ribnjaka za uzgoj hladnovodnih vrsta	Br. ribnjaka za uzgoj toplovodnih vrsta
ŠIBENSKO-KNINSKA	1	-
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	-	7
BRODSKO-POSAVSKA	-	2
GRAD ZAGREB	1	-
KARLOVAČKA	6	1
KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	-	2
LIČKO SENJSKA	2	-
MEĐIMURSKA	2	-

⁵⁷ Nacionalni strateški plan razvoja ribarstva 2013.

⁵⁸ Nacionalni strateški plan razvoja akvakulture za razdoblje 2014.-2020.

⁵⁹ Ibid.

OSJEČKO BARANJSKA	-	8
POŽEŠKO-SLAVONSKA	1	1
PRIMORSKO-GORANSKA	4	-
SISAČKO-MOSLAVAČKA	-	1
SPLITSKO-DALMATINSKA	4	-
VARAŽDINSKA	3	1
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	-	1
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	-	1
ZADARSKA	1	-
ZAGREBAČKA	4	3
Ukupno		

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede – Uprava ribarstva, 2012.

Analiza lokacija slatkovodnih uzgajališta prema županijama (Tablica 16), pokazuje da se **od 27 lokacija uzgoja hladnovodnih vrsta, najviše nalazi u Karlovačkoj županiji (6)**, nakon čega slijede s četiri uzgajališta Zagrebačka, Splitsko-dalmatinska i Primorsko-goranska županija. Tri hladnovodna ribnjaka ima Varaždinska županija. Po dva ribnjaka imaju Ličko-senjska te Međimurska županija, te jedan Šibensko-kninska, Zadarska i županija Grad Zagreb. Analizom lokacija za uzgoj toplovodnih vrsta prema županijama, utvrđeno je kako se najviše (8) takvih ribnjaka nalazi u Osječko-baranjskoj županiji, nakon čega slijedi Bjelovarsko-bilogorska županija (7). U Zagrebačkoj županiji se nalaze tri toplovodna ribnjaka, dok se u Brodsko-posavskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji nalaze dva ribnjaka. U ostalim navedenim županijama se nalazi po jedan toplovodni ribnjak.

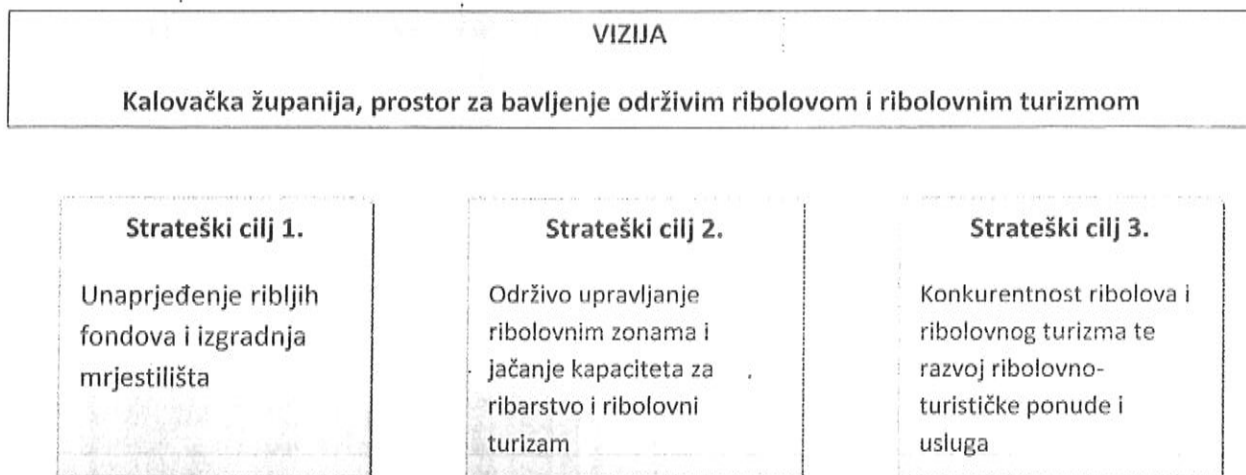
4. SWOT ANALIZA RIBOLOVNOG TURIZMA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Povoljan geoprometni položaj Karlovačke županije - Prirodne ljepote - Bogatstvo vodenih površina - Bogatstvo flore i faune - Visoka kakvoća vode; čiste rijeke i postojanje povoljnih okolišnih uvjeta - Prirodna i umjetna mrijestilišta - Ribolovne škole - Turistička infrastruktura; hoteli, privatni smještaj; agencije - Pristupačnost rijekama i jezerima; dolazak automobilom do određenih pozicija na vodama - Dobra suradnja policije s ribičima i ribočuvarima, suradnja sa sudom - Postojeća turistička infrastruktura - Riblji fond; vode se poribljavaju po gospodarskoj osnovi i planu gospodarenja - Broj "ulovi i pusti" revira - Ekološka istraživanja Instituta "Ruđer Bošković", Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu - Postojanje sustava odvodnje grada Karlovca s kojeg sve odlazi na pročištač - Suradnja između udruga i pojedinaca - Stručni ljudi, ribočuvari - Poribljavanje prema planu gospodarenja iz prikupljenih sredstava Grada Karlovca i drugih donatora - Unutarnja politička podrška ribarstvu 	<ul style="list-style-type: none"> - Ne postoji sustav praćenja dolaska i boravka stranih ribolovaca - Nedovoljna suradnja s lokalnom turističkom zajednicom - Nedovoljan angažman turističke zajednice u svrhu promocije ribolovnog turizma - Nedovoljna stručnost u vođenju sportsko-ribolovnih klubova - Nedovoljna zainteresiranost mladih ribiča - Ribočuvarska služba organizirana na volonterskoj osnovi - Nedostatan broj ribočuvara za kontrolu velikog prostora - Krivolov - Loša suradnja ribiča i ribočuvara - Loša suradnja policije, ribočuvara i suda u nekim dijelovima Županije - Pregrađivanje rijeka zbog izgradnje hidroelektrana uzrokuje oscilacije visine i temperature vode koje nepovoljno utječu na razvoj riba, kao i ostalih životinja u rijekama i uz obale rijeka, na taj način su također onemogućene migracije riba u potrazi za hranom i staništem, kao i zbog mrijesta (primjerice hidroelektrana na rijeci Dobri kod Lešća) - Invazivne vrste riba i rakova - Slaba informiranost o ribarstvu; nedostatna medijska promidžba - Nedostatak licenciranih ribolovnih vodiča - Otpadne vode i odlagališta otpada uz obale rijeka - Otežan pristup određenim pozicijama na vodama - Starija dobna struktura članova ribolovnih udruga - Blage kazne za prekršitelje ribolovnih propisa - Štetni utjecaj velikog vranca (lat.

	<p><i>Phalacrocorax carbo</i>) i strogo zaštićene vidre na ihtiofaunu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slaba suradnja s ronionicima - Kanaliziranje rijeka i potoka - Neodržavanje obala rijeka; dabrovi - Minirana područja - Privatna zemljišta uz vodene površine - Riječni reviri u kojima je ribolov zabranjen - Zastarjela tehnologija u akvakulturi i preradi slatkovodne ribe - Nedovoljni kapaciteti mrijestilišta - Nedostatak brendiranja i promoviranja proizvoda ribarstva
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Broj ciprinidnih i salmonidnih rijeka i jezera - Suradnja s ribolovnim klubovima izvan RH; natjecanja - Organizacija seminara i predavanja - Organizacija natjecanja na svjetskoj razini - Članstvo u EU; fondovi koji u relativno velikom postotku pomažu grani ribarstva - Prijenos dobre prakse iz EU-a - Usklađivanje zakona i rada zakonodavnih službi te upravnih tijela - Mogućnosti zakonodavnih okvira uz europski trend o ribarstvu - Suradnja s ronilačkim, ekološkim i drugim udrugama i poticanje zajedničkih akcija - Vanjskopolitička podrška grani ribarstva - Ribolov uvršten u strateške županijske i državne dokumente i prepoznat kao potencijal za razvoj ruralnog područja i turizma - Osnaživanje lokalne zajednice kao pokretača socijalnog i ekonomskog razvoja ovog područja 	<ul style="list-style-type: none"> - Pad standarda - Opadanje broja članova u ribolovnim društvima - Zakoni; neusklađenost i česte promjene zakonskih propisa - Konkurencija - Kanaliziranje rijeka i potoka - Hidroelektrane; promjene u temperaturi vode onemogućuju mrijest - Zakonska regulativa vezana uz ribojedne ptice (veliki vranac) - Neriješeno pitanje naknade štete od ribojednih ptica u slatkovodnom ribarstvu - Štetno djelovanje dabra, zakonom zaštićene životinjske vrste - Prekomjeren rast predatora - Širenje bolesti i zaraza - Državni i županijski planovi izgradnje hidroelektrana - Nezainteresiranost malih i srednjih poduzetnika, proizvođača slatkovodne ribe i lokalnih ribiča za suradnju

Pripremljeno na temelju: Ocjene/analize stanja, dokumentacije, mišljenja dionika s održanog radnog sastanka 27. lipnja 2014.

5. VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI

Strategijom ribolovnog turizma Karlovačke županije, kao planskim dokumentom za razvoj ribolovnog turizma, određuju se strateški ciljevi kojima se, stvaranjem uvjeta za jačanje konkurentnosti i realizaciju razvojnih potencijala ribolovnog turizma, nastoji ostvariti održiv razvoj ruralnog prostora. Strateški ciljevi temelje se na Analizi/Ocjeni stanja razvoja i SWOT analizi ribarstva i ribolovnog turizma Karlovačke županije.

Strateški cilj 1.

Unaprjeđenje ribljih fondova i izgradnja mrijestilišta

Svrha je strateškog cilja 1. da se na ruralnom području Županije stvore uvjeti koji će omogućiti realizaciju ribolovno-turističkog potencijala. Posebno se naglašava potreba poticanja unaprjeđenja ribljih fondova i izgradnja mrijestilišta. Ostvarenje ovog cilja je usko povezano s edukacijom i poticanjem na učinkovito korištenje sredstava iz različitih izvora financiranja u skladu s definiranim prioritetima koji proizlaze iz ovog strateškog cilja.

Strateški cilj 2.

Održivo upravljanje ribolovnim zonama i jačanje kapaciteta za ribarstvo i ribolovni turizam

Održivo upravljanje ribolovnim zonama nužno je za jačanje kapaciteta u ribarstvu i ribolovnom turizmu, a sukladno zaključcima Ocjene/Analize stanja razvoja i SWOT analize, Županija svoj ruralni razvoj temelji i na razvoju ribolovnog turizma. Ostvarenje ovog cilja podrazumijeva razvoj održivih oblika ribolovnog turizma, organiziranje i povezivanje stručnih osoba s predstavnicima civilnog i gospodarskog sektora te osnivanje pravnih tijela. Multisektorski pristup i suradnja pretpostavke su učinkovitijeg razvoja i korištenja potencijala ribolovnog turizma. Realizacija 2. strateškog cilja

pridonijela bi učinkovitijem korištenju sredstava iz EU-a i domaćih izvora financiranja te posljedično tome, povećanoj razini zapošljavanja i samozapošljavanja i jačanju kapaciteta ribolovnog turizma.

Strateški cilj 3.

Konkurentnost ribolova i ribolovnog turizma te razvoj ribolovno-turističke ponude i usluga

Konkurentnost ribolova i ribolovnog turizma podrazumijeva unaprjeđenje popratnih aktivnosti vezanih uz promociju ribolova i ribolovnog turizma i kontinuirano unaprjeđenje ribolovno-turističke ponude i usluga. Pretpostavka za ostvarenje ovog cilja je poticanje, organiziranje i uključivanje ugostiteljskog sektora i OPG-ova, kao ključnih dionika, u proces razvoja ribolovnog turizma i posljedično, jačanje gospodarstva.

6. PRIORITETI I MJERE

Strateški cilj 1. Unaprjeđenje ribljih fondova i izgradnja mrijestilišta

PRIORITETI	MJERE
1. Povećanje ribljih fondova slatkovodnih staništa	<ol style="list-style-type: none"> Očuvanje prirodnih mrijestilišta slatkovodnih ribljih vrsta iz porodica bakalara, grgeča, pastrva, lipljena, somova, šarana i štuka Poticanje izgradnje umjetnih mrijestilišta slatkovodnih ribljih vrsta iz porodica bakalara, grgeča, lipljena, pastrva, somova, šarana i štuka Poribljavanje slatkovodnih staništa prema ribolovno-gospodarskoj osnovi i planu gospodarenja Jačanje ribočuvarske službe u svrhu očuvanja slatkovodnih staništa Edukacija članova klubova sportskih ribolovaca o očuvanju slatkovodnih staništa

Strateški cilj 2. Održivo upravljanje ribolovnim zonama i jačanje kapaciteta za ribarstvo i ribolovni turizam

PRIORITETI	MJERE
1. Bavljenje održivim ribolovnim turizmom u skladu s europskim smjernicama zaštite prirode i okoliša	<ol style="list-style-type: none"> Organiziranje i poticanje održivih načina ribolova kao što su ribolov na plovak, ribolov umjetnim mamcem i šaranski ribolov Organiziranje ribolovnih natjecanja Uspostavljanje "ulovi-pusti" revira na rijekama i jezerima Uspostavljanje riječnih revira na kojima nije dozvoljen ribolov
2. Produkcija stručnih i znanstvenih kadrova za bavljenje ribarstvom i ribolovnim turizmom	<ol style="list-style-type: none"> Organiziranje stručnih i znanstvenih simpozija na temu unaprjeđenja ribarstva i ribolovnog turizma Osnivanje institucija, ustanova i drugih oblika pravnih tijela u svrhu razvoja ribarstva i ribolovnog turizma Uključivanje stručnjaka i znanstvenika, institucija i organizacija u svrhu unaprjeđenja ribarstva i ribolovnog turizma Poticanje na zapošljavanje/samozapošljavanje u ribarstvu i ribolovnom turizmu Apliciranje na europske fondove za jačanje kapaciteta u ribarstvu i ribolovnom turizmu
3. Razvoj slatkovodne akvakulture i	<ol style="list-style-type: none"> Modernizacija i rekonstrukcija postojećih te otvaranje novih uzgajališta

ulaganje u nove tehnologije

Strateški cilj 3. Konkurentnost ribolova i ribolovnog turizma te razvoj ribolovno-turističke ponude i usluga

PRIORITETI	MJERE
1. Unaprjeđenje popratnih aktivnosti vezanih uz promociju ribarstva i ribolovnog turizma	1. Organiziranje sajмова ribolova
	2. Izrada promotivnog materijala vezanog uz ponudu ribolovnog turizma
2. Poticanje razvoja i unaprjeđenja ugostiteljsko-turističke ponude i usluga	1. Organiziranje, umrežavanje i promocija eno i gastro ponude vezane uz riblje specijalitete
	2. Poticanje na preradu i plasman ribe
	3. Izgradnja i opremanje prostora za preradu i plasman ribe
	4. Jačanje smještajnog kapaciteta u svrhu razvoja ribolovnog turizma
	5. Uređenje okoliša uz rijeke i jezera u svrhu razvoja ribolovnog turizma
	6. Uključivanje OPG-ova u ribolovni turizam
	7. Izgradnja infrastrukture za promatranje ptica i ostalih životinjskih vrsta

7. DODACI

Dodatak 1. AKCIJSKI PLAN – Ribolovni turizam Karlovačke županije

Ovom Strategijom uvrđuje se vizija Karlovačke županije kao prostora za bavljenje održivim ribolovom i ribolovnim turizmom. Prioriteti i mjere u funkciji poticanja konkurentnosti i unaprjeđenja ribolovnog turizma i ribolovne ponude usmjereni su kao i kod lovnog turizma, na učinkovito povećanje kvalitete ribolovno-turističkog proizvoda, povećanje profitabilnosti, održivost te, posljedično, razvoj ruralnog područja Karlovačke županije uz stvaranje novih radnih mjesta. Značajnije povećanje učinkovitosti ribolovno-turističke ponude moguće je tek uz stvaranje okvira za razvoj i poticanje ribolova te uz uvođenje inovativnih promjena u organizaciju vezanih aktivnosti.

Sukladno tome prepoznata su tri strateška cilja s 24 prioritetne mjere koje su od ključne važnosti za ostvarenje pojedinačnih razvojnih ciljeva, a bez čije inicijacije i/ili provedbe nije moguće realizirati definirane strateške ciljeve.

Strateški cilj 1. Unaprjeđenje ribljih fondova i izgradnja mrjestilišta

Prioritet	Mjera	Opis	Odgovorni dionici	Vremenski okvir
1. Povećanje ribljih fondova slatkovodnih staništa	1. Očuvanje prirodnih mrjestilišta slatkovodnih ribljih vrsta iz porodica bakalara, grgeča, pastrva, lipljena, somova, šarana i štika	Stvaranje sustava za očuvanje prirodnih mrjestilišta slatkovodnih ribljih vrsta iz porodica bakalara, grgeča, pastrva, lipljena, somova, šarana i štika, što uz funkciju zaštite i očuvanja biološke i ekološke ravnoteže staništa ima i gospodarsku funkciju	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

	2. Poticanje izgradnje umjetnih mrijestilišta slatkovodnih ribljih vrsta iz porodica bakalara, grgeča, lipljena, pastrva, somova, šarana i štika	Poticanje izgradnje umjetnih mrijestilišta s ciljem podizanja kapaciteta za uzgój mlađi slatkovodnih ribljih vrsta iz porodica bakalara, grgeča, lipljena, pastrva, somova, šarana i štika	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	3. Poribljavanje slatkovodnih staništa prema ribolovno-gospodarskoj osnovi i planu gospodarenja	Poticanje poribljavanja slatkovodnih staništa sukladno ribolovno-gospodarskoj osnovi i planu gospodarenja u svrhu očuvanja biološke ravnoteže staništa i/ili ostvarivanja atraktivnosti ribolovne vode za aktivnosti sportskog ribolova	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	4. Jačanje ribočuvarske službe u svrhu očuvanja slatkovodnih staništa	Stvaranje kapaciteta za jačanje ribočuvarske službe u svrhu očuvanja slatkovodnih staništa	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	5. Edukacija članova klubova sportskih ribolovaca o očuvanju slatkovodnih staništa	Edukacija sportskih ribolovaca o načinima očuvanja slatkovodnih staništa	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

Strateški cilj 2. Održivo upravljanje ribolovnim zonama i jačanje kapaciteta za ribarstvo i ribolovni turizam

Prioritet	Mjera	Opis	Odgovorni dionici	Vremenski okvir
1. Bavljenje održivim ribolovnim turizmom u skladu s europskim smjernicama	1. Organiziranje i poticanje održivih načina ribolova kao što su ribolov na plovak, ribolov umjetnim mamcem i šaranski ribolov	Organiziranje i poticanje održivih načina ribolova kao što su ribolov na plovak, ribolov umjetnim mamcem i šaranski	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

zaštite prirode i okoliša		ribolov s ciljem stvaranja preduvjeta za bavljenjem održivim ribolovnim turizmom		
	2. Organiziranje ribolovnih natjecanja	Organiziranje ribolovnih natjecanja predstavlja daljnji razvoj održivog ribolovnog turizma te stvara priliku za privlačenje turista s obzirom na tradiciju i popularnost navedenih aktivnosti	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	3. Uspostavljanje "ulovi-pusti" revira na rijekama i jezerima	Poticanje na uspostavu "ulovi-pusti" revira na rijekama i jezerima u svrhu očuvanja ribolovnih voda i poboljšanja uvjeta za odvijanje sportsko-ribolovnih aktivnosti	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	4. Uspostavljanje riječnih revira na kojima nije dozvoljen ribolov	Uspostava riječnih revira na kojima nije dozvoljen ribolov u svrhu očuvanja slatkovodnih staništa	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
2. Produkcija stručnih i znanstvenih kadrova za bavljenje ribarstvom i ribolovnim turizmom	1. Organiziranje stručnih i znanstvenih simpozija na temu unaprjeđenja ribarstva i ribolovnog turizma	Stvaranje preduvjeta za unaprjeđenje ribarstva i ribolovnog turizma kroz organiziranje stručnih i znanstvenih skupova	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	2. Osnivanje institucija, ustanova i drugih oblika pravnih tijela u svrhu razvoja ribarstva i ribolovnog turizma	Kontinuirano ulaganje u razvoj ribarstva i ribolovnog turizma kao gospodarske i turističke grane razvoja te kao pokretača ruralnog razvoja kroz osnivanje institucija i drugih oblika pravnih tijela u svrhu pružanja sektorske podrške uz	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

		promicanje i stvaranje preduvjeta za daljnji razvoj		
	3. Uključivanje stručnjaka i znanstvenika, institucija i organizacija u svrhu unaprjeđenja ribarstva i ribolovnog turizma	Kontinuirano ulaganje u razvoj i unaprjeđenje ribarstva i ribolovnog turizma kroz uključivanje stručnjaka i znanstvenika u svrhu razvoja strateškog modela upravljanja ribarstvom i ribolovnim turizmom	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	4. Poticanje na zapošljavanje/ samozapošljavanje u ribarstvu i ribolovnom turizmu	Poticanje na zapošljavanje/ samozapošljavanje u ribarstvu i ribolovnom turizmu kroz skup mjera i aktivnosti za stvaranje preduvjeta za ubrzavanje procesa zapošljavanja/ samozapošljavanja	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	5. Apliciranje na europske fondove za jačanje kapaciteta u ribarstvu i ribolovnom turizmu	Skup aktivnosti nadležnih tijela sa svrhom pružanja pomoći pri povlačenju novca iz europskih fondova za jačanje kapaciteta ribarstva, ribolovnog turizma i ruralnog razvoja	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
3. Razvoj slatkovodne akvakulture i ulaganje u nove tehnologije	1. Modernizacija i rekonstrukcija postojećih uzgajališta te otvaranje novih ;	Modernizacija i rekonstrukcija postojećih uzgajališta te otvaranje novih u svrhu povećanja proizvodnog kapaciteta	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

Strateški cilj 3. Konkurentnost ribolova i ribolovnog turizma te razvoj ribolovno-turističke ponude i usluga

Prioritet	Mjera	Opis	Odgovorni dionici	Vremenski okvir
1. Unaprjeđenje popratnih aktivnosti vezanih uz promociju ribarstva i ribolovnog turizma	1. Organiziranje sajмова ribolova	Organizacija izložbeno-prodajnih programa u obliku specijaliziranih sajмова ribolova, gdje će se okupljati izlagači i prezentirati svoje proizvode te provoditi aktivnosti sportskog, edukativnog i zabavnog karaktera	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	2. Izrada promotivnog materijala vezanog uz ponudu ribolovnog turizma	Izrada promotivnog materijala vezanog uz ponudu ribolovnog turizma, što predstavlja jedan od važnih čimbenika za promociju Karlovačke županije kao mjesta za bavljenje ribolovom i ribolovnim turizmom	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
2. Poticanje razvoja i unaprjeđenja ugostiteljsko-turističke ponude i usluga	1. Organiziranje, umrežavanje i promocija eno i gastro ponude vezane uz riblje specijalitete	Stvaranje preduvjeta za promociju eno i gastro ponude vezane uz riblje specijalitete s ciljem unaprjeđenja ugostiteljsko-turističke ponude kroz organiziranje raznih aktivnosti te umrežavanje ključnih dionika	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	2. Poticanje na preradu i plasman ribe	Poticanje na preradu i plasman ribe kao prehrambene namirnice visoke nutritivne vrijednosti te njezino približavanje širem dijelu stanovništva, u smislu pružanja pomoći pri dobivanju	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

		financijskih sredstava iz državnih poticaja i EU fondova		
	3. Izgradnja i opremanje prostora za preradu i plasman ribe	Izgradnja i opremanje prostora za preradu i plasman ribe u svrhu jačanja gospodarske proizvodnje i proširenja ponude prehrambenih proizvoda	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	4. Jačanje smještajnog kapaciteta u svrhu razvoja ribolovnog turizma	Jačanje smještajnog kapaciteta za bavljenje ribolovnim turizmom kroz obnavljanje i/ili opremanje postojećih objekata ili izgradnju novih	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	5. Uređenje okoliša uz rijeke i jezera u svrhu razvoja ribolovnog turizma	Uređenje okoliša uz rijeke i jezera s ciljem očuvanja prirodnih staništa i u svrhu razvoja ribolovnog turizma	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	6. Uključivanje OPG-ova u ribolovni turizam	Poticanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava na uključivanje u ribolovni turizam bilo u obliku ponude smještaja, hrane ili uzgoja ribe, te kroz edukacije, informiranje te pružanje pomoći pri apliciranju na državne potpore i fondove EU-a	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije
	7. Izgradnja infrastrukture za promatranje ptica i ostalih životinjskih vrsta	Uređenje staza, funkcionalno povezivanje cesta i puteva s biciklističkom rutom, izgradnja promatračnica i objekata za smještaj, uređenje arboretuma, tematskih dječjih igrališta i sl.	Nadležna tijela Pravne i fizičke osobe	Razdoblje trajanja Strategije

Dodatak 2. INDIKATORI ZA MJERENJE USPJEŠNOSTI PROVEDBE

Indikatori su osnova za praćenje provedbe Strategije razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije do 2020. godine. U nastavku su prikazani okvirni indikatori za mjerenje uspješnosti razvoja ribolovnog turizma, prema definiranim strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama.

Strateški cilj 1. Unaprjeđenje ribljih fondova i izgradnja mrijestilišta

Aktivnost	Indikator
1. Povećanje ribljih fondova slatkovodnih staništa	1. Broj nadziranih prirodnih mrijestilišta slatkovodnih ribljih vrsta iz porodica bakalara, grgeča, pastrva, lipljena, somova, šarana i štika
	2. Broj izgrađenih umjetnih mrijestilišta slatkovodnih ribljih vrsta iz porodica bakalara, grgeča, lipljena, pastrva, somova, šarana i štika
	3. Broj ostvarenih poribljavanja slatkovodnih staništa prema ribolovno-gospodarskoj osnovi
	4. Broj ribočuvara, broj za njih održanih radionica te broj kupljenih pomagala za ribočuvare
	5. Broj održanih edukacija članova klubova sportskih ribolovaca o očuvanju slatkovodnih staništa

Strateški cilj 2. Održivo upravljanje ribolovnim zonama i jačanje kapaciteta za ribarstvo i ribolovni turizam

Aktivnost	Indikator
1. Bavljenje održivim ribolovnim turizmom u skladu s europskim smjernicama zaštite prirode i okoliša	1. Broj organiziranih održivih načina ribolova: ribolov na plovak, ribolov umjetnim mamcem i šaranski ribolov
	2. Broj organiziranih ribolovnih natjecanja
	3. Broj uspostavljenih "ulovi-pusti" revira na rijekama i jezerima
	4. Broj uspostavljenih riječnih revira na kojima nije dozvoljen ribolov
2. Produkcija stručnih i znanstvenih kadrova za bavljenje ribarstvom i ribolovnim turizmom	1. Broj organiziranih stručnih i znanstvenih simpozija na temu unaprjeđenja ribarstva i ribolovnog turizma
	2. Broj osnovanih institucija, ustanova i drugih oblika pravnih tijela u svrhu razvoja ribarstva i ribolovnog turizma
	3. Broj uključenih stručnjaka i znanstvenika, institucija i

	organizacija u unaprjeđenje ribarstva i ribolovnog turizma
	4. Broj zaposlenih/samozaposlenih u ribarstvu i ribolovnom turizmu
	5. Broj projekata iz EU fondova
3. Razvoj slatkovodne akvakulture i ulaganje u nove tehnologije	1. Broj poduzetnika i ostalih dionika koji međusobno surađuju
	2. Broj moderniziranih i rekonstruiranih postojećih uzgajališta i broj novootvorenih uzgajališta

Strateški cilj 3. Konkurentnost ribolova i ribolovnog turizma te razvoj ribolovno-turističke ponude i usluga

Aktivnost	Indikator
1. Unaprjeđenje popratnih aktivnosti vezanih uz promociju ribarstva i ribolovnog turizma	1. Broj organiziranih sajmova ribolova
	2. Izrađen promotivni materijal vezan uz ponudu ribolovnog turizma
	3. Porast broja ribolovnih turista
2. Poticanje razvoja i unaprjeđenja ugostiteljsko-turističke ponude i usluga	1. Organizirana, umrežena i promovirana eno i gastro ponuda vezana uz riblje specijalitete
	2. Masa prerađene ribe, tj. ribe na tržištu
	3. Broj izgrađenih i opremljenih kapaciteta za preradu i plasman ribe
	4. Broj zaposlenih u proizvodnji riblje hrane
	5. Broj izgrađenih i/ili opremljenih postojećih smještajnih kapaciteta
	6. Površina uređenog okoliša uz rijeke i jezera
	7. Broj registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava uključenih u ribolovni turizam
	8. Broj izgrađenih objekata za promatranje ptica i ostalih životinjskih vrsta uz ponudu popratnih sadržaja

POPIS KRATICA

CAC – Nacionalna izložba pasa

CACIT – Međunarodna izložba lovačkih pasa

CV – Koeficijent varijabilnosti

EU – Europska unija

FCI – Međunarodna kinološka organizacija

HLS – Hrvatski lovački savez

HŠRS – Hrvatski športsko ribolovni savez

IMI – Institut za medicinska istraživanja

KD – Kinološko društvo

KŠK – Kinološki športski klub

KŠR – Klub športskih ribolovaca

LSKŽ – Lovački savez Karlovačke županije

LS – Lovački savez

LD – Lovačko društvo

LU – Lovačka udruga

MSP – Minski sumnjivo područje

NN – Narodne novine

OPG – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

SUSO za provedbu LGO, PUD i PZD – Strukovna udruga stručnih osoba za provedbu lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači na površinama izvan lovišta

SWOT – Strengths – SNAGE, Weaknesses – SLABOSTI, Opportunities – PRILIKE, Threats - PRIJETNJE

ŠRD – Športsko ribolovno društvo

ŠRU – Športsko ribolovna udruga

ŠRSKŽ – Športsko ribolovni savez Karlovačke županije

UHVIDR – Udruga hrvatskih invalida Domovinskog rata

ZLD – slo. Zveza lovskih družin (Savez lovačkih udruga)

TŽV – Tvornica željezničkih vozila